Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

№ 47 (28663)

10 САКАВІКА 2018 г.

СУБОТА

БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

9-24 стар. МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

+TV ПРАГРАМА

«Лепш за ўсіх» — не пра ўсіх

СТАР. 5

Топ TV-прыгажунь

Вада — паказчык дабрабыту

ЛІЧБА ДНЯ

27-ю пазіцыю

заняла Беларусь у рэйтынгу фінансава-кансультацыйнага партала GOBankingRates, які апублікаваў чарговы топ-50 краін, у якіх выдаткі на жыццё самыя нізкія і куды варта пераехаць, каб траціць менш. «У Беларусі, на фоне чароўнай прыроды, сярод палацаў і крэпасцяў, вы адчуеце сябе, як у казцы. Кошт жыцця тут на 66 % ніжэйшы, чым у Нью-Ёрку», — гаворыцца ў каментарыі gobankingrates.com. Згодна з інфармацыяй аўтараў даследавання, цэны на прадукты ў Беларусі складаюць толькі 28 % ад нью-ёркскіх, а арэнда жылля абыдзецца на 89 % танней. Год таму ў гэтым рэйтынгу Беларусь займала 50-е месца. Самай таннай для жыцця краінай у свежым рэйтынгу названая Індыя. Адзначаецца, што былі прааналізаваны даныя па 115 краінах свету, а кошт выдаткаў параўноўваўся з цэнамі ў Нью-Ёрку.

ISSN 1990 - 763X

«...Гэй, маленства, жыва, смела

Выйдзем весну прывітаць!»

Фота Анатоля КІПЕШЧУКА.

У Коласавых Акінчыцах, там, дзе знаходзіцца хата-музей народнага паэта, мясцовыя дзеці аблюбавалі снежную горку. Васьмігадовы Уладзіслаў КАРП спяшаецца нацешыцца зімовым надвор'ем, якое вось-вось зменіцца цёплымі днямі.

■ Размова па сутнасці

НА ПАРОЗЕ «ЗАСЛУЖАНАГА АДПАЧЫНКУ»

Спецыялісты Мінпрацы і сацабароны адказалі на пытанні аб перадпенсійным узросце

Людзі, якім за 50, як правіла, трымаюцца за работу, таму што разумеюць: знайсці ў гэтым узросце добры варыянт працаўладкавання даволі складана. Хоць у нас ёсць закон, які забараняе дыскрымінацыю па ўзросце, наймальнікі часта неахвотна сустракаюць узроставых саіскальнікаў. Многія баяцца, што такія работнікі будуць часта хварэць і не вельмі старанна ставіцца да сваіх службовых абавязкаў, а маладыя начальнікі не вітаюць падначаленых, якія старэйшыя за іх, бо адчуваюць сябе з імі псіхалагічна некамфортна.
Асабліва ўразлівымі з'яўляюцца людзі ў перадпенсійным узросце. Ці ёсць для іх нейкія працоўныя гарантыі і льготы? Ці можа работадаўца скараціць або звольніць работніка за пару гадоў да пенсіі? І што рабіць, калі вы ўсё ж засталіся без працы?

СТАР. 4

■ Экспертыза

ЗНАЙСЦІ ПА ПАЛЬЦАХ

Чаму не зніжаецца актуальнасць дакталаскапіі?

Ці не самым вядомым у грамадстве кірункам дзейнасці судовых экспертаў з'яўляецца дактыласкапія. Вобраз інспектара з лупай, які шукае адбіткі пальцаў, трывала ўвайшоў у свядомасць дзякуючы заходнім кіна- і мультыплікацыйным стужкам. Хоць дактыласкапія з'яўляецца адным з самых старых крыміналістычных спосабаў ідэнтыфікацыі злачынцаў, актуальнасць яе не зніжаецца і дагэтуль. Крыху прыадкрыць над ёй завесу таямніцы карэспандэнт «Звязды» папрасіў старшага эксперта аддзела дактыласкапічных і партрэтных экспертыз упраўлення дактыласкапіі, балістыкі і партрэтнай ідэнтыфікацыі Дзяржаўнага камітэта судовых экспертыз (ДКСЭ) Алену ЛУЖЫНСКУЮ і галоўнага эксперта аддзела дактыласкапічных улікаў упраўлення дактыласкапіі, балістыкі і партрэтнай ідэнтыфікацыі ДКСЭ Яўгена ГУДА.

— Ледзь не па ўсіх крымінальных справах прызначаецца дактыласкапічная экспертыза. Што да расследаванняў, звязаных з незаконным абарачэннем наркотыкаў, то цяпер іх ледзь не палова ад агульнай колькасці. Крыху менш дактыласкапісты працуюць па справах, звязаных з забойствамі і нанясеннем цяжкіх цялесных пашкоджанняў. Тут усё трывіяльна — пілі разам, слова за слова, узнік канфлікт, нехта схапіўся за нож...

СТАР. 3

ЗВЯЗДА Да чытача з любоўю!

ПАДПІШЫСЯ І ВЫЙГРАЙ КАРЫСНЫЯ ПРЫЗЫ!

Ідзе падпіска на «Звязду» на II квартал 2018 года!

ЗАСТАВАЙЦЕСЯ З НАМІ — БУДЗЕ ЦІКАВА!

ПЯШЧОТА І СІЛА

Усё пазнаецца ў параўнанні. Каб зразумець, што вада гарачая, спачатку трэба дакрануцца да халоднай. Каб адчуць шчырую, цёплую жаноцкасць, варта пабачыць сапраўдных мужчын. Менавіта на такім кантрасце праходзяць уручэнні Прэзідэнтам Беларусі Аляксандрам Лукашэнкам дзяржаўных узнагарод і генеральскіх пагонаў. Ужо традыцыяй стала аб'ядноўваць ва ўрачыстасці мужных абаронцаў Айчыны і цудоўных жанчын, вартых кампліментаў не толькі за прыгажосць, але і за грамадскія і працоўныя дасягненні.

Фота БЕЛТА.

Залаты прызёр па фрыстайле XXIII зімовых Алімпійскіх гульняў 2018 года Ганна Гуськова атрымала ордэн Айчыны III ступені з рук Аляксандра Лукашэнкі.

Сярод узнагароджаных большасць — жанчыны. Кіраўнік дзяржавы адзначыў, што свята 8 Сакавіка пачыналася як міжнародны рух у абарону грамадзянскіх правоў жанчын, а цяпер стала нагодай для іх ушанавання. «Гэта знак глыбокай павагі і прызнанне выключна важнай ролі жанчын у грамадстве, — адзначыў беларускі лідар. — У вас — наша сіла і мужнасць, шчасце і душэўны спакой, радасць і натхненне. Вы, як і вясна, дорыце цеплыню, жаданне жыць і станавіцца лепшымі». Па словах Аляксандра Лукашэнкі, прызначэнне жанчыны — упрыгожваць свет, мужчыны — абараняць яго. І якія б сацыяльныя ролі мы ні прымяралі, важна не забывацца на гэта і такім чынам захоўваць у грамадстве гармонію адносін.

«Я заўжды казаў і сёння паўтару: беларускія жанчыны — самыя лепшыя і самыя прыгожыя, здольныя дзіўным чынам спалучаць у сабе сілу характару і незвычайную жаноцкасць. Многія з вас дасягаюць вялікіх вышынь, скажу як ёсць, часам нават у абсалютна нежаночых прафесіях. Асабліва гэта прыкметна ў спорце», — сказаў Прэзідэнт.

Вядома ж, самых сардэчных слоў заслугоўваюць шматдзетныя маці, якія штодзённа здзяйсняюць подзвіг, выхоўваючы дзяцей. «На іх плячах не меншая фізічная і эмацыянальная нагрузка, а таксама велізарная адказнасць за будучыню сваіх дзяцей, нашых грамадзян. Гэтыя жанчыны аддаюць ім усё сваё жыццё», — лічыць кіраўнік дзяржавы. Асаблівай павагі заслугоўваюць тыя, хто працуе ў такіх сферах, як адукацыя і медыцына, культура і мастацтва, эканоміка і дзяржаўная служба.

Акрамя дзясяткаў прадстаўніц слабага полу шасцёра ваенных атрымалі высокія званні, трое — генерал-маёраў. Па словах Прэзідэнта, яны — прыклад адвагі, гонару і мужнасці, сапраўдныя мужчыны, якія ў няпросты час выбіраюць прафесію «Радзіму абараняць». Але разам з новымі пагонамі ўзрастае і адказнасць. «Упэўнены, вы з гонарам справіцеся з ускладзенымі на вас абавязкамі», — адзначыў беларускі лідар.

Напрыканцы Аляксандр Лукашэнка павіншаваў усіх прысутных жанчын з надыходзячым святам.

Ганна ГУСЬКОВА, залаты прызёр XXIII зімовых Алімпійскіх гульняў 2018 года ў Пхёнчхане па фрыстайле:

— Не асабліва проста, з аднаго боку, а з другога — вельмі прыемна, калі за цябе перажывае ўся краіна, гэта многага каштуе. Гэта тыя моманты, дзеля якіх варта жыць. Дзякуй усім за падтрымку! Пакуль складана сказаць, як зараз будуць складвацца нашы трэніроўкі, але тое, што я буду працягваць трэніравацца, гэта адназначна. Пакуль вольнага часу няма, большая яго частка ідзе на сустрэчы з прэсай і спробы асэнсаваць усё, што адбылося. Што змянілася пасля выступлення ў Пхёнчхане? Больш медыйнай стала, але ў іншым — пакуль складана сказаць, я яшчэ не адышла ад падзей лютага. Яшчэ і тое, што атрымала заслужанага майстра спорту, таксама значная падзея для мяне.

Вераніка ПУСТАВІТ.

ПРЫЗНАННЕ ЗА ШМАТГАДОВУЮ ПРАЦУ

Ордэнамі, медалямі і ганаровымі званнямі Рэспублікі Беларусь адзначаны заслугі 89 работнікаў розных сфер. Адпаведны ўказ падпісаў кіраўнік дзяржавы Аляксандр Лукашэнка.

Узнагароды прысуджаны за шматгадовую плённую працу, узорнае выкананне службовых абавязкаў, выключную адвагу і мужнасць, праяўленыя ў барацьбе са злачыннасцю, пры выратаванні людзей на пажары, значны асабісты ўклад у газіфікацыю краіны, распрацоўку і мадэрнізацыю ўзораў узбраення, ваеннай і спецыяльнай тэхнікі, заслугі ў сферы судова-экспертнай дзейнасці, сацыяльнай абароны насельніцтва, аховы здароўя, энергетыкі, навукі, адукацыі, культуры і спорту.

Работнікі розных галін узнагароджаны медалямі за адзнаку ў воінскай службе, ахове грамадскага парадку, дзяржаўнай граніцы, медалём «За працоўныя заслугі», медалём Францыска Скарыны. Прысвоены ганаровыя званні дзеячам у сферах навукі, медыцыны, энергетыкі, спорту, праваахоўнай дзейнасці.

Кіраўнік дзяржавы падпісаў распараджэнне, у адпаведнасці з якім Падзяка Прэзідэнта за значны ўклад у развіццё сельскагаспадарчай галіны, дасягненне высокіх вытворчых паказчыкаў аб'яўлена калектыву работнікаў бялыніцкага СВК «Калгас «Радзіма».

Падзяка Прэзідэнта аб'яўлена тром дзясяткам работнікаў розных сфер дзейнасці, у тым ліку за высокі прафесіяналізм, уклад у развіццё АПК і сельгасвытворчасці, умацаванне абараназдольнасці Беларусі, рэалізацыю дзяржаўнай палітыкі ў сферы сацыяльнай абароны насельніцтва, укараненне ў медыцынскую практыку сучасных тэхналогій пратэзавання і рэабілітацыі, развіццё прыярытэтных напрамкаў медыцынскай навукі, дасягненні ў сацыяльна-эканамічным развіцці, рэалізацыю дзяржаўнай інфармацыйнай палітыкі, развіццё картаграфіі ў Беларусі, дасягненне высокіх паказчыкаў у пажарна-выратавальным спорце.

Прэзідэнт аб'явіў падзяку і Анатолю Сланеўскаму, намесніку галоўнага рэдактара рэдакцыі газеты «Звязда» рэдакцыйна-выдавецкай установы «Выдавецкі дом «Звязда», за шматгадовую плённую працу, высокае прафесійнае майстэрства, значны асабісты ўклад у рэалізацыю дзяржаўнай інфармацыйнай палітыкі. Віншуем калегу!

Жанчынам падарылі свята

Напярэдадні 8 Сакавіка віншаванні ад старшыні Магілёўскага аблвыканкама Уладзіміра ДАМАНЕЎСКАГА атрымалі 30 прадстаўніц вобласці, сярод якіх шматдзетныя маці, а таксама лідары працоўнай і грамадскай дзейнасці.

— У дзяцінстве, юнацтве, дарослым жыцці вы для нас апора і падтрымка, — адзначыў у сваёй віншавальнай прамове Уладзімір Даманеўскі. — Як бы ні змянялася жыццё, у якіх бы сферах дзейнасці ні працавалі, вы заўсёды застаяцеся цудоўнымі і заслугоўваеце самых цёплых слоў.

Ва ўрачыстай абстаноўцы кіраўнік рэгіёна ўручыў ордэн Маці шасці жанчынам, якія нарадзілі і выхавалі пяцярых і болей дзяцей, — хатнім гаспадыням з Магілёўскага, Хоцімскага і Асіповіцкага раёнаў — Іне Баканавай, Алесі Кудраўцавай, Валянціне Дзярабінай, швачцы таварыства з абмежаванай адказнасцю «Анатэкс плюс» з Магілёва Наталлі Лабанавай, а таксама Алене Асіповіч і Людміле Садковай, якія працуюць прыбіральшчыцамі ў Мсціслаўскай і Быхаўскай цэнтральных раённых бальніцах.

А інспектары ДАІ традыцыйна віншавалі жанчын-кіроўцаў. Акцыю падтрымалі камунальнае прадпрыемства «Магілёўзелянбуд», крама аўтазапчастак «Аўто 1», страхавая кампанія «Таск» і сумеснае таварыства з абмежаванай адказнасцю «Контэ Трэйд». Іх прадстаўнікі таксама ўвайшлі ў віншавальны дарожны патруль. Разам з цюльпанамі жанчыны атрымалі зніжкавыя сертыфікаты, сувеніры і падарункі.

— Акцыя праходзіла з 1 па 8 сакавіка, але пік віншаванняў прыйшоўся на 7 сакавіка, — паведаміла **старшы інспектар аддзялення па агітацыі і прапагандзе ДАІ УУС Магілёўскага аблвыканкама Таццяна СТАРАСОТНІКАВА.** — Прыемную місію ў гэты дзень выконвалі тры экіпажы ДАІ. Толькі ў Магілёве падчас святочнай акцыі падарункі атрымалі каля 200 жанчын. Акрамя гэтага віншавальныя патрулі працавалі і ў раёнах вобласці.

Нэлі ЗІГУЛЯ.

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

ТРАМП ПРЫНЯЎ ПРАПАНОВУ КІМ ЧЭН ЫНА АБ СУСТРЭЧЫ

Сустрэча паміж цяперашнімі кіраўнікамі ЗША і Паўночнай Карэі стане прэцэдэнтам у гісторыі міжнародных адносін, адзначае ВВС. «Я сказаў прэзідэнту Трампу, што падчас нашай сустрэчы з лідарам Паўночнай Карэі Кім Чэн Ынам той заявіў аб сваёй прыхільнасці да дэнуклеарызацыі. Кім паабяцаў, што Паўночная Карэя ўстрымаецца ад далейшых ядзерных і ракетных выпрабаванняў», — заўважыў саветнік прэзідэнта Паўднёвай Карэі па бяспецы Чон Ы Ён. Пры гэтым Кім Чэн Ын пагадзіўся сустрэцца з амерыканскім лідарам «як мага хутчэй». У адказ Дональд Трамп заявіў, што правядзе перагаворы з кіраўніком КНДР да мая бягучага года. Гэта пацвердзіла прэс-сакратар Белага дома Сара Сандэрс.

З ЗАМАРОЖАНЫХ РАХУНКАЎ КАДАФІ ЗНІКЛІ МІЛЬЯРДЫ ЕЎРА

Бельгійскія ўлады выявілі знікненне 10 мільярдаў еўра з замарожаных лівійскіх актываў. Грошы захоўваліся ў банку Euroclear Bank і прапалі ў перыяд з 2013 па 2017 год. Пра гэта паведаміў «Інтэрфакс» са спасылкай на Le Vif. Сродкі знаходзіліся на чатырох рахунках, адкрытых для Libyan Investment Authority і Libyan Foreign Investment Company. Па стане на 29 лістапада 2013 года на іх было больш за 16 мільярдаў еўра. Аднак увосень 2017 года, калі ўлады каралеўства пасля расследавання справы аб адмыванні грошай збіраліся накласці арышт на 16 мільярдаў, высветлілася, што на рахунках увогуле засталося толькі пяць мільярдаў. Сродкі кантраляваліся найбліжэйшым акружэннем зрынутага лівійскага лідара Муамара Кадафі і былі замарожаны па рашэнні ААН у 2011 годзе. Бельгійскія ўлады, са свайго боку, адзначылі, што не прымалі рашэння аб размарожванні актываў.

КІТАЙ НАЦЭЛІЎСЯ ЗРАБІЦЬ ЮАНЬ СУСВЕТНАЙ ВАЛЮТАЙ

Улады Кітая працягнуць павольна спрыяць інтэрнацыяналізацыі юаня, у тым ліку за кошт далейшага адкрыцця свайго фінансавага рынку. Пра гэта заявіў кіраўнік Народнага банка Кітая Чжоу Сяочуань, паведаміла РІА Навіны. «У працэсе інтэрнацыяналізацыі юаня былі прыняты дастатковыя меры, якія цяпер дазваляюць выкарыстоўваць яго ў гандлі і ў інвестыцыях. Акрамя таго, юань быў уключаны ў кошык валют SDR. Асноўныя працэдуры ўжо праведзены», — сказаў Чжоу Сяочуань. Паводле яго слоў, трэба дастатковы час, каб удзельнікі сусветнага рынку перайшлі да разлікаў у кітайскай валюце. Але Кітай зробіць усё, каб ішоў працэс інтэрнацыяналізацыі юаня.

ГРУЗІЯ МАБІЛІЗУЕЦЦА НА БАРАЦЬБУ З КЛАПАМІ

Пра гэта паведамляе «Інтэрфакс». У Тбілісі прайшоў міжнародны сімпозіум «Мармуровы клоп (Halyomorpha halys) — глабальны выклік, міжнародны вопыт і найлепшыя шляхі вырашэння праблем». Амерыканцы расказалі, што ў ЗША з мармуровымі клапамі змагаюцца 12 гадоў. Кампанія Trece Inc прыйшла да высновы, што перамагчы шкодніка можна толькі комплексным падыходам. Як вядома, летась мармуровыя клапы знішчылі ў Грузіі ўраджай фундуку, кукурузы і садавіны. Хімічную апрацоўку правялі на 100 тысячах гектараў, але распаўсюджванне насякомых не ўдалося спыніць. У тым жа годзе клоп пашкодзіў палову ўраджаю мандарынаў у Абхазіі.

■ Жыллёвая палітыка

«Далёўку» падкарэктавалі

Зараз цалкам падрыхтаваны і знаходзіцца ў Саўміне праект Указа № 263, які ўлічвае вопыт папярэдняга перыяду рэалізацыі аб'ектаў долевага будаўніцтва, паведаміў рэдакцыі начальнік упраўлення жыллёвай палітыкі Міністэрства архітэктуры і будаўніцтва Аляксандр ГОРВАЛЬ.

Асноўны момант змяненняў заключаецца ў зняцці ўмовы абавязковага ўнясення ўласных сродкаў арганізацыямі УКБ і прадпрыемствамі буйнапанэльнага дома-будавання (БПД) для таго, каб прыцягваць сродкі грамадзян. Бо цяпер яны павінны ўкласці ў справу 15 % ад кошту дома ўласных сродкаў, а толькі потым пачынаць збіраць сродкі дольшчыкаў. У няпростай эканамічнай сітуацыі буйныя абаротныя сродкі маюць нямногія прадпрыемствы. Для УКБ і структур БПД гэта стала праблемай. «Таму мы прапануем увесці норму, калі менавіта УКБам і прадпрыемствам з доляй дзяржуласнасці больш за 50 % дазволяць з моманту пачатку будаўніцтва прыцягваць сродкі грамадзян. Заўважу, такое фінансаванне паслабленне прапануецца толькі для дзяржаўных прадпрыемстваў і арганізацый камунальнай формы ўласнасці», — удакладніў Аляксандр Горваль.

Для дзяржпрадпрыемстваў стаў праблемай і продаж ужо гатовага жылля, пабудаванага па долевым алгарытме... Унесена наступная прапанова ў праект указа, якая датычыцца працэдуры рэалізацыі такога долевага жылля. Калі ў долевым будаўніцтве дом быў пабудаваны, але не ўсе кватэры рэалізаваны ў працэсе ўзвядзення, то будзе дазволена гэтым арганізацыям (УКБам і структурам БПД) прадаваць ужо гатовыя кватэры з вяртаннем атрыманых сродкаў на ўласныя рахункі гэтых прадпрыемстваў. Цяпер жа калі прадаюцца гатовыя кватэры ў долевым доме, то грошы паступаюць у бюджэт. А гэта вымыванне абаротных сродкаў.

«Змены ва ўказ аб долевым будаўніцтве цяпер у Саўміне. Чакаецца, што ў найбліжэйшы час яны будуць прынятыя», — сказаў Аляксандр Горваль.

Сяргей КУРКАЧ

■ Фінансы

Золатавалютныя рэзервы склалі амаль 7,1 млрд долараў

У Беларусі ў лютым рэзервы краіны выраслі на 9,5 %, паведамілі ва ўпраўленні інфармацыі і грамадскіх сувязяў Нацыянальнага банка

У прэс-службе Нацбанка адзначылі, што міжнародныя рэзервовыя актывы Беларусі на 1 сакавіка, паводле папярэдніх даных, склалі 7,093 млрд долараў (у эквіваленце). За люты золатавалютныя рэзервы выраслі на 616,1 млн (на 9,5 %) долараў пасля зніжэння ў студзені 2018 года на 837,9 млн (на 11,5 %) долараў.

Павелічэнню рэзервовых актываў у лютым спрыяла паступленне сродкаў ад продажу Міністэрствам фінансаў еўрааблігацый, ад продажу на ўнутраным рынку Нацыянальным банкам і Мінфінам аблігацый, намінаваных у замежнай валюце. Акрамя таго, на рэзервы станоўча паўплывала паступленне замежнай валюты ў бюджэт, у тым ліку ад збірання экспартных пошлін на нафту і нафтапрадукты, а таксама купля замежнай валюты на таргах Беларускай валютна-фондавай біржы. Урадам і Нацыянальным банкам у лютым выканана знешніх і ўнутраных абавязацельстваў у замежнай валюце на суму каля 470 млн долараў.

Згодна з Асноўнымі напрамкамі грашова-крэдытнай палітыкі на 2018 год, аб'ём міжнародных рэзервовых актываў на 1 студзеня 2019 года з улікам пагашэння ўнутраных і знешніх абавязацельстваў у замежнай валюце павінен скласці не менш за 6 млрд долараў.

Сяргей КУРКАЧ

ЗНАЙСЦІ ПА ПАЛЬЦАХ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

— Увогуле, на якія пытанні можа адказаць эксперт-дактыласкапіст?

— Ён шукае сляды на пэўных аб'ектах, высвятляе іх прыдатнасць да ідэнтыфікацыі. Калі дактыласкапічная карта ў нас ужо ёсць у базе даных аўтаматызаванай дактыласкапічнай сістэмы — высветліць асобу чалавека даволі лёгка. Больш за тое, адбіткі пальцаў рук могуць распавесці і пра пол, узрост, але гэтыя характарыстыкі даюцца толькі ў варыянтнай форме. Разам з тым пакуль што не існуе ў свеце методык, якія б маглі з дакладнасцю 99,9 працэнта вызначыць антрапалагічныя параметры даследуемага па папілярных лініях пальцаў. І, канешне ж, пры аналізе слядоў на прыладзе здзяйснення злачынства важна вызначыць, менавіта якія пальцы якой рукі там пакінуты.

— Электронная база нам вельмі дапамагае, — працягвае Яўген Гуд. — У дакамп'ютарныя часы працэс быў вельмі працаёмкі. Для гэтага на кожную дактылакартку выводзіліся адмысловыя формулы, па якіх у ручным рэжыме адбываўся пошук. Праверка па ўліках слядоў пальцаў рук, знойдзеных на месцах злачынства, ажыццяўлялася толькі пры наяўнасці падазраваных. Што заканамерна запавольвала работу. Зараз жа ўсе карткі аўтаматызаваны, што дазваляе ў самыя кароткія тэрміны ідэнтыфікаваць сляды рук на месцах здарэнняў і высветліць асобу невядомага чалавека. Самая старая дактылакартка ў нашым архіве датавана 1945 годам. На жаль, падчас Вялікай Айчыннай вайны картатэкі былі страчаны, іх не паспелі вывезці з-за імклівага наступу немцаў. Некаторы час дактакарткі друкаваліся на шчыльнай нямецкай паперы, якая паступала да нас у якасці рэпарацый. Яны і цяпер выглядаюць амаль як новыя.

— А калі, напрыклад, было знойдзена невядомае цела?

— Тады таксама абавязкова здымаюцца адбіткі пальцаў. Пасля па базе яны звяраюцца. Калі, вядома, звесткі аб гэтым чалавеку трапілі ў нашу базу, мы параўноўваем дзве дактылакарткі і высвятляем, хто ж перад намі.

— Кінафільмы прывучылі нас да таго, што для зняцця адбіткаў пальцы прыціскаліся да падушачкі з чарнілам, якое пасля было цяжка змыць. А як цяпер гэта адбываецца?

— Зараз існуюць лічбавыя дактыласкапічныя сканеры. Але стары метад з дактафарбай пакуль з'яўляецца найлепшым спосабам нашага даследавання. Больш за тое, пры выездзе на месцы здарэння эксперты тэрытарыяльных органаў яго і выкарыстоўваюць.

— А ці даводзіцца працаваць з адбіткамі ног?

— Рэдка, але здараюцца і такія экспертызы. Адно з такіх даследаванняў было звязана са справай аб забойстве. На лінолеуме застаўся крывавы адбітак босай нагі. Калі меркаванага злачынцу затрымалі, экспертыза пацвердзіла, што адбітак належыць менавіта гэтаму чалавеку.

— Што знаходзіцца ў экспертным чамаданчыку дактыласкапіста, акрамя фарбы?

— Калі пачытаць даўнія дэтэктывы, то там, як правіла, згадваецца парашок. Шырока ўжываецца ён і цяпер. Але ёсць розніца — для металічных паверхняў патрэбна адно рэчыва, для немагнітных — іншае... Шмат што залежыць і ад колеру паверхні. Напрыклад, цяпер у нашым арсенале ёсць флуарэсцэнтныя парашкі. След пальца пасля будзе свяціцца ва ўльтрафіялеце. Таксама могуць прымяняцца і спрэй, і пасты... Адным словам, рашэнне аб выбары метаду прымаецца ўжо на месцы. След пальца можа спакойна захоўвацца некалькі гадоў.

Мы аднойчы рабілі экспертызу па «закладцы» наркатычных сродкаў. На маленькім кавалачку паперы памерам літаральна 20х20 міліметраў выявіўся след рукі. Яго змясцілі ў базу. Так і знайшлі злачынцу.

— Ці звяртаюцца да вас людзі не ў парадку крымінальнай справы?

— Вось неяк патэлефанаваў дзед, — успамінае **начальнік аддзела Дзмітрый САЧУК.** — І просіць — правядзіце экспертызу. Пытаюся: «Што ў вас здарылася?» — «Хачу, каб вы сказалі, што мой унук украў у мяне грошы з тумбачкі». «Дапусцім, а як я даведаюся, што гэта яго сляды?» «А я прынясу келіх». Сітуацыя і смешная, і адначасова сумная. Каб высветліць прыналежнасць слядоў, то трэба чалавека дактыласкапіраваць. Грамадзяніна не ў межах крымінальнай справы мы можам праверыць толькі па яго пісьмовай заяве. І хто ж на гэта пагодзіцца?

Ці вось у адной жанчыны ўкралі сумку на работы. Яна звярнулася да нас, паколькі падазравала кагосьці з калег. Але спярша ісці трэба было ў міліцыю...

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

Даведка «Звязды»

Сучасная дактыласкапія пайшла з Індыі. Паўтара стагоддзя таму англійскі каланіяльны чыноўнік Уільям Гершэль заўважыў, што індусы падчас подпісу дакументаў пакідалі не аўтограф, а адбітак пальца. Тое была містычная ідэя, што гэта абавязвае чалавека больш за звычайны подпіс. Аднойчы з цікаўнасці баранет Гершэль узяўся за вывучэнне адбіткаў пальцаў. І высветліў, што двух аднолькавых не існуе. Так і з'явіўся самы вядомы метад ідэнтыфікацыі.

ВІКТОРЫЯ ВІКТОРЫІ

Беларуская тэнісістка Вікторыя Азаранка пасля працяглага перапынку пераможна вярнулася ў сусветны тэнісны тур.

У першым раўндзе турніру ў амерыканскім Індыян-Уэлсе Азаранка, якая цяпер займае 204-е месца ў рэйтынгу WTA, за 1 гадзіну 43 хвіліны нанесла паражэнне 70-й ракетцы планеты брытанцы Хізэр Уотсан. Першы сет беларуска пачала вельмі ўпэўнена, калі павяла ў ліку 5:1. Пасля гэтага саперніца перахапіла ініцыятыву і скараціла разрыў да мінімуму — 5:4. Але Вікторыя сабралася і, трэці раз выйграўшы чужую падачу, перамагла — 6:4. Другая партыя прайшла па тым жа сцэнарыі: Азаранка адразу вырвалася наперад, Уотсан даганяла, але ў выніку беларуска зноў была мацнейшая — 6:2.

Пасля матча Вікторыя Азаранка сказала, што вельмі рада зноў выйсці на корт, вярнуцца і адчуць усе гульнявыя эмоцыі і дамагчыся перамогі.

У другім крузе спаборніцтваў BNP Paribas Open Азаранка пазмагаецца з дзейнай чэмпіёнкай US Open амерыканкай Слоан Стывенс (13-я ў сусветным рэйтынгу).

Да гэтага турніру Вікторыя Азаранка апошні раз гуляла ў ліпені 2017 года на Уімблдоне, пасля чаго была вымушана была вырашаць праблемы, звязаныя з апекай над сваім дзіцем.

Вяртанне атрымалася ўдалым, і цяпер Азаранка працягне выступленне на кортах Індыян-Уэлса, дзе яна ў 2012 і 2016 гадах станавілася чэмпіёнкай.

Эдвард Вайніловіч у Слуцку

Пабачылі свет матэрыялы леташняй навукова-практычнай канферэнцыі, прысвечанай знакамітаму беларускаму дзеячу, — «Беларусь, Слуцкі край і Эдвард Вайніловіч».

Праект «раскруткі» гэтага націкавейшага персанажа беларускай гісторыі другой паловы XIX — пачатку XX стагоддзя ўжо набывае ўсё болей шырокія абсягі. І гэта проста выдатна. Рэфарматар, патрыёт сваёй Айчыны, ён і зараз можа служыць прыкладам асобы, якая мела ўяўленні пра дзяржаўнае будаўніцтва Беларусі.

Член-карэспандэнт Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі дасведчаны гісторык Аляксандр Каваленя, адкрываючы згаданую канферэнцыю ў Слуцку ў верасні мінулага года, зазначыў: «Упершыню апынуўшыся ў старажытным Слуцку ва ўзросце 14 гадоў, Эдвард Вайніловіч да канца жыцця захаваў вялікую любоў да гэтага горада. Ён напісаў шматлікія гістарычныя экскурсы пра Алелькавічаў, Радзівілаў, «персіярню», пратэстанцкія цэрквы і іншыя славутасці горада на Случы». І далей: «Пра любоў Эдварда Вайніловіча да Случчыны сведчыць таксама і тое, што ён, атрымаўшы грунтоўную адукацыю ў Расіі, Германіі і Бельгіі прыехаў працаваць у свой родны Слуцкі павет. З'яўляючыся старшынёй Мінскага таварыства сельскай гаспадаркі, Эдвард Вайніловіч ператварыў Случчыну ў адзін з самых паспяховых сельскагаспадарчых рэгіёнаў Усходняй Еўропы. У эксперыментальныя гаспадаркі Слуцкага краю прыязджалі пераймаць вопыт аграномы і землеўласнікі з Прыбалтыкі, Польшчы, Украіны і Расіі. Безумоўна, Эдвард Вайніловіч зрабіў вялікі ўклад у справу сацыяльна-эканамічнага, духоўна-культурнага і грамадска-палітычнага развіцця Беларусі. Ён спалучаў у сабе глыбокі патрыятызм, шчырую хрысціянскую веру і руплівую працу на карысць роднага краю. Такі прыклад актуальны і сёння».

На канферэнцыі ў Слуцку выступілі з грунтоўнымі дакладамі, паведамленнямі гісторыкі Вадзім Аніпяркоў, Наталля Анофранка, Мікалай Волкаў, Аляксандр Ерашэвіч і шмат хто яшчэ. Акадэмік Нацыянальнай Акадэміі навук Беларусі Міхаіл Касцюк разгледзеў тэму эвалюцыі грамадскіх поглядаў і дзеянняў Эдварда Вайніловіча. У 1917 годзе, адзначае М. Касцюк, Эдвард Вайніловіч працаваў у земскіх арганізацыях разам з дзеячамі беларускага руху — А. Смолічам, Р. Скірмунтам і інш., ім былі падтрыманы захады па ўтварэнні Беларускай Народнай Рэспублікі. Ён удзельнічаў у пасяджэннях яе Рады.

Кніга матэрыялаў Міжнароднай навукова-практычнай канферэнцыі ў Слуцку пабачыла свет у выдавецтве «Медысонт» у серыі «Беларусь і Эдвард Вайніловіч».

Мікола БЕРЛЕЖ.

НА ПАРОЗЕ «ЗАСЛУЖАНАГА АДПАЧЫНКУ»

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Міністэрства працы і сацыяльнай абароны Беларусі сумесна са «Звяздой» правяло круглы стол «Усё аб перадпенсійным узросце», на якім спецыялісты пастараліся адказаць на найбольш распаўсюджаныя пытанні, што ўзнікаюць у людзей у перадпенсійным узросце. У абмеркаванні прынялі ўдзел **начальнік упраўлення арганізацыі пенсійнага забеспячэння галоўнага ўпраўлення пенсійнага забеспячэння Мінпрацы і сацабароны Алена ДРОНАВА, кансультант галоўнага юрыдычнага ўпраўлення Таццяна РАХУБА і кансультант упраўлення палітыкі занятасці Ірына ШАЎЧЭНКА.**

Фота Сяргея НІКАНОВІЧА.

Злева направа: **кансультант галоўнага юрыдычнага ўпраўлення Мінпрацы і сацабароны Таццяна РАХУБА, начальнік упраўлення арганізацыі пенсійнага забеспячэння галоўнага ўпраўлення пенсійнага забеспячэння Алена ДРОНАВА, кансультант упраўлення палітыкі занятасці Ірына ШАЎЧЭНКА.**

ГАРАНТЫІ КАЛЕКТЫЎНАГА ДАГАВОРА

— Што такое перадпенсійны ўзрост і як ён будзе змяняцца з павелічэннем пенсійнага ўзросту?

Таццяна РАХУБА:

— Перадпенсійны ўзрост вызначаны Указам Прэзідэнта ад 12 красавіка 2000 года № 180 і ўстаноўлены за два гады да дасягнення агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту. Як можна заўважыць, мы адышлі ад канкрэтнай прывязкі да ўзросту, паколькі пенсійны ўзрост будзе змяняцца. Адпаведна, будзе змяняцца і перадпенсійны ўзрост.

У цяперашні час у нас ідзе паэтапнае штогадовае павышэнне на 6 месяцаў агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту, і з 1 студзеня 2022 года мужчыны будуць выходзіць на пенсію ў 63 гады, а жанчыны — у 58 гадоў. У гэтым годзе пенсійны ўзрост для жанчын складае 56 гадоў, для мужчын 61 год. Адпаведна, перадпенсійны ўзрост надыходзіць у 54 гады для жанчын і ў 59 гадоў — для мужчын.

— Якія працоўныя гарантыі прадугледжаны для перадпенсійнага ўзросту?

Таццяна РАХУБА:

— Незалежна ад віду прадпрыемства заканадаўча прадугледжана гарантыя падаўжэння кантракта ці заключэння новага работнікам, якія дасягнулі перадпенсійнага ўзросту. Але гэтая гарантыя дзейнічае толькі ў тым выпадку, калі работнік не мае дысцыплінарных спагнанняў. Інакш кажучы, каб наймальнік працягнуў кантракт альбо заключыў новы, работнік не павінен мець ніякіх заўваг, вымоў, зніжэння прэмій у выніку парушэння працоўнай альбо вытворча-тэхналагічнай дысцыпліны. У адваротным выпадку наймальнік можа прыняць рашэнне аб непрацягненні працоўных адносін, нягледзячы на перадпенсійны ўзрост работніка, — і гэта будзе ў рамках закона. Больш ніякіх гарантый закон у дачыненні да такіх работнікаў не прадугледжвае.

Ніхто не можа абавязаць наймальніка ўзяць на працу чалавека, які яго не задавальняе як работнік, не падыходзіць па нейкіх крытэрыях. Пры разглядзе кандыдатуры на вакантнае працоўнае месца наймальнік мае права выбару работніка, паколькі ў першую чаргу ён нясе адказнасць за эфектыўнае функцыянаванне арганізацыі ў цэлым.

Але хачу адзначыць, што калектыўныя дагаворы і пагадненні могуць уключаць больш шырокія нормы. І на практыцы ёсць прыклады, калі ў калектыўным дагаворы перадпенсійны ўзрост устанаўліваецца, скажам, за тры гады да дасягнення агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту. Гэта значыць, па жаданні працоўнага калектыву могуць быць устаноўленыя больш шырокія гарантыі, чым гэта прапісана ў законе.

— Як будзе мяняцца ўзрост датэрміновага выхаду на пенсію ў сувязі з павышэннем пенсійнага ўзросту?

Алена ДРОНАВА:

— Пенсійнае заканадаўства прадугледжвае права датэрміновага выхаду на пенсію з улікам занятасці ў асаблівых умовах працы, а таксама з улікам працяглай занятасці ў асобных відах прафесійнай дзейнасці. Такім правам валодаюць таксама асобы з пэўным сацыяльным статусам: шматдзетныя маці, бацькі дзяцей-інвалідаў, маці загінулых вайскоўцаў і некаторыя іншыя катэгорыі.

Устаноўлены ўзрост датэрміновага выхаду на пенсію, як і агульнаўстаноўлены пенсійны ўзрост, з кожным годам павышаецца на 6 месяцаў. Але пры гэтым розніца — напрыклад, на 5 або на 10 гадоў раней — захоўваецца.

— Ці можа беспрацоўны перадпенсійнага ўзросту датэрмінова выйсці на пенсію?

Ірына ШАЎЧЭНКА:

— Беспрацоўны, які мае права на дапамогу па беспрацоўі на працягу 52 каляндарных тыдняў, у выпадку немагчымасці працаўладкавання можа па прапанове службы занятасці выйсці на датэрміновую пенсію, але не раней чым за год да агульнаўстаноўленага ўзросту.

Асобна хачу звярнуць увагу, што для таго, каб мець права на дапамогу па беспрацоўі на працягу 52 каляндарных тыдняў, беспрацоўны мужчына павінен мець стаж не менш за 38 гадоў, жанчына — не менш за 33 гады. І пры гэтым яны павінны мець права на такую дапамогу наогул, таму што пры рэгістрацыі ў якасці беспрацоўнага не кожнаму прызначаецца дапамога па беспрацоўі.

Напрыклад, у такой дапамозе можа быць адмоўлена таму, хто быў звольнены з папярэдняга месца працы па ўласным жаданні альбо па пагадненні бакоў (калі быў заключаны працоўны дагавор на нявызначаны тэрмін), а таксама за прагул і г. д. Але калі работніку не быў працягнуты кантракт альбо ён быў звольнены па скарачэнні, гэта лічыцца важкай прычынай і дапамога па беспрацоўі будзе прызначана.

Давайце яшчэ спынімся на такім паняцці, як немагчымасць працаўладкавання. Служба занятасці вырашае гэтае пытанне індывідуальна, бо ў кожным індывідуальным выпадку крытэрыі прыдатнай працы могуць быць свае. Напрыклад, калі чалавек звярнуўся пасля працяглага перапынку ў працы, для яго практычна любая прапанаваная праца будзе лічыцца прыдатнай. Калі чалавек звольніўся і адразу пасля гэтага звярнуўся ў службу занятасці, для яго прыдатнай будзе лічыцца праца, якая адпавядае яго адукацыі, досведу.

І трэба яшчэ раз адзначыць, што вызначальным фактарам для таго, каб пайсці на датэрміновую пенсію, служыць не жаданне беспрацоўнага — гэтая ініцыятыва павінна зыходзіць ад службы занятасці менавіта ў выпадку немагчымасці працаўладкавання.

Таксама паводле арт. 22 Закона «Аб занятасці насельніцтва» на датэрміновую пенсію можа пайсці работнік, які быў звольнены ў сувязі з ліквідацыяй прадпрыемства, але не раней чым за 2 гады да агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту і таксама ў выпадку немагчымасці далейшага працаўладкавання.

КАГО МОГУЦЬ ЗВОЛЬНІЦЬ У ПЕРАДПЕНСІЙНЫМ УЗРОСЦЕ?

Пытанне чытача:

— Я дасягнула пенсійнага ўзросту, але пенсія мне не прызначаная, бо недастатковa стажу. Хачу дапрацаваць стаж. Ці магу я звярнуцца ў службу занятасці па дапамогу? Ці зарэгіструюць мяне як беспрацоўную?

Ірына ШАЎЧЭНКА:

— Забарона на рэгістрацыю ў якасці беспрацоўнага ўводзіцца толькі ў дачыненні да грамадзян, якім прызначана пенсія па ўзросце, за выслугу гадоў або прафесійная пенсія.

Такім чынам, калі вы дасягнулі агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту, але пенсія вам не прызначана, вы маеце права на рэгістрацыю ў якасці беспрацоўнага. І вам, нароўні з іншымі беспрацоўнымі, будуць выплачвацца прадугледжаныя ў адпаведнасці з заканадаўствам аб занятасці сацыяльныя выплаты ў выглядзе дапамогі па беспрацоўі, стыпендыі ў перыяд навучання па накіраванні органаў па працы, занятасці і сацыяльнай абароне, матэрыяльнай дапамогі беспрацоўным і членам іх сем'яў, якія знаходзяцца на іх утрыманні, а таксама будзе аказвацца неабходнае садзейнічанне ў працаўладкаванні, у тым ліку і накіраванне на навучанне, аказанне садзейнічання ў арганізацыі прадпрымальніцкай дзейнасці з фінансавай падтрымкай у выглядзе субсідыі.

Пытанне чытача:

— Я прынятая на працу на час адсутнасці асноўнага работніка з заключэннем працоўнага дагавора. Ці могуць мяне звольніць у выпадку выхаду асноўнага работніка з сацыяльнага водпуску па доглядзе дзіцяці, калі мне застаўся толькі год да дасягнення пенсійнага ўзросту?

Таццяна РАХУБА:

— Так, могуць. Пры прыёме на працу на час выканання абавязкаў часова адсутнага работніка з вамі як з замяшчальным работнікам быў заключаны тэрміновы працоўны дагавор. У выпадку выхаду асноўнага работніка на працу тэрміновы працоўны дагавор, заключаны з работнікам, прынятым на час адсутнасці асноўнага работніка, скасоўваецца. На ўказанай падставе можа быць звольнены любы работнік, у тым ліку і перадпенсійнага ўзросту.

Гарантыі па абавязковым прадаўжэнні працоўных адносін для работнікаў перадпенсійнага ўзросту распаўсюджваюцца толькі на тых, хто працуе па кантракце, а таксама ў выпадку заключэння кантракта з работнікам, працоўны дагавор з якім быў заключаны на нявызначаны тэрмін. Такія гарантыі не распаўсюджваюцца на тых, хто працуе на сезоннай, часовай рабоце.

— Ці абавязаны работнік перадпенсійнага ўзросту па патрабаванні наймальніка праходзіць атэстацыю, пераатэстацыю, ці могуць яго адправіць на курсы павышэння кваліфікацыі?

Таццяна РАХУБА:

— Атэстацыі і пераатэстацыі не падлягаюць толькі цяжарныя жанчыны, жанчыны, якія выйшлі з водпуску па доглядзе дзіцяці (на працягу года) і маладыя спецыялісты. На ўсіх астатніх работнікаў нормы працоўнага заканадаўства распаўсюджваюцца ў поўным аб'ёме, у тым ліку і на работнікаў перадпенсійнага ўзросту.

Тое ж самае датычыцца і павышэння кваліфікацыі. Абмежаванняў па ўзросце ніякіх няма. Пакуль чалавек працуе, ён павінен павышаць сваю кваліфікацыю, тым больш што ёсць прафесіі, дзе практычна штогадовае павышэнне кваліфікацыі — гэта жыццёвая неабходнасць.

БЕСПРАЦОЎНЫ Ў ПЕРАДПЕНСІЙНЫМ УЗРОСЦЕ...

Ірына ШАЎЧЭНКА:

— У Законе «Аб занятасці» прапісаны дадатковыя гарантыі ў галіне садзейнічання занятасці. У прыватнасці, вызначаны катэгорыі грамадзян, якія маюць асаблівую патрэбу ў сацыяльнай абароне і няздольныя канкурыраваць на рынку працы на роўных умовах з іншымі. Гэта дзеці-сіроты, людзі з інваліднасцю, асобы, якія вярнуліся з месцаў пазбаўлення волі, і ў тым ліку асобы перадпенсійнага ўзросту.

Ёсць прыклады, калі ў калектыўным дагаворы перадпенсійны ўзрост устанаўліваецца, скажам, за тры гады да дасягнення агульнаўстаноўленага пенсійнага ўзросту.

Мясцовыя выканкамы ўстанаўліваюць бронь для пэўных катэгорый грамадзян, што маюць асаблівую патрэбу ў працы, у тым ліку і для асоб перадпенсійнага ўзросту. Прадпрыемствам прадпісваецца колькасць працоўных месцаў, на якія яны на працягу года, пры наяўнасці свабодных вакансій, павінны ўзяць у першую чаргу менавіта такія катэгорыі людзей. І, як правіла, арганізацыі імкнуцца гэтыя квоты выконваць.

У той жа час, калі б вы ведалі, як часта можна сутыкнуцца з нежаданнем вучыцца, павышаць сваю кваліфікацыю! Прыходзіць, дапусцім, у службу занятасці рабочы з 3-м разрадам. А новыя ўмовы вытворчасці патрабуюць, каб разрад быў не ніжэйшы за 5-ы. Але многія мужчыны ва ўзросце за 50 лічаць непатрэбным асвойваць новы, больш высокі разрад.

А колькі ў службу занятасці звяртаецца асоб, звольненых за прагулы? Наймальнік не хоча такіх браць на працу не таму, што яны ва ўзросце, а паколькі бачыць, што яны ненадзейныя работнікі. Многія проста не імкнуцца канкурыраваць на рынку працы. Але тады няхай не крыўдзяцца, што іх ніхто не хоча браць на работу.

Ніхто не можа абавязаць наймальніка ўзяць на працу чалавека, які яго не задавальняе як работнік, не падыходзіць па нейкіх крытэрыях. Пры разглядзе кандыдатуры на вакантнае працоўнае месца наймальнік мае права выбару работніка, паколькі ў першую чаргу ён нясе адказнасць за эфектыўнае функцыянаванне арганізацыі ў цэлым.

Ад нас самих залежыць вельмі многае. Сёння даволі нескладана атрымаць дадатковую адукацыю — перавучыцца, асвоіць новую прафесію, можна атрымаць практычна любую адукацыю дыстанцыйна. Можа, хтосьці ў гэтым узросце захоча перавучыцца на цырульніка або спецыяліста па манікюры і будзе пасля зарабляць больш, чым, напрыклад, раней, быўшы бухгалтарам...

Калі ёсць кваліфікацыя, дакументы аб асвоеных дадатковых уменнях і навыках, то спецыяліст і ў 50 гадоў можа быць цалкам канкурэнтаздольным.

Святлана БУСЬКО.

НАВУКА І ЖЫЦЦЁ

Развіталіся мы з правадным радыёвяшчаннем. Надоечы згледзеў непатрэбны рэпрадуктар і тут жа ўспомніў, як у шостым класе на ўроку фізікі настаўнік тлумачыў нам гукаправоднасць металаў, як прывёў досыць цікавы прыклад: калі, маўляў, што-небудзь сказаць перад сваім рэпрадуктарам у сваёй хаце, то гук па правадах дойдзе ў іншыя, і там яго можна будзе пачуць... Праўда — і па-першае — прыклаўшы вуха да такога ж рэпрадуктара, а па-другое — у той час, калі радыё не працуе...

Мы з хлопцамі тут жа скемілі, што на радыё вось такая прафілактычная гадзіна бывае, прычым кожны дзень і якраз пасля ўрокаў.

...Ледзь дачакаліся канца заняткаў — дружна разбегліся па дамах.

У нас у хаце нікога не было, таму я адразу ж заняў «пост» перад рэпрадуктарам. Пачакаўшы некалькі хвілін, пакуль дахаты дойдзе адзін з сяброў, я ва ўсё горла закрычаў: «Віцька-а-а!» З рэпрадуктара адразу ж данеслася: «Жэнька-а-а! Ура! Працуе! Праўда, гук слабаваты. Трэба мацней крычаць!» Я зароў што было сілы, і размова пайшла! Хутка да яе далучыліся іншыя галасы — куды слабейшыя...

Але ж раптам Віцькаў — сціх. Я, трохі пагалёкаўшы і не атрымаўшы адказу, выскачыў з хаты на вуліцу. Сябар быў ужо там, і я падумаў, што калі рваць свае глоткі так, як гэта рабілі мы, то ніякія рэпрадуктары, можа, і не патрэбны...

Віцька ж растлумачыў, што дома не заўважыў... бацькі, які раней прыйшоў з працы, — хацеў адпачыць, але ад крыку прахапіўся і, не сцяміўшы што да чаго, выгнаў нашчадка з хаты.

...Гэта, вядома ж, не адзінкавы прыклад, калі жыццё перашкаджала навуцы. Другі быў звязаны з заалогіяй.

У тым жа шостым класе настаўнік сказаў нам, што калі злавіць курыцу і, рэзка перавярнуўшы, пакласці яе на спіну, то птушка на некалькі секундаў нібыта засне.

Мы, як добрыя вучні, вырашылі праверыць гэта на канкрэтным доследзе. Пасля ўрокаў пайшлі ў хату да Віцькі (ён у нашай кампаніі быў завадатарам), узялі там ладны кавалак хлеба. Варта было вынесці яго ў двор і там пакрышыць, як да нас з усіх бакоў сталі збягацца чубаткі — дзяўбсці тыя крошкі.

На гэта мы і разлічвалі! Віцька, як гаспадар курэй, спрытна злавіў найбліжэйшую, рэзка перавярнуў яе і паклаў на спіну. Птушка, смешна тапырачы лапы, спакойна ляжала на зямлі. Значыць, ура? Праўду сказаў настаўнік!

Мы сталі святкаваць перамогу навукі: навыперадкі хапалі курэй, пераварочвалі іх, клалі на спіны. Бедныя нясушкі застывалі ў нерухомасці. Але ж не ўсе. А мы, не змаўляючыся, хацелі «паскладваць» усіх птушак, якія былі на Віцькавым падворку, што аказалася не так і проста, бо нейкія з курэй «засыналі», а другія ў гэты час ужо «прачыналіся» і пачыналі спакойна, як нічога ніякага, збіраць свае крошкі... Да таго ж, хоць і здалёку, на нас злосна кукарэкаў певень... А галоўнае, у самы разгар «эксперымента» з хаты выскачыла Віцькава маці і, добра агрэўшы нас ручніком па спінах, прагнала з двара.

Шкада было, бо свой «навуковы эксперымент» мы, на жаль, не завяршылі.

Яўген Шастакоў,

г. Гомель.

ЧАГО НЕ ЗРОБІШ, КАХАЮЧЫ...

Па тэлевізары неяк пачула, што адкрыўся новы касметычны салон: называецца «Метамарфоза».

І крэм аднайменны некалі быў, як Клава расказвала.

Працавала яна тады ў паляводчай брыгадзе: гэта значыць, з ранняй вясны і да самай восені на сонцы, на ветры, ад якіх і твар, і шыя, і рукі-ногі хутка рабіліся амаль што чорнымі. А вось астатняе цела — наадварот — заставалася белым.

Такі вось «калгасны» загар.

І яно б нічога: які ўжо ёсць, калі б напярэдадні мужу гэтай самай Клавы не далі пуцёўку на Чорнае мора, у санаторый.

Прыбрала яго жонка ва ўсё навюткае, адправіла адпачываць, а сама сабе думае: «Нагледзіцца ён там на аголеных, на дагледжаных, на гарадскіх — ад мяне, вось такой, дакладна адвернецца. Значыць, з загарам трэба нешта рабіць. А вось што?»

Суседчына дачка на выхадныя з Мінска прыехала. Клава да яе:

— Танечка, можа, ты ведаеш, чым загар мой звесці?

Тая *(смела):*

— А як жа, ведаю. Ёсць адзін крэм — намажашся ім і будзеш як новенькая! Можа, і сама сябе не пазнаеш! А ўжо муж...

Кажа так і тут жа прыносіць Клаве каробачку, не шкадуючы, плюхае ў яе ёду, старанна перамешвае. Усё — чароўны сродак гатовы.

Вечарам Клава стала ім мазацца: спачатку ногі і рукі, потым шыю... Адчувала, што пячэ, зараза, але ж, значыць, працуе! І калі трохі пацярпець...

Да донца, да апошняй грамулечкі крэм той цудадзейны выграбла, потым неяк заснула, а ранічкай глянула ў люстэрка...

Шчасце, што тая Танька з'ехала, а то магла б тут навекі застацца: скура ў Клавы што той бурак, тэмпература пад 38...

Карацей, на працу ў той дзень «прыгажуня» не пайшла. І назаўтра таксама... З тыдзень на людзі не выходзіла. Толькі потым пухіры сталі лопацца. А скура пад імі і сапраўды... бялейшая была!

Муж, прыехаўшы з санаторыя, гэта заўважыў і ацаніў. Аднак пра тую працэдуру, што зрабіла здуру, Клава яму нічога не сказала. Хай думае, што жонка ад самоты вось так зблажэла, ад перажыванняў. Можа, шанаваць больш будзе, па гаспадарцы памагаць.

І сапраўды падабрэў яе Віця. На палявыя работы Клаву болей не пусціў. Яна ў дзіцячы садок уладкавалася: памяняла матыку на швабру. А ўсё ж не на сонцы, ад якога так пакутуе наша жаночая прыгажосць.

Любоў Чыгрынава,

г. Мінск.

ЛАНДЫШЫ ПАХНУЦЬ ВЯСНОЙ

На дварэ тады быў май. І ў прыродзе, і ў жыцці ўсё віравала: мы заканчвалі 10 клас, сярэднюю школу, здавалі экзамены, строілі планы... Мы, хлопчыкі (не ведаю, як дзяўчаткі), адчувалі сябе дарослымі, дужымі і вельмі хацелі нешта зрабіць — ну такое, каб ахнулі ўсе: і настаўнікі, і бацькі, і нашы... каханыя. Былі такія.

...Не ў памяці, хто з нас першы сказаў пра ландышы, але ідэя спадабалася ўсім. На самай справе: хто ж адмовіцца ад гэтых пяшчотных, прыгожых, пахучых кветак?!

Мы тут жа распрацавалі план дзеянняў: дамовіліся з кіроўцам калгаснай машыны, што ён падвязе нас у вялікі бор. Гэта — за 10 вёрстаў, далекавата, але ж па чутках ландышы там дыванамі слаліся, іх было — хоць касою касі!

Мы выбралі брыгаду «касцоў».

І вось яна прыязджае. Кветак — бачым — і праўда, шмат. А ўжо водар ад іх...

Сталі збіраць. Шчыра скажу: не хлапечая, не мужчынская гэта справа — манатонная, марудная... І дзень пад вечар хіліцца.

Наш старэйшы таварыш, шафёр калгаснай машыны, кажа: «Хлопцы, давайце яшчэ ў адно месца матнёмся. Там гэтых кветак яшчэ больш можа быць».

Мы, вядома ж, за, бо нам... абы не збіраць.

Пакуль пераязджалі, на зямлю апускаўся змрок. Якія ўжо там ландышы?! А вось... веласіпеды, бачым, ляжаць. І некалькі мяшкоў пры іх...

Пашукалі вачыма гаспадароў — нідзе нікога нямашака. Зазірнулі ўнутр мяшкоў і вачам не паверылі: там былі... кветкі — ландышы! Нехта, мусіць, усёй сям'ёй ці нейкім кагалам збіраў іх, каб потым завезці на рынак, прадаць...

А мы ж усе камсамольцы! Мы ж такога не пацерпім: мы гэтым спекулянтам... аб'яўляем бой!

І таму, не змаўляючыся, закідваем у кузаў машыны два мяшкі з кветкамі і... па газах!

...У выніку бачылі б вы, які ў нас быў апошні званок! Якія букеты атрымалі нашы настаўнікі, нашы каханыя дзяўчаткі, матулі, бабулі, школьныя прыбіральшчыцы... Мы, хлопчыкі, былі ў той дзень сапраўднымі героямі, бо ўразілі ўсіх!

...Вось толькі ўспамінаць пра гэта мне па-ранейшаму сорамна.

Іван Гаральчук,

г. Мінск.

Рубрыку вядзе Валянціна ДОЎНАР.

Маці схавала траіх малых дзяцей у шафе

Іх выявілі ратавальнікі, якія прыбылі па выкліку.

Паведамленне пра задымленне ў кватэры па вуліцы Казіміраўскай у Мінску паступіла ратавальнікам у 10.30. Калі да месца выкліку прыбылі падраздзяленні МНС, па знешніх прыкметах нічога не назіралася. Дзверы ў жыллё, дзе, як паведамлялася, быў дым, адчыніў гаспадар.

Як паведамілі ў Мінскім гарадскім упраўленні МНС, на кухні ратавальнікі выявілі абгарэлую канапу. Са слоў гаспадара і яго жонкі, яны справіліся з узгараннем сваімі сіламі. Але на момант прыбыцця пажарных паралон мэблі яшчэ тлеў, а памяшканне знаходзілася ў антысанітарным стане. Ратавальнікі канчаткова ліквідавалі ўзгаранне, пры гэтым падчас абследавання кватэры заўважылі дзіцячыя рэчы. Муж і жонка адказалі, што ў іх чацвёра дзяцей, але ўсе яны знаходзяцца ў бабулі.

Пачуўшы шум у дзіцячым пакоі, у зачыненай шафе ратавальнікі ўбачылі траіх маленькіх дзяцей: хлопчыкаў 2008 і 2015 гадоў нараджэння і дзяўчынку 2012 года нараджэння. Спужаныя, яны сядзелі ў адной нішняй бялізне. Іх дасталі, супакоілі, накрылі коўдрай і агледзелі на прадмет самаадчування. Медыкі, якія прыбылі ў кватэру, далі заключэнне аб здавальняючым стане здароўя дзяцей. Па іх словах, у шафу іх пасадзіла маці, сказаўшы сядзець ціха і не рухацца.

На месца прыбылі і супрацоўнікі міліцыі, якія высвятляюць абставіны здарэння, а таксама прычыны, якія прымусілі дарослых паставіць жыцці дзяцей пад пагрозу. Устанаўліваецца і прычына пажару.

Сяргей РАСОЛЬКА.

■ Неасабісты суб'ектыў

ЧЫСТЫ АБРУС

«Лепш за ўсіх» — гэта не пра ўсіх

З усіх дзяжурных і звычайных віншаванняў і пажаданняў на 8 Сакавіка (вясны ў душы, квітнець, быць маладой і каханай і г. д. і да т. п.), чутых у розных варыяцыях штогод, а ад таго, здаецца, не вельмі шчырых, на якія без эмоцый проста адказваеш дзяжурнае «дзякуй», мне сёлета пашанцавала атрымаць адно арыгінальнае. Чатырохгадовы Кастусёк, сын пляменніцы, стаміўшыся паўтараць усім шматлікім бабкам-цёткам пажаданні здароўя, шчасця, кахання і г. д., якім навучыла яго маці, мне па тэлефоне выдаў: «Жадаю, каб у цябе была новая прыгожая мэбля, а на стале ў кухні ляжаў такі абрус, які ніколі не пэцкаецца!» Мы з яго маці пасля доўга рагаталі, дзівіліся, якая ў малога практычна нацэленая фантазія, спрабавалі разгадаць, адкуль што ўзялося (я нават старалася ўспомніць: можа, тое дзіця і праўда бачыла ў мяне на стале запэцканы абрус?). Настрой ад гэткага неспадзяванага віншавання быў увесь вечар гарэзліва-жартаўлівым, нібы сама крыху здзяцінела. А пасля падумалася пра тое, што ўжо, напэўна, праз год, ну можа, праз два мы ад гэтага хлопчыка наўрад ці пачуем штосьці падобнае. Падросшы, ён ужо будзе дакладна выконваць правілы, і гаварыць толькі тое, што прынята ў той ці іншай сітуацыі...

Вось цікава: у які момант чалавек раз і назаўсёды страчвае сваю шчырасць і непасрэднасць, закладзеную ў ім пры нараджэнні? Калі ён пачынае разумець, што гаварыць тое, што думаеш, не заўсёды добра і можна? Дзе тая адпраўная кропка, калі пачынаеш станавіцца паўнапраўным членам грамадства — тыпова дзейнічаць, тыпова думаць, тыпова разважаць? Маючы ўсе шанцы, калі Бог не надзяліў эпатажнай смеласцю або адмысловым талентам, стаць правільным і сумным, як сілікатная цагліна?

ЗДАВАЛАСЯ б, менавіта сёння ад гэтай тыповасці нашы дзеці застрахаваныя як ніколі. Асабліва ў вялікіх гарадах столькі школ ранняга развіцця, столькі гурткоў, студый, якія прымаюць вучняў ледзь не з пялюшак. Яны наперабой абяцаюць выявіць у вашага дзіцяці здольнасці з самага ранняга ўзросту і развіць іх. Здавалася б, што можа быць лепш. І клапатлівыя бацькі, турбуючыся пра будучыню, вядуць ледзь не немаўлят у студыю, на кастынгі, на курсы. Якія зусім не бясплатныя. Ці не гэта прычына, што прымаюць туды амаль усіх? І тут яны становяцца рабамі прыдуманых стэрэатыпаў хутчэй, чым у любым іншым месцы. Бо ты не можаш быць неталенавітым, непаспяховым, неразумным. Ты павінен адпавядаць. Дзіўна назіраць, як дзяўчынка гадоў пяці стараецца ісці па вуліцы, як мадэль па подыуме, а хлопчык дашкольнага ўзросту, едучы ў метро, трымае ў руках кніжку на замежнай мове (усё б нічога, пакуль не ўбачыш выраз яго твару)...

Але ж не ўсім быць мадэлямі і дыпламатамі, не ўсім быць самымі лепшымі. Так не бывае. Толькі як растлумачыць гэта яшчэ зусім малым чалавекам, калі іх бацькоў (а бацькі пасля — іх) заточвалі менавіта на гэта? І праграма «Лепш за ўсіх!», якую рэтранслююць з расійскага канала, — не самая лепшая для выхавання нармальных дзяцей. Нагледзеўшыся на вундэркіндаў, сабраных з шостай часткі сушы, яшчэ больш і нашых мам-татаў кінуцца шукаць у сваіх дзетак адмысловыя таленты. Калі ж не атрымаецца — ёсць вялікая верагоднасць займець пакаленне запраграмаваных няўдачнікаў, якія пацярпелі фіяска ў раннім дзяцінстве і якія больш не маюць жадання адчуць штосьці падобнае.

І такіх ужо шмат. Знаёмая працуе выкладчыкам інфарматыкі ў сталічнай гімназіі. Расказвала нядаўна пра адзін цікавы парадокс, які назірае апошнія некалькі гадоў. За тую задачу, якую дзесяць гадоў назад сямікласнік з цяжкасцю, але рашыў бы ці хоць бы паспрабаваў гэта зрабіць, большасць сямікласнікаў сённяшніх нават не возьмуцца. І гэта пры тым, што гэтыя сённяшнія сямікласнікі сядзяць за камп'ютарам у разы больш, чым іх умоўныя папярэднікі, а размова ідзе, падкрэслю, пра задачу па інфарматыцы. І справа тут не ў тым, што нашы дзеці падурнелі. «Яны сталі вельмі баяцца памыліцца. Яны баяцца спрабаваць, ім трэба, каб адразу было дакладна і правільна», — тлумачыць паводзіны сваіх сённяшніх вучняў настаўніца з трыццацігадовым стажам.

НАШ Кастусь пакуль не ходзіць ні ў якія развіваючыя гурткі і студыі, бо бацькі вырашылі, што ў іх самае звычайнае дзіця, і аддалі яго ў самы звычайны садок. Гуляе з машынкамі і трансформерамі, штодня прыдумляе новыя прыгоды для любімага хамяка, катаецца з гары на санках. Здзіўляе бацькоў сваімі пытаннямі і высновамі, жадае цёткі на 8 Сакавіка чыстага абруса на стале...

А і праўда, з чаго б раптам ён пачаў фантазіраваць пра гэты абрус? Можа, з яго вырасце хімік, які прыдумае нейкую новую тканіну? А можа, стане добрым ткачом ці таленавітым кухарам? Пакуль гэта няважна. Хай спачатку вырасце добрым чалавекам, які не баіцца жыць.

Алена ЛЯЎКОВІЧ

БТА БАНК

БУХГАЛТЕРСКИЙ БАЛАНС НА 1 ЯНВАРЯ 2018 Г.

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2017 год	2016 год
1	2	3	4	5	6
1	АКТИВЫ				
2	Денежные средства	1101	4,1	4 815	4 607
3	Драгоценные металлы и драгоценные камни	1102		–	–
4	Средства в Национальном банке	1103	4,2	11 690	3 989
5	Средства в банках	1104	4,3	12 114	11 160
6	Ценные бумаги	1105	4,4	30 954	37 741
7	Кредиты клиентам	1106	4,5	70 870	58 105
8	Производные финансовые активы	1107	4,6	5	21
9	Долгосрочные финансовые вложения	1108		–	–
10	Основные средства и нематериальные активы	1109	4,7	9 571	8 325
11	Имущество, предназначенное для продажи	1110	4,8	–	7
12	Отложенные налоговые активы	1111		–	–
13	Прочие активы	1112	4,9	1 099	1 065
14	ИТОГО активы	11		141 118	125 020
15	ОБЯЗАТЕЛЬСТВА				
16	Средства Национального банка	1201	4,10	–	–
17	Средства банков	1202	4,11	18 008	30 504
18	Средства клиентов	1203	4,12	71 926	51 403
19	Ценные бумаги, выпущенные банком	1204	4,13	6 245	697
20	Производные финансовые обязательства	1205		102	–
21	Отложенные налоговые обязательства	1206		–	–
22	Прочие обязательства	1207	4,14	447	594
23	ВСЕГО обязательства	120		96 728	83 198
24	СОБСТВЕННЫЙ КАПИТАЛ				
25	Уставный фонд	1211	4,15	24 747	24 747
26	Эмиссионный доход	1212		–	–
27	Резервный фонд	1213	4,15	1 144	876
28	Фонды переоценки статей баланса	1214	4,15	7 215	6 747
29	Накопленная прибыль	1215	4,15	11 284	9 452
30	ВСЕГО собственный капитал	121		44 390	41 822
31	ИТОГО обязательства и собственный капитал	12		141 118	125 020

ОТЧЕТ О ПРИБЫЛЯХ И УБЫТКАХ ЗА 2017 ГОД

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2017 год	2016 год
1	2	3	4	5	6
1	Процентные доходы	2011		11 315	17 314
2	Процентные расходы	2012		3 399	6 145
3	Чистые процентные доходы	201	5,1	7 916	11 169
4	Комиссионные доходы	2021		3 048	2 546
5	Комиссионные расходы	2022		263	290
6	Чистые комиссионные доходы	202	5,2	2 785	2 256
7	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	203		–	–
8	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	204	5,3	(42)	(65)
9	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	205	5,4	1 466	4 960
10	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	206	5,5	(171)	21
11	Чистые отчисления в резервы	207	5,6	(1 013)	2 245
12	Прочие доходы	208	5,7	366	610
13	Операционные расходы	209	5,8	10 825	10 006
14	Прочие расходы	210	5,9	254	263
15	Прибыль (убыток) до налогообложения	211		2 254	6 437
16	Расход (доход) по налогу на прибыль	212		214	1 079
17	ПРИБЫЛЬ (УБЫТОК)	2		2 040	5 358
18	Сведения о прибыли на одну акцию в белорусских рублях				
19	Базовая прибыль на простую акцию	22		1 469,7406	3 860,1563
20	Разводненная прибыль на простую акцию	23		–	–

ОТЧЕТ ОБ ИЗМЕНЕНИИ СОБСТВЕННОГО КАПИТАЛА за 2017 год

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование показателей	Символ	Наименование статей собственного капитала: уставный фонд	эмиссионный доход	резервный фонд	накопленная прибыль (убыток)	фонды переоценки статей баланса	всего собственный капитал
1	2	3	4	5	6	7	8	9
	Раздел I. За год, предшествующий отчетному							
1	Остаток на 1 января 2016 г.	3011	6 133	–	505	4 446	6 176	17 260
1.1	В том числе: результат от изменения учетной политики и (или) исправления существенных ошибок	30111	–	–	–	–	–	–
2	Изменения статей собственного капитала	3012	18 614	–	371	5 006	571	24 562
2.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	5 358	590	5 948
2.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	–	x	371	(371)	x	–
2.3	операции с учредителями (участниками):	30123	18 614	–	x	–	x	18 614
2.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	18 614	–	x	x	x	18 614
2.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	–	x	–
2.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	–	x	x	x	x	–
2.7	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	–	–	–	19	(19)	–
2.8	прочие изменения	30126	–	–	–	–	–	–
3	Остаток на 1 января 2017 г.	3013	24 747	–	876	9 452	6 747	41 822
	Раздел II. За отчетный год							
4	Остаток на 1 января 2017 г.	3011	24 747	–	876	9 452	6 747	41 822
5	Изменения статей собственного капитала	3012	–	–	268	1 832	468	2 568
5.1	В том числе: совокупный доход	30121	x	x	x	2 040	528	2 568
5.2	направление прибыли на пополнение фондов	30122	–	x	268	(268)	x	–
5.3	операции с учредителями (участниками):	30123	–	–	x	–	x	–
5.4	внесение в уставный фонд вкладов учредителей (участников)	301231	–	–	x	x	x	–
5.5	выплата дивидендов акционерам	301232	x	x	x	–	x	–
5.6	операции с собственными выкупленными акциями	301233	–	x	x	x	x	–
5.7	перераспределение между статьями собственного капитала	30125	–	–	–	60	(60)	–
5.8	прочие изменения	30126	–	–	–	–	–	–
6	Остаток на 1 января 2018 г.	3013	24 747	–	1 144	11 284	7 215	44 390

ОТЧЕТ О ДВИЖЕНИИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ЗА 2017 ГОД

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2017 год	2016 год
1	2	3	4	5	6
1	ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ОПЕРАЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ				
2	Полученные процентные доходы	70100	5.1; 7	11 286	17 252
3	Уплаченные процентные расходы	70101	5.1; 7	(3 342)	(5 511)
4	Полученные комиссионные доходы	70102	5.2; 7	3 046	2 553
5	Уплаченные комиссионные расходы	70103	5.2; 7	(261)	(288)
6	Чистый доход по операциям с драгоценными металлами и драгоценными камнями	70104		–	–
7	Чистый доход по операциям с ценными бумагами	70105	5.3; 7	(42)	(65)
8	Чистый доход по операциям с иностранной валютой	70106	5.4; 7	606	2 483
9	Чистый доход по операциям с производными финансовыми инструментами	70107	5.5; 7	77	–
10	Прочие полученные доходы	70108	5.7; 7	1 355	1 409
11	Прочие уплаченные расходы	70109	5.9; 7	(10 649)	(9 613)
12	Уплаченный налог на прибыль	70110	6; 7	(328)	(899)
13	Денежная прибыль (убыток) до изменения в операционных активах и операционных обязательствах – итого	701		1 748	7 321
14	Чистое снижение (прирост) денежных средств в Национальном банке	70200	4,2	(512)	180
15	Чистое снижение (прирост) денежных средств в банках	70201	4,3	(4 385)	(3 434)
16	Чистое снижение (прирост) денежных средств в ценных бумагах (кроме ценных бумаг, удерживаемых до погашения)	70202	4,4	7 167	(38 185)
17	Чистое снижение (прирост) денежных средств в форме кредитов, выданных клиентам	70203	4.5; 7	(11 820)	(3 013)
18	Чистое снижение (прирост) денежных средств от производных финансовых активов	70204	4,6	34	–
19	Чистое снижение (прирост) денежных средств в прочих операционных активах	70205	4,9	23	(173)
20	Потоки денежных средств от изменения операционных активов – итого	702		(9 493)	(44 625)
21	Чистый прирост (снижение) денежных средств Национального банка	70300	4,10	–	–
22	Чистый прирост (снижение) денежных средств банков	70301	4,11	(12 283)	32 128
23	Чистый прирост (снижение) денежных средств клиентов	70302	4,12	19 298	(1 572)
24	Чистый прирост (снижение) денежных средств от ценных бумаг, выпущенных банком	70303	4,13	5 716	695
25	Чистый прирост (снижение) денежных средств от производных финансовых обязательств	70304		(87)	–
26	Чистый прирост (снижение) денежных средств в прочих операционных обязательствах	70305	4,14	(192)	(23)
27	Потоки денежных средств от изменения операционных обязательств – итого	703		12 452	31 228
28	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от операционной деятельности	70		4 707	(6 076)
29	ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ИНВЕСТИЦИОННОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ				
30	Приобретение основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71100	4.7; 7	(1 284)	(658)
31	Продажа основных средств, нематериальных активов и других долгосрочных активов	71101	7	26	58
32	Приобретение долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71102		–	–
33	Продажа долгосрочных финансовых вложений в уставные фонды других юридических лиц	71103		–	–
34	Приобретение ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71104		–	–
35	Погашение (реализация) ценных бумаг, удерживаемых до погашения	71105		–	–
36	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от инвестиционной деятельности	71		(1 258)	(600)
37	ПОТОКИ ДЕНЕЖНЫХ СРЕДСТВ ОТ ФИНАНСОВОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ				
38	Эмиссия акций	72100		–	–
39	Выкуп собственных акций	72101		–	–
40	Продажа ранее выкупленных собственных акций	72102		–	–
41	Выплата дивидендов	72103		–	–
42	Чистый поток денежных средств, полученных (использованных) от финансовой деятельности	72		–	–
43	Влияние изменений валютного курса на денежные средства и их эквиваленты	73		532	844
44	Чистый прирост (снижение) денежных средств и их эквивалентов	74		3 981	(5 832)
45	Денежные средства и их эквиваленты на начало отчетного периода	740		x	16 130
46	Денежные средства и их эквиваленты на конец отчетного периода	741		20 111	x

СВЕДЕНИЯ О СОВОКУПНОМ ДОХОДЕ ЗА 2017 Г.

(в тысячах белорусских рублей)

№ п/п	Наименование статьи	Символ	Пункт примечаний	2017 год	2016 год
1	2	3	4	5	6
1	Прибыль (убыток)	301211		2 040	5 358
2	Прочие компоненты совокупного дохода	301212		528	590
	В том числе:				
2,1	переоценка основных средств, объектов незавершенного строительства и оборудования к установке	3012121		582	600
2,2	переоценка нематериальных активов	3012122		–	–
2,3	переоценка ценных бумаг	3012123		(54)	(10)
2,4	переоценка инструментов хеджирования	3012124		–	–
2,5	переоценка прочих статей баланса	3012125		–	–
3	ИТОГО совокупный доход	30121		2 568	5 948

Председатель Правления **Доронкевич А. В.**

Главный бухгалтер **Ковалева Т. Н.**

Дата подписания 26 февраля 2018 г.

ЗАО «БТА Банк» Лицензия НБ РБ №17 от 28.05.2013 г. УНП 807000071

Аудиторское заключение независимой Аудиторской организации ООО «Эрнст энд Янг» по годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности ЗАО «БТА Банк», подготовленной по итогам деятельности за период с 1 января 2017 года по 31 декабря 2017 года

Г-ну Доронкевичу Андрею Викторовичу
Председателю Правления ЗАО «БТА Банк»
Акционерам, Совету директоров, Аудиторскому комитету и Правлению ЗАО «БТА Банк»
Национальному банку Республики Беларусь

Аудиторское мнение

Мы провели аудит прилагаемой годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности (далее «годовая финансовая отчетность») Закрытого акционерного общества «БТА Банк» (далее ЗАО «БТА Банк» или «Банк»), состоящей из бухгалтерского баланса по состоянию на 1 января 2018 года (Форма 1), отчета о прибылях и убытках (Форма 2), отчета об изменении собственного капитала (Форма 3), отчета о движении денежных средств за 2017 год (Форма 4), примечаний к годовой финансовой отчетности.

Указанная годовая финансовая отчетность была подготовлена руководством Банка в соответствии с Законом Республики Беларусь от 12 июля 2013 года № 57-З «О бухгалтерском учете и отчетности», постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 12 декабря 2013 года № 728 «Об утверждении инструкции об организации ведения бухгалтерского учета и составления бухгалтерской (финансовой) отчетности в Национальном банке Республики Беларусь, банках и небанковских кредитно-финансовых организациях Республики Беларусь, открытом акционерном обществе «Банк развития Республики Беларусь», постановлением Правления Национального банка Республики Беларусь от 9 ноября 2011 года № 507 «Об утверждении Инструкции по составлению годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности банками и небанковскими кредитно-финансовыми организациями Республики Беларусь, открытым акционерным обществом «Банк развития Республики Беларусь» и другими нормативными правовыми актами Национального банка Республики Беларусь, регулирующими порядок ведения бухгалтерского учета и подготовки годовой финансовой отчетности для банков Республики Беларусь и действовавшими в отчетном периоде (далее «законодательство Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности»).

По нашему мнению, прилагаемая годовая финансовая отчетность достоверно, во всех существенных аспектах, отражает финансовое положение ЗАО «БТА Банк» по состоянию на 1 января 2018 года, финансовые результаты его деятельности и изменения его финансового положения, в том числе движение денежных средств за 2017 год в соответствии с законодательством Республики Беларусь по бухгалтерскому учету и отчетности.

Основание для выражения аудиторского мнения

Мы провели аудит в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года «Об аудиторской деятельности» и национальных правил аудиторской деятельности. Наши обязанности в соответствии с этими требованиями описаны далее в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности» настоящего заключения. Нами соблюдались принцип независимости по отношению к аудируемому лицу согласно требованиям законодательства и нормы профессиональной этики. Мы полагаем, что полученные нами аудиторские доказательства являются достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения.

Ключевые вопросы аудита

Ключевые вопросы аудита – это вопросы, которые, согласно нашему профессиональному суждению, являлись наиболее значимыми для проводимого аудита годовой финансовой отчетности за текущий период. Эти вопросы были рассмотрены в контексте аудита годовой финансовой отчетности в целом и при формировании нашего аудиторского мнения об этой отчетности, и мы не выражаем отдельного мнения об этих вопросах.

В отношении каждого из указанных ниже вопросов наше описание того, как соответствующий вопрос был рассмотрен в ходе нашего аудита, приводится в этом контексте.

Мы выполнили обязанности, описанные в разделе «Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности» нашего заключения, в том числе по отношению к этим вопросам. Соответственно, наш аудит включал выполнение процедур, разработанных в ответ на нашу оценку рисков существенного искажения финансовой отчетности. Результаты наших аудиторских процедур, в том числе процедур, выполненных в ходе рассмотрения указанных ниже вопросов, служат основанием для выражения нашего аудиторского мнения о прилагаемой финансовой отчетности.

Специальные резервы на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе

Оценка уровня специальных резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе (далее – «специальные резервы») в соответствии с требованиями постановления Правления Национального банка Республики Беларусь от 28 сентября 2006 г. № 138 «Об утверждении Инструкции о порядке формирования и использования банками, открытым акционерным обществом «Банк развития Республики Беларусь» и небанковскими кредитно-финансовыми организациями специальных резервов на покрытие возможных убытков по активам и операциям, не отраженным на балансе» является ключевой областью суждения руководства Банка. При оценке кредитных рисков в значительной степени используется профессиональное суждение и допущения, а также производится анализ различных факторов, включая финансовое состояние заемщика, стоимость реализации объектов залога и прочие. Подход руководства Банка к оценке и управлению кредитным риском описан в Примечании 10 к годовой финансовой отчетности.

В силу существенности сумм кредитов клиентам, которые составляют 50,2 % от общего объема активов, а также высокого уровня субъективности суждений оценка специальных резервов представляет собой один из ключевых вопросов аудита.

Наши аудиторские процедуры включали тестирование средств контроля над процессом создания специальных резервов по кредитам юридическим и физическим лицам, анализ методологии создания специальных резервов, оценки финансового состояния клиентов и выявления признаков негативной информации.

Наши аудиторские процедуры по существу включали в себя проверку резервов по индивидуально существенным кредитам, а также кредитам, имеющим повышенный кредитный риск.

В отношении резервирования индивидуально существенных кредитов мы провели анализ финансового состояния клиентов, признаков негативной информации, наличия просроченной и пролонгированной задолженности, ожидаемых будущих денежных потоков, обеспеченности задолженности по кредитам, в том числе стоимости реализуемого залога. Мы проанализировали последовательность суждений руководства, применяемых при классификации задолженности по кредитам по группам риска.

Прочие вопросы

Аудит годовой индивидуальной бухгалтерской (финансовой) отчетности ЗАО «БТА Банк» за год, закончившийся 31 декабря 2016 года, был проведен другой аудиторской организацией, которая выразила немодифицированное аудиторское мнение о данной отчетности в аудиторском заключении от 17 февраля 2017 года.

Обязанности аудируемого лица по подготовке годовой финансовой отчетности

Руководство аудируемого лица несет ответственность за подготовку и достоверное представление годовой финансовой отчетности в соответствии с законодательством Республики Беларусь и организацию системы внутреннего контроля аудируемого лица, необходимой для подготовки отчетности, не содержащей существенных искажений, допущенных вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий.

При подготовке годовой финансовой отчетности руководство аудируемого лица несет ответственность за оценку способности аудируемого лица продолжать свою деятельность непрерывно и уместности применения принципа непрерывности деятельности, а также за надлежащее раскрытие в отчетности в соответствующих случаях сведений, относящихся к непрерывности деятельности, за исключением случаев, когда руководство намеревается ликвидировать аудируемое лицо, прекратить его деятельность или когда у него отсутствует какая-либо иная реальная альтернатива, кроме ликвидации или прекращения деятельности.

Лица, наделенные руководящими полномочиями, несут ответственность за осуществление надзора за процессом подготовки годовой финансовой отчетности аудируемого лица.

Обязанности аудиторской организации по проведению аудита годовой финансовой отчетности

Наша цель состоит в получении разумной уверенности в том, что годовая финансовая отчетность аудируемого лица не содержит существенных искажений вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий, и в составлении аудиторского заключения, включающего выраженное в установленной форме аудиторское мнение. Разумная уверенность представляет собой высокую степень уверенности, но не является гарантией того, что аудит, проведенный в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года «Об аудиторской деятельности и национальных правил аудиторской деятельности», позволяет выявить все имеющиеся существенные искажения. Искажения могут возникать в результате ошибок и (или) недобросовестных действий и считаются существенными, если можно обоснованно предположить, что в отдельности или в совокупности они могут повлиять на экономические решения пользователей годовой финансовой отчетности, принимаемые на ее основе.

В рамках аудита, проводимого в соответствии с требованиями Закона Республики Беларусь от 12 июля 2013 года «Об аудиторской деятельности и национальных правил аудиторской деятельности», аудиторская организация применяет профессиональное суждение и сохраняет профессиональный скептицизм на протяжении всего аудита. Кроме того, мы выполняем следующее:

- выявляем и оцениваем риски существенного искажения отчетности вследствие ошибок и (или) недобросовестных действий; разрабатываем и выполняем аудиторские процедуры в соответствии с оцененными рисками; получаем аудиторские доказательства, являющиеся достаточными и надлежащими, чтобы служить основанием для выражения аудиторского мнения. Риск необнаружения существенных искажений отчетности в результате недобросовестных действий выше риска необнаружения искажений в результате ошибок, так как недобросовестные действия, как правило, подразумевают наличие специально разработанных мер, направленных на их сокрытие;
- получаем понимание системы внутреннего контроля аудируемого лица, имеющей значение для аудита, с целью планирования аудиторских процедур, соответствующих обстоятельствам аудита, но не с целью выражения аудиторского мнения относительно эффективности функционирования этой системы;
- оцениваем надлежащий характер применяемой аудируемым лицом учетной политики, а также обоснованности учетных оценок и соответствующего раскрытия информации в годовой финансовой отчетности;
- оцениваем правильность применения руководством аудируемого лица допущения о непрерывности деятельности, и на основании полученных аудиторских доказательств делаем вывод о том, имеется ли существенная неопределенность в связи с событиями или условиями, в результате которых могут возникнуть значительные сомнения в способности аудируемого лица продолжать свою деятельность непрерывно. Если мы приходим к выводу о наличии такой существенной неопределенности, мы должны привлечь внимание в аудиторском заключении к соответствующему раскрытию данной информации в отчетности. В случае если такое раскрытие информации отсутствует или является ненадлежащим, нам следует модифицировать аудиторское мнение. Наши выводы основываются на аудиторских доказательствах, полученных до даты подписания аудиторского заключения, однако будущие события или условия могут привести к тому, что аудируемое лицо утратит способность продолжать свою деятельность непрерывно;
- оцениваем общее представление годовой финансовой отчетности, ее структуру и содержание, включая раскрытие информации, а также того, обеспечивает ли отчетность достоверное представление о лежащих в ее основе операциях и событиях.

Мы осуществляем информационное взаимодействие с лицами, наделенными руководящими полномочиями, доводя до их сведения, помимо прочего, информацию о запланированных объеме и сроках аудита, а также о значимых вопросах, возникших в ходе аудита, в том числе о значительных недостатках системы внутреннего контроля.

Мы предоставляем лицам, наделенным руководящими полномочиями, заявление о том, что нами были выполнены все требования в отношении соблюдения принципа независимости и до сведения этих лиц была доведена информация обо всех взаимоотношениях и прочих вопросах, которые можно обоснованно считать угрозами нарушения принципа независимости, и, если необходимо, обо всех предпринятых мерах предосторожности.

Из числа вопросов, доведенных до сведения лиц, наделенных руководящими полномочиями, мы выбираем ключевые вопросы аудита и раскрываем эти вопросы в аудиторском заключении (кроме тех случаев, когда раскрытие информации об этих вопросах запрещено законодательством или когда мы обоснованно приходим к выводу о том, что отрицательные последствия сообщения такой информации превысят пользу от ее раскрытия).

Лащенко Павел Анатольевич
Генеральный директор

Ярмакович Ольга Михайловна
Начальник отдела методологии аудита

26 февраля 2018 года

Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0000738 от 14 мая 2003 года, без ограничения срока действия.

Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям и требованиям к деловой репутации, предъявляемым к аудиторам, оказывающим аудиторские услуги в банках, банковских группах и банковских холдингах № 8 от 27 октября 2004 года, без ограничения срока действия (дата последнего тестирования 16 октября 2017 года).

Квалификационный аттестат аудитора Министерства финансов Республики Беларусь № 0002233 от 10 октября 2014 года, без ограничения срока действия.

Свидетельство о соответствии квалификационным требованиям и требованиям к деловой репутации, предъявляемым к аудиторам, оказывающим аудиторские услуги в банках, банковских группах и банковских холдингах № 87 от 26 ноября 2014 года, без ограничения срока действия (дата последнего тестирования 16 ноября 2017 года).

Сведения об аудируемом лице

Наименование: Закрытое акционерное общество «БТА Банк».
Закрытое акционерное общество «БТА Банк» зарегистрировано Национальным банком Республики Беларусь 25 июля 2002 года, регистрационный № 807000071.
Местонахождение: 220123, Республика Беларусь, г. Минск, ул. В. Хоружей, 20-2.

Сведения об аудиторской организации

Наименование: Общество с ограниченной ответственностью «Эрнст энд Янг».
Свидетельство о государственной регистрации № 190616051, выданное Минским городским исполнительным комитетом 15 декабря 2014 года.
Местонахождение: 220004, Республика Беларусь, г. Минск, ул. Клары Цеткин, 51а, 15-й этаж.

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении повторного аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	ООО «БЕЛИНВЕСТ-инжиниринг», пр-т Победителей, 119-506

Предмет аукциона
Имущество, находящееся по адресу: г. Минск, ул. Селицкого, 37

Лот № 1

Подстанция трансформаторная блочная комплектная в бетонной оболочке серии «ПЭС-Б» типа БКТПБ-1000/10/0,4-У1 (тип трансформатора ТМГ 21-100/10-У1, счетчик электрической энергии «ГРАН-ЭЛЕКТРО СС-301»), инв. номер 4070101, 2011 г. в.

Начальная цена с НДС 20 %	**32 640,00 белорусских рублей**

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона в белорусских рублях (BYN) перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции «ОАО Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области (адрес банка: г. Минск, ул. Коллекторная, 11), БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи	**10** рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты за предмет аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после заключения договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона, оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Предыдущее извещение о проведении аукциона опубликовано в газете «Звязда» от 14.12.2017 г.

Дата и время проведения аукциона	**22.03.2018** в 14.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**20.03.2018** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by**

КУП по оказанию услуг «Гродненский центр недвижимости» сообщает, что **27 марта 2018 года в 12.00 по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1** состоится **повторный аукцион** по продаже имущества **открытого акционерного общества «Гроднопромтехника»:**

комплекс зданий, сооружений и оборудования, включающий 17 капитальных строений (административное здание с ограждением, асфальтобетонным, бетонным, плиточным покрытиями, диспетчерская-проходная, бытовка для охраны, склад запчастей-мастерская, арочный гараж, арочный склад, склад, производственный корпус, административное здание, склад полигона ЖБИ, котельная с пристройками, гаражи, арочный гараж, мойка автомобилей с пристройками, склад-костел, отстойники, уборная, КНС, канализационная сеть, водопроводная сеть, зеленые насаждения, ограждения, расположенного по адресу: **г. Гродно**, **ул. Понемуньская, д. 20,** на земельных участках с кадастровыми номерами **422000000009003371** площадью **4,1540** га и **422000000009007250** площадью **0,0024** га.

Начальная цена продажи – **1 896 358,31 рубля,** сумма задатка – **189 635,83 рубля.**

Заявления на участие в аукционах принимаются по адресу: г. Гродно, пл. Ленина, 2/1, кабинет № 403, в рабочие дни с 8.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 **по 21 марта 2018 года.**

Телефоны для справок в Гродно: (0152) 742095, 720546, 720537.

Адрес сайта: **www.grodno.gov.by**

УНП 590727594

Центр Промышленной Оценки

• Организация аукционов
• Оценка всех видов имущества

Извещение о проведении аукциона

Организатор аукциона	ЗАО «Центр промышленной оценки», г. Минск, ул. Мележа, 5/2, пом. 1703
Продавец	Червенское районное потребительское общество

Предмет аукциона
Местоположение – Минская обл., Червенский р-н

Наименование	Назначение	Общая площадь	Инвентарный номер	Адрес (населенный пункт)
Лот № 1				
Здание майонезного цеха	Здание специализированное для производства продуктов питания, включая напитки, и табака	203 кв. м	615/С-16211	г. Червень, ул. К. Маркса, д. 21

Составные части и принадлежности: пристройка, сарай

Сведения о земельном участке: пл. **0,0724** га, предоставлен на праве постоянного пользования для обслуживания здания майонезного цеха

Начальная цена лота № 1 с НДС 20 % – 96 288,85 бел. руб.

Лот № 2				
Магазин № 72	Здание специализированное розничной торговли	158,7 кв. м	615/С-36710	Смиловичский с/с, г. п. Смиловичи, ул. Октябрьская

Составные части и принадлежности: две пристройки, сарай, уборная

Сведения о земельном участке: пл. **1,4550** га, предоставлен на праве постоянного пользования для размещения объектов розничной торговли

Начальная цена лота № 2 с НДС 20 % – 50 543,07 бел. руб.

Лот № 3				
Магазин	Здание специализированное розничной торговли	75,9 кв. м	615/С-15962	г. Червень, ул. Зои Космодемьянской

Составные части и принадлежности: пристройка, сарай

Сведения о земельном участке: пл. **0,0140** га, предоставлен на праве постоянного пользования для размещения объектов розничной торговли

Начальная цена лота № 3 с НДС 20 % – 13 985,50 бел. руб.

Лот № 4				
Здание швейного цеха и магазин	Здание многофункциональное	152,8 кв. м	615/С-33713	г. Червень, ул. Ленинская, д. 49

Составные части и принадлежности: склад швейного цеха, склад магазина, топочная, тамбур, терраса, сарай

Сведения о земельном участке: предоставлен Продавцу пл. **0,0481** га на праве постоянного пользования для обслуживания здания швейного цеха и магазина. Ограничения (обременения) – охранная зона ЛЭП напряжением до 100 вольт (0,0099 га)

Начальная цена лота № 4 с НДС 20 % – 23 370,00 бел. руб. (снижена на 5 %)

Задаток 10 % от начальной цены предмета аукциона перечисляется на р/с BY60BLBB30120191021390001001 в Дирекции ОАО «Белинвестбанк» по г. Минску и Минской области, г. Минск, ул. Коллекторная, 11, БИК BLBBBY2X, УНП 191021390, получатель платежа – ЗАО «Центр промышленной оценки»

Срок подписания договора купли-продажи	**10** рабочих дней после проведения аукциона

Условия оплаты предмета аукциона

Если между продавцом и покупателем (победитель аукциона либо единственный участник аукциона, согласившийся приобрести предмет аукциона по начальной цене, увеличенной на 5 %) в течение срока, установленного для подписания договора купли-продажи, не достигнута договоренность по срокам и о порядке оплаты предмета аукциона, такая оплата должна быть произведена в течение **30 (тридцати) календарных дней** после подписания договора купли-продажи

Порядок проведения аукциона, оформления участия в аукционе, определения лица, выигравшего аукцион, а также возмещения затрат и оплаты вознаграждения за организацию аукциона оговорен в Условиях его проведения, размещенных на сайте организатора торгов www.cpo.by

Предыдущие извещения о проведении аукциона по лоту № 4 опубликованы в газете «Звязда» от 24.01.2018 г.

Организатор аукциона имеет право снять предмет аукциона с торгов в любое время до объявления его проданным без объяснения причин снятия

Дата и время проведения аукциона	**13.04.2018** в 11.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Дата и время окончания приема документов	**11.04.2018** до 17.00 по адресу: **г. Минск, ул. Мележа, д. 5/2, пом. 1703, ЗАО «Центр промышленной оценки»**
Контактные телефоны	**+375 17 280-36-37; +375 29 317-95-42. Email: auction@cpo.by**

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА

Могилевский филиал РУП «Институт недвижимости и оценки» сообщает о проведении повторных торгов в виде открытого аукциона по продаже недвижимого имущества, принадлежащего ОАО «Агросервис»

Лот № 1. **Капитальное строение с инв. № 700/С-90254 - Компрессорная,** площадью 11,2 кв. м, расположенное по адресу: г. Могилев, пер. Урожайный, 1Б/1.

Начальная цена продажи: 43 319,20 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка 4 331,92 бел. руб.

Лот № 2. **Капитальное строение с инв. № 700/С-100457 – Здание склада № 1,** площадью 22,4 кв. м, расположенное по адресу: г. Могилев, пер. Урожайный, 1В/1. **Капитальное строение с инв. № 700/С-100458 – Здание склада № 2,** площадью 32,6 кв. м, расположенное по адресу: г. Могилев, пер. Урожайный, 1/4. **Капитальное строение с инв. № 700/С-100456 – Здание гаража,** площадью 40,2 кв. м, расположенное по адресу: г. Могилев, пер. Урожайный, 1/2. **Капитальное строение с инв. № 700/С-87173 – Мощение,** площадью 7071 кв. м, расположенное по адресу: г. Могилев, пер. Урожайный, мощение территории пер. Урожайный, 1В.

Начальная цена продажи: 82 608,67 бел. руб. с учетом НДС.
Сумма задатка 8 260,87 бел. руб.

Продавец	ОАО «Агросервис», УНП 700010487, г. Могилев, ш. Славгородское, 44а
Расчетный счет для перечисления задатка	Получатель платежа РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182, р/с IBAN BY21BPSB30121543370109330000 в ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, МФО BIC банка BPSBBY2X
Дата, время и место проведения аукциона	**Аукцион проводится 21 марта 2018 года в 12.00** по адресу: г. Могилев, ул. Первомайская, 77, к. 352, офис Могилевского филиала РУП «Институт недвижимости и оценки». Последний день подачи заявок и внесения задатка: 20 марта 2018 года до 15.00
Срок и условия оплаты приобретенного с аукциона имущества	Победитель аукциона обязан в течение 5 (пяти) рабочих дней со дня подписания протокола аукциона подписать договор купли-продажи. Оплата производится на условиях заключенного договора купли-продажи.

Информация о предыдущем аукционе была опубликована в номере газеты «Звязда» от 25.01.2018

Участник, выигравший торги, возмещает затраты на организацию и проведение аукциона в соответствии со счетом-фактурой, которые подлежат уплате в течение 3 рабочих дней после проведения аукциона.

Дополнительную информацию можно получить по тел.: (8 0222) 72-41-14, 8 029 624-26-25, 8 044 738-18-99

РУП «Торговый дом «Восточный» извещает о проведении открытого аукциона по продаже ГАРАЖА

Лот № 1. Капитальное строение с инвентарным номером 240/С-8130, расположенное по адресу: Витебская область, Оршанский район, г. Орша, район Орша-Восточная, массив гаражей, гараж 134. общая площадь – 18,3 кв. м, назначение – здание специализированное автомобильного транспорта, наименование – гараж. Г. п. – 1990, одноэтажный каменный с подвалом и смотровой ямой; **начальная цена продажи – 5558,40 бел. рубля, задаток – 555,84 бел. рубля. Шаг аукциона – 5 %**

СВЕДЕНИЯ О ЗЕМЕЛЬНОМ УЧАСТКЕ

Сведения в отношении земельного участка в едином государственном регистре недвижимого имущества, прав на него и сделок с ним отсутствуют. Собственнику гаража возможно выделение земельного участка для обслуживания гаража в аренду

УСЛОВИЯ

Победитель аукциона либо в случае, если заявление на участие в аукционе подано только одним участником и он согласен приобрести Объект по начальной цене, увеличенной на 5 % (пять процентов), – Претендент на покупку не позднее 3 рабочих дней со дня проведения аукциона на основании счета-фактуры возмещает затраты на организацию и проведение аукциона и оплачивает стоимость приобретенного объекта не позднее 20 (двадцати) рабочих дней со дня подписания протокола о результатах аукциона.

На Претендента на покупку распространяются правила и условия, установленные законодательством РБ для победителя аукциона. Организация и проведение аукциона осуществляется в соответствии с действующим законодательством РБ

Аукцион состоится 11.04.2018 в 14.00 по адресу: г. Минск, ул. Уручская, 27, актовый зал

Задаток перечисляется на р/с BY81POIS30120021178401933001 ОПЕРУ ОАО «Паритетбанк» 220002 г. Минск, пр-т Независимости, 77, ОКПО 37411910, получатель – РУП «Торговый дом «Восточный», УНП 101127633. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже здания, Лот № 1, проводимом 11 апреля 2018.

Заявление на участие и необходимые документы принимаются в г. Минске, ул. Уручская, 14а, Управление по реализации недвижимости в рабочие дни: пн.–чт. – с 08.30 до 13.00, с 14.00 до 17.30, пт. – с 8.30 до 13.00, с 14.00 до 16.15. Окончание приема заявлений 06.04.2018 в 14.00.

Лот может быть снят с аукциона Организатором по письменному указанию Департамента в любое время до объявления его проданным

Контакты организатора аукциона: +375 29 343-62-65, +375 29 551-06-05, +375 29 660-43-51

ООО «Центр Белинвентаризация»

г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1

- ✓ **Раздел и установление порядка пользования земельным участком**
- ✓ **Раздел и вычленение изолированных помещений из капитального строения**
- ✓ **Пересчет долей в связи с изменением капитального строения**
- ✓ **Оценка всех видов собственности**

ИЗВЕЩАЕТ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА СВЕТЛОГОРСКОГО РАЙПО, тел. 8 (02342) 2 14 34

№ лота	Наименование объекта	Начальная стоимость лота, бел. руб. с НДС	Сумма задатка, бел. руб.
1	– Капитальное строение (автодром) с инв. № 342/С-58105 площадью 1556,6 кв. м, 2009 г., составные части и принадлежности: эстакада асфальтобетонная, расположенное по адресу: Гомельская обл., Светлогорский р-н, г. Светлогорск, ул. Авиационная, 2А. Объект расположен на земельном участке с кадастровым номером 325050100001002480 площадью 1,1488 га (1/4 доля в праве аренды).	**69 360,00 руб.**	**6 936,00 руб.**

Срок подачи заявления	**По 9 апреля 2018 г.** в рабочие дни с 9.00 до 16.00 от даты опубликования настоящего извещения по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1
Дата, время и место проведения аукциона	**11 апреля 2018 г. в 11.00** по адресу: г. Гомель, ул. Гагарина, 46, оф. 2-1
Номер р/с для перечисления задатка	BY71BPSB30121783390109330000 в РД № 300 ОАО «БПС-Сбербанк», БИК BPSBBY2X, УНП 491323266. Получатель платежа: ООО «Центр Белинвентаризация». Назначение платежа: задаток на участие в аукционе согласно извещения в газете «Звязда» от 10.03.2018 г.
Условия продажи	Шаг аукционных торгов – 5 %. Заключить договор купли-продажи в течение 10 рабочих дней после подписания протокола о результатах аукциона. Победитель возмещает затраты на организацию и проведение аукциона. Срок оплаты – определяется по согласованию с собственником имущества при заключении договора купли-продажи

Для участия в аукционе необходимо представить:
1. Заявление на участие в аукционе по установленной форме и подписанное соглашение о правах и обязанностях с ООО «Центр Белинвентаризация».
2. Заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка на расчетный счет организатора торгов.
3. Юридическим лицам – резидентам Республики Беларусь – копию документа, подтверждающего регистрацию юридического лица; представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
4. Юридическим лицам – нерезидентам Республики Беларусь – легализованные в установленном порядке копии учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть произведена не ранее чем за 6 месяцев до даты подачи заявления на участие в аукционе); представителю юридического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
5. Индивидуальным предпринимателям – копию документа, подтверждающего государственную регистрацию; представителю индивидуального предпринимателя – доверенность (документ, подтверждающий полномочия должностного лица).
6. Физическим лицам – представителю физического лица – доверенность (документ, подтверждающий полномочия лица) и документ, удостоверяющий личность данного представителя.
7. При подаче документов на участие в аукционе физические лица, представители физических и юридических лиц предъявляют паспорт или иной документ, удостоверяющий личность.
8. Участник аукциона, выигравший торги, либо лицо, признанное покупателем, оплачивает стоимость затрат на организацию и проведение аукционных торгов – Организатору аукционных торгов.
9. Аукцион проводится в соответствии с действующим законодательством и Положением ООО «Центр Белинвентаризация»

Дополнительная информация на сайте www.bti-gomel.by, по тел.: (0232) 75 06 62, (029) 341 15 45

Слободской сельский исполнительный комитет 10 апреля 2018 года по адресу аг. Слобода, ул. Школьная, 5, зал заседаний (2-й этаж) в 10.00 проводит открытый аукцион по продаже земельных участков в частную собственность граждан для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов

№ лота	Продавец	Местонахождение участка	S (га)	Кадастровый номер	Начальная цена (бел. руб.)	Расходы по подготовке (кроме расходов на публикацию извещения) (бел. рублей)
Лот № 1	Слободской с/Совет	д. Казенные Борки, ул. Центральная, уч. 7	0,1500	625683204901000015	1450	953,15
Лот № 2	Слободской с/Совет	д. Сеножатки, ул.Озерная, уч. 7А	0,1550	625683207901000102	18000	1434,25
Лот № 3	Слободской с/Совет	д. Верхнеман, ул. Центральная, уч. 14	0,2337	625681301601000001	2200	–
Лот № 4	Слободской с/Совет	д. Госьбищи, ул. Радужная, уч. 20	0,2500	625683202801000054	15000	978,31
Лот № 5	Слободской с/Совет	д. Госьбищи, ул. Радужная, уч. 22	0,2500	625683202801000053	15000	883,61
Лот № 6	Слободской с/Совет	д. Долгиново, ул. Центральная, уч. 4А	0,1500	62568303501000098	2250	966,23
Лот № 7	Слободской с/Совет	д. Долгиново, ул. Центральная, уч. 63	0,1306	625681304101000092	1900	63,100
Лот № 8	Слободской с/Совет	д. Румок, ул. Цветочная, уч. 1Б	0,2468	625683207701000063	1800	1457,48
Лот № 9	Слободской с/Совет	д. Гущино, ул. Центральная, уч.4а	0,2176	625681303601000025	1950	–
Лот №10	Слободской с/Совет	д. Антоново, ул. Центральная, уч. 4а	0,2387	625681300101000029	2350	–
Лот № 11	Слободской с/Совет	д. Жачково, ул. Центральная, уч. 19	0,1740	625680403601000019	1200	48,60
Лот № 12	Слободской с/Совет	д. Кривели, ул. Центральная, уч. 2В	0,2500	625683205601000096	15000	1204,33
Лот № 13	Слободской с/Совет	д. Пырашево, ул. Садовая, уч. 1А	0,2345	625683207301000083	2500	73,50

Целевое назначение участков – для строительства и обслуживания одноквартирных жилых домов. Имеется возможность подключения к электроснабжению.

Участки в д. Казенные Борки, д. Румок, д. Госьбищи, д. Верхнеман, д. Гущино, д. Антоново, д. Жачково находятся возле лесного массива.

Участки в д. Долгиново находятся вблизи леса.

Участки в д. Кривели и д. Сеножатки находятся вблизи озера и лесного массива.

Задаток в размере 10 процентов от начальной цены земельного участка перечисляется путем безналичных расчетов платежным поручением (квитанцией) на счет BY96AKBB36410625001560000000, БК AKBBBY21500 Слободской сельский исполнительный комитет в ЦБУ № 625 филиала № 500 Минского управления ОАО «АСБ Беларусбанк» г. Узда, УНП 601073740, код платежа – 04901.

Граждане, желающие участвовать в аукционе в отношении нескольких земельных участков, вносят задатки в размере, установленном для каждого из этих земельных участков.

Заявления на участие в аукционе с необходимыми документами принимаются по адресу: аг. Слобода, ул. Школьная, 5, кабинет управляющего делами, с 8.00 до 17.00 по рабочим дням по 5 апреля 2018 года включительно.

Участники аукциона должны представить следующие документы:

заявление на участие в аукционе с указанием кадастровых номеров и адресов земельных участков;

заверенную банком копию платежного поручения о внесении задатка;

копию документа, содержащего его идентификационные сведения, без нотариального засвидетельствования (ксерокопия паспорта);

представителем гражданина –нотариально заверенную доверенность.

При подаче документов на участие в аукционе граждане, представители граждан представляют документ, удостоверяющий личность.

Аукцион состоится по каждому лоту при наличии не менее двух участников.

Оплата победителем за предмет аукциона производится разовым платежом путем безналичных расчетов.

Победителю за предмет аукциона необходимо произвести возмещение фактических расходов по организации и проведению аукциона и подготовке документации для его проведения.

Участники аукциона предварительно могут ознакомиться с земельными участками, которые предлагаются для продажи на аукционе, путем выезда к месту нахождения этих участков.

Более подробная информация об аукционах, условиях участия размещена на официальном сайте Узденского районного исполнительного комитета: www.uzda.minsk-region.by, либо по телефонам (801718) 32-215, 32-414.

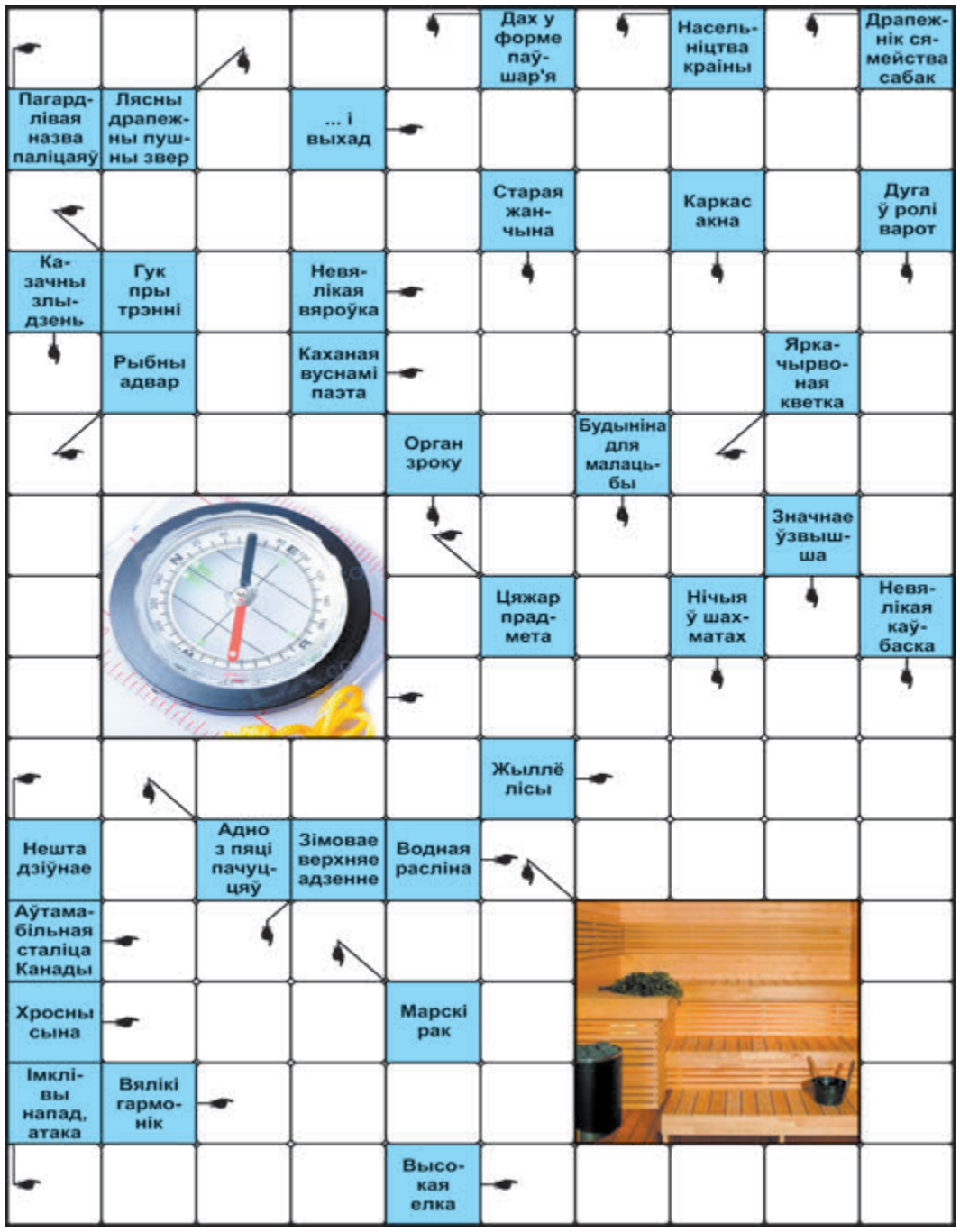

СКАНВОРД

ПРАВЕРЦЕ, КАЛІ ЛАСКА, АДКАЗЫ

Па гарызанталі: Бобік. Уваход. Скрып. Аборка. Лада. Юшка. Мак. Вага. Компас. Дзіва. Нара. Лотас. Ошава. Кум. Баян. Удар. Яліна. **Па вертыкалі:** Барсук. Купал. Народ. Воўк. Баба. Рама. Арка. Людзед. Вока. Гумно. Гара. Пат. Сасіска. Зрок. Лазня. Шуба. Амар.

Склаў Юрый ФАЛІНСКІ, *г. Мінск.*

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	7.37	19.04	11.27
Віцебск —	7.28	18.52	11.24
Магілёў —	7.27	18.54	11.27
Гомель —	7.23	18.51	11.28
Гродна —	7.52	19.19	11.27
Брэст —	7.52	19.21	11.29

Месяц

Апошняя квадра
9 сакавіка.
Месяц у сузор'і Казярога.

Імяніны

Пр. *Тараса.*
К. *Яўгеніі, Аляксандра, Макара, Цыпрыяна.*

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

ЗАЎТРА

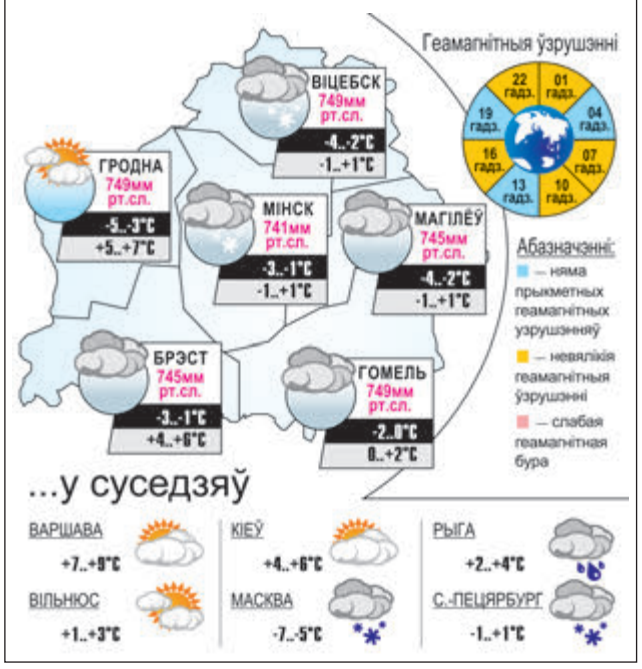

Даты Падзеі Людзі

10 САКАВІКА

У краіне

1688 год — на тагачасную беларускую мову перакладзены папулярны ў сярэднявечнай Еўропе літаратурны зборнік, які змяшчае каля 180 аповесцяў, навел і прыпавесцяў псеўдагістарычнага характару з рымскага жыцця «Рымскія дзеі». Складзены ў Англіі ў XIII стагоддзі невядомым аўтарам, які выкарыстаў творы лацінскіх пісьменнікаў, легендарныя аповесці заходняга і ўсходняга паходжання і 15 аповесцяў са зборніка XI стагоддзя «Disciplina Clericalis» П. Альфонса. Зборнік служыў ілюстрацыйным матэрыялам для прапаведнікаў. На рускую мову перакладзены ў канцы XVII стагоддзя.

1923 год — нарадзіўся (чыгуначная станцыя Крупкі Крупскага раёна) Мікалай Якаўлевіч Зайцаў, Герой Савецкага Саюза, кандыдат філасофскіх навук. У гады Вялікай Айчыннай вайны — на 1-м і 4-м Украінскіх франтах, лётчык, камандзір звяна, намеснік камандзіра эскадрыллі штурмавога авіяпалка. Удзельнік вызвалення Украіны, Польшчы, Чэхаславакіі. Здзейсніў 185 баявых вылетаў, правёў 15 паветраных баёў, збіў два самалёты, знішчыў каля 20 танкаў, больш за 20 аўтамашын, 43 гарматы, 20 чыгуначных вагонаў. Да 1960 года служыў у Савецкай Арміі, палкоўнік. У 1967—1995 гадах — выкладчык Белдзяржуніверсітэта. Памёр у 2012 годзе.

1923 год — нарадзіўся (в. Забалоцце Ушацкага раёна) Мікалай Нічыпаравіч Полазаў, партыйны і прафсаюзны дзеяч Беларусі. У 1970—1986 гадах — старшыня Беларускага рэспубліканскага савета прафсаюзаў. Памёр у 1994 годзе.

У свеце

1889 год — амерыканскі бізнесмен з горада Канзас-Сіці (штат Місуры) Элман Браўн Строўджэр запатэнтаваў аўтаматычную тэлефонную станцыю, чым заслужыў тытул «бацькі ўсіх АТС». Прычына, якая заахвоціла яго стварыць вынаходніцтва, досыць кур'ёзная і цалкам вартая наступнага эпіграфа: «Калі філосаф змог стаць трунаром, то чаму б трунару не стаць крытыкам?». Строўджэр быў... трунаром. І бізнес яго ў горадзе Канзас-Сіці квітнеў, але роўна да таго часу, пакуль жонка аднаго з галоўных канкурэнтаў не ўладкавалася тэлефаністкай на камутатар мясцовай станцыі. Працавала жанчына на славу. З моманту яе працаўладкавання справы Строўджэра прыйшлі ў заняпад. І не дзіўна, бо кожны кліент, які меў патрэбу ў пахавальных паслугах, стараннямі кабеты мінаў нумар няўдачлівага Строўджэра, трапляючы напрамую да прадпрымальнага мужа тэлефаністкі. Але Элман Строўджэр не апусціў рук, і, ратуючы ўласны бізнес, стаў вынаходнікам дэкадна-крокавага шукальніка, які выключае неабходнасць выкарыстання аператара для ўстанаўлення злучэння з канкрэтным абанентам. АТС Строўджэра, якая ўступіла ў дзеянне ў 1892 годзе, атрымала вядомасць як «тэлефон без паненак і праклёнаў».

1908 год — нарадзіўся Жазэф Якаўлевіч Коцін, савецкі канструктар цяжкіх танкаў, доктар тэхнічных навук, генерал-палкоўнік інжынерна-тэхнічнай службы, Герой Сацыялістычнай Працы, заслужаны дзеяч навукі і тэхнікі Расіі. Пад яго кіраўніцтвам створаны цяжкія танкі КВ і ІС («Клім Варашылаў» і «Іосіф Сталін»), самаходныя артылерыйскія ўстаноўкі ІСУ-122 і ІСУ-152, плаваючы танк ПТ-76, трактары КТ-12 і К-700. З 1937 года на працягу 30 гадоў нязменна ўзначальваў танкавае канструктарскае бюро на Кіраўскім заводзе ў Ленінградзе, затым быў намеснікам міністра абароннай прамысловасці СССР. Чатыры разы Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі СССР.

УСМІХНЕМСЯ

Саша вырашыў расстацца са сваёй дзяўчынай і не ведаў, як гэта зрабіць культурна, але выпадкова падарыў ёй на 8 Сакавіка кнігу...

— І што гэта Ганна так нервуецца? Ну, выпіў муж на 8 Сакавіка, дык ён жа і духі ёй падарыў!

— Ты нічога не зразумела: яе муж выпіў духі, якія падарыў ёй на 8 Сакавіка...

Каляндар патрэбен для таго, каб разумець: вось гэтая зіма за акном ужо вясна!

Дзеці — кветкі жыцця. :)

Вовачка віншуе бабулю:

— Бабуля, віншую цябе з 8 Сакавіка!

Задумаўся. Яна яму дапамагае:

— І жадаем...

— І жадаю суп з фрыкадэлькамі!..

Нагледзеўшыся тэлевізара, мая жонка заявіла, што, паколькі я апошнія паўгода прымаў мельдоній, хоць і па прызначэнні ўрача, усе мае так званыя дасягненні ў сексе анулююцца.

caricatura.ru

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. ДРЫНДРОЖЫК, Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. ЛЯЎКОВІЧ (першы намеснік дырэктара), М. ЛІТВІНАЎ (намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯШЧУК, Н. РАСОЛЬКА, С. РАСОЛЬКА, А. СЛАНЕЎСКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК.

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

НАШ АДРАС: 220013 г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 287 19 19 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 287 18 64, маркетынгу — 337 44 04, бухгалтэрыі: 287 18 81.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

http://www.zviazda.by;
e-mail: info@zviazda.by,
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

ПРЫЁМ РЭКЛАМЫ тэл./факс: 287 17 79, e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 20.008. Індэкс 63850. Зак. № 883. Нумар падпісаны ў 19.30 9 сакавіка 2018 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Мясцовае самакіраванне

ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

Штотыднёвы дадатак газеты ЗВЯЗДА

10 сакавіка 2018 г. № 10 (443)

ТЭМА ТЫДНЯ

АД БЯСПЕКІ ДА ЯКАСЦІ

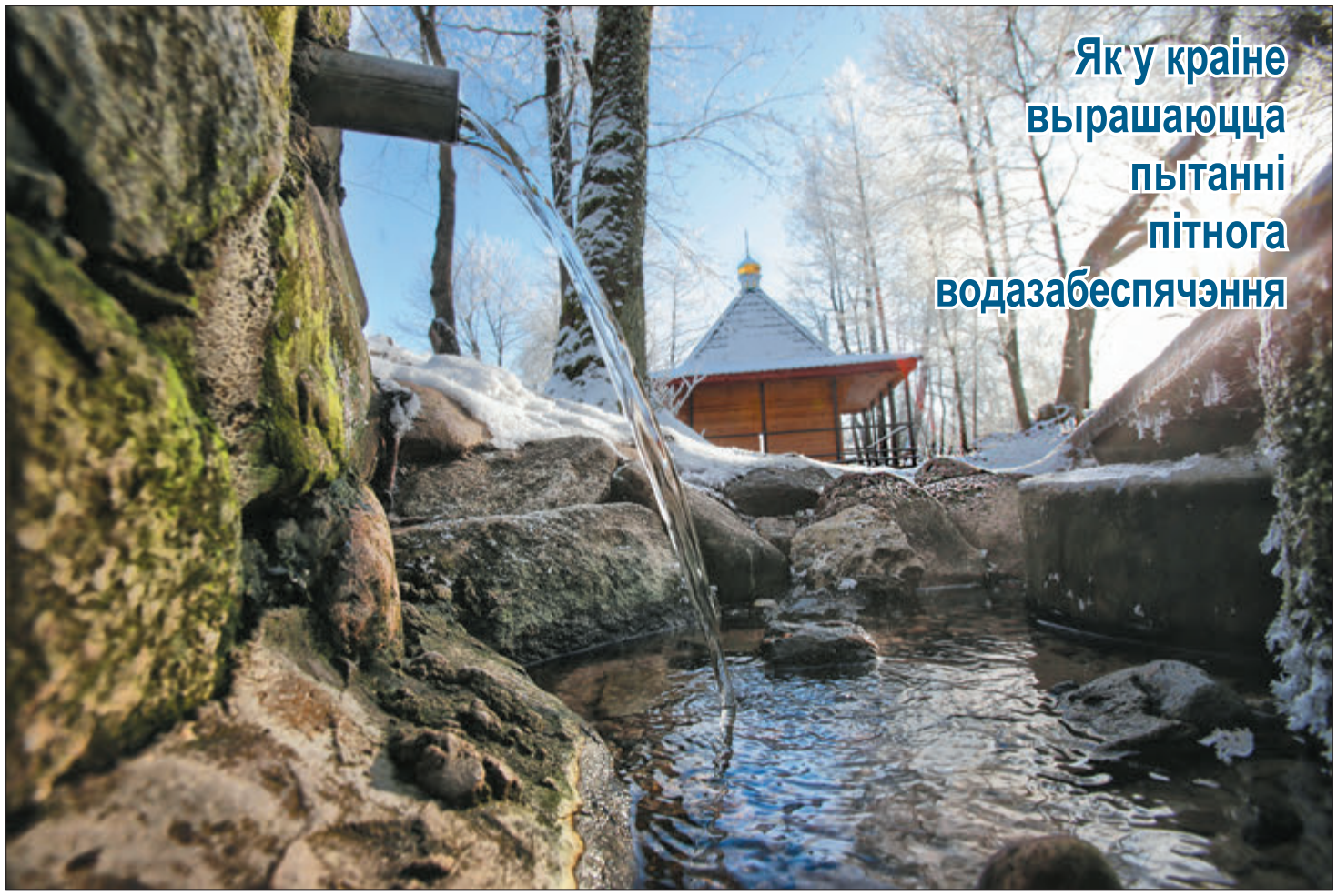

Фота Анатоля КЛЕШЧУКА.

Як у краіне вырашаюцца пытанні пітнога водазабеспячэння

СЁННЯ цяжка ўявіць, што яшчэ ў пачатку 2000-х гадоў нават у буйных гарадах краіны існавалі праблемы з доступам да якаснай пітной вады, дзейнасцю ці ўвогуле наяўнасцю сістэм каналізацыі... У выніку рэалізацыі Дзяржпраграмы «Чыстая вада» многія з гэтых пытанняў калі не зніклі з парадку дня, то страцілі сваю злабадзённасць. Але наколькі паспяхова адбываецца гэты працэс?

ВАДА — ПАКАЗЧЫК ДАБРАБЫТУ

Спецыялісты сцвярджаюць: якасная пітная вада па сваіх арганалептычных уласцівасцях, мікрабіялагічным і хімічным саставе павінна адпавядаць санітарным нормам і правілам. Ад яе якасці залежыць стан здароўя насельніцтва, узровень санітарна-эпідэміялагічнага дабрабыту, ступень камфортнасці і, як следства, сацыяльная стабільнасць грамадства.

стар. 4

стар. 2

Што па сіле слабаму полу?

стар. 4,13

Ачышчальныя аб'екты пад кантроль аблвыканкамаў

стар. 16

Ёсць вуліцы Цэнтральныя...

СЕСІЯ

ФОРМА СА ЗМЕСТАМ

Дэпутаты Брэсцкага абласнога Савета падвялі вынікі работы 27-га склікання

У мінулую суботу дэпутаты папярэдняга складу сабраліся на форум, каб асэнсаваць пройдзенае, намеціць задачы, абазначыць праблемы, якія пераходзяць да новага складу. Тым больш што пэўная частка народных абраннікаў з цяперашняга Савета перайшлі ў новы.
Старшыня абласнога Савета дэпутатаў Сяргей АШМЯНЦАЎ звярнуў асаблівую ўвагу на практыку выязных сесій.

Дэпутаты, на выезд!

Не толькі папярэдняе, але і тры мінулыя склікання аблсавет практыкаваў выязныя сесіі як найбольш аптымальную і наглядную форму вывучэння вопыту на месцах. Падчас выязнога форуму кожны народны абраннік мог пачуць цікавую для яго інфармацыю з першых вуснаў. За справаздачны перыяд такіх форумаў прайшло шэсць.

Выязная сесія ў Столінскім раёне на тэму прыцягнення ў абарот маёмасці, што не выкарыстоўваецца, стала школай найлепшага вопыту для многіх удзельнікаў. Як вядома, падобныя пытанні лепш вырашаюцца ў раёнах, якія размешчаны паблізу ад вялікіх гарадоў. Столін жа адзін з самых аддаленых ад цэнтра вобласці, а таксама ад сталіцы раёнаў, але мясцовыя органы ўлады працуюць даволі актыўна ў азначаным кірунку. Адно з памяшканняў былога ваеннага гарадка ў Давыд-Гарадку ператварылася пасля рамонту і рэканструкцыі ў дзіцячы садок. Месцаў у дашкольнай установе не хапала, і новы садок стаў вырашэннем сацыяльнай праблемы для многіх сем'яў.

стар. 3

Фота Аляксандра ШУЛЫГІНА.

Удзельнікі аднаго з форумаў наведваюць Стрыгаўскі Дом культуры.

ЧЫРВОНААРМЕЙСКАЯ, 9

ПЕРАВАГА — ПРАМЫМ ЗАМЕЖНЫМ ІНВЕСТЫЦЫЯМ

Спікер верхняй палаты парламента ўзяў удзел у нарадзе

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка заслухаў справаздачу ўрада, Нацыянальнага банка, аблвыканкамаў і Мінскага гарвыканкама аб выніках працы эканомікі за 2017 год і задачах па забеспячэнні ўстойлівага эканамічнага росту. У мерапрыемстве прыняў удзел і старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Міхаіл МЯСНІКОВІЧ.

У сваім выступленні ён звярнуў увагу на шэраг ключавых пытанняў сацыяльна-эканамічнага развіцця. Спікер закрануў тэму мадэрнізацыі прадпрыемстваў, падкрэсліўшы, што гэту работу неабходна праводзіць за кошт прыцягнення прамых замежных інвестыцый і даходаў ад публічнага размяшчэння акцый. Прамым замежным інвестыцыям варта аддаваць перавагу перад звязанымі крэдытамі пад гарантыі ўрада. Прадпрыемствы пакуль недастаткова займаюцца самастойным прыцягненнем фінансавых рэсурсаў, у тым ліку праз фондавы рынак. Гэтыя працэсы трэба актывізаваць, падкрэсліў Міхаіл Мясніковіч.

БЕЛАРУСКУЮ ІНІЦЫЯТЫВУ ЎСПРЫНЯЛІ

Гэта адбылося на форуме ЕЭК ААН

Мар'яна ШЧОТКІНА, намеснік старшыні Савета Рэспублікі, нацыянальны каардынатар па дасягненні Мэт устойлівага развіцця, узяла ўдзел у пасяджэнні сегмента высокага ўзроўню форуму ЕЭК ААН у Жэневе.

Падчас яго Мар'яна Шчоткіна прадставіла вопыт нашай краіны па дасягненні Мэт, а таксама вынікі праведзенага ў Мінску ў лютым Рэгіянальнага форуму нацыянальных каардынатараў па МУР. І галоўнае — ініцыятыва Беларусі па стварэнні глабальнай базы даных па дасягненні Мэт устойлівага развіцця была падтрымана на форуме.

Удзельнікі пасяджэння з цікавасцю ўспрынялі інфармацыю пра Беларусь. Прагучалі пытанні, якія датычацца фарміравання беларускай архітэктуры кіравання працэсам дасягнення Мэт. Акрамя таго, замежныя эксперты цікавіліся, як па гэтых пытаннях пабудавана ўзаемадзеянне з прадстаўнікамі бізнесу і грамадзянскай супольнасці. Мар'яна Шчоткіна таксама праінфармавала аб агучаных на мінскім форуме прапановах па пабудове партнёрскай сеткі нацыянальных каардынатараў па МУР. Гэтыя прапановы былі падтрыманы.

РАЗВІВАЕМ ЭЛЕКТРАТРАНСПАРТ

Сенатар абмеркаваў магчымасць паляпшэння гэтай сферы

Член Прэзідыума Савета Рэспублікі Сяргей Рахманаў сустрэўся з прадстаўнікамі бізнесу для абмеркавання перспектыў вытворчасці электратранспарту. Так, праект «Развіццё рынку электрычных транспартных паслуг» плануецца рэалізаваць у тэхналагічным парку «Магілёў» з удзелам БНБ-Банка і нямецкай кампаніі COWI.

Сяргей Рахманаў, старшыня Пастаяннай камісіі па міжнародных справах і нацыянальнай бяспецы, адзначыў, што Беларусь зацікаўлена ў развіцці рынку электратранспарту і для гэтага ствараюцца неабходныя ўмовы. Паспяхова наладжаны выпуск айчыннага электробуса, які запатрабаваны як на знешнім рынку, так і за мяжой. Пры садзейнічанні кітайскіх экспертаў беларускія навукоўцы распрацавалі першы айчынны электрамабіль. Работы вядуцца і ў галіне вытворчасці гібрыднага аўтатранспарту. Будаўніцтва ў Беларусі атамнай станцыі будзе садзейнічаць пераходу на гарадскі электратранспарт, што палепшыць стан паветра.

«Для нас сёння важна ўзмацніць міжнароднае супрацоўніцтва ў галіне вытворчасці электратранспарту, і мы гатовыя разглядаць розныя варыянты, — падкрэсліў Сяргей Рахманаў. — Думаю, у гэтай галіне ў нас добрыя перспектывы, асабліва з улікам магчымасці экспарту прадукцыі на рынкі краін ЕАЭС, у першую чаргу Расійскай Федэрацыі».

Вераніка ПУСТАВІТ.

НА ПЕРСПЕКТЫВУ

Беларусь — Ізраіль: узаемавыгаднае супрацоўніцтва

Беларуска-ізраільскія адносіны павінны выйсці на якасна новы ўзровень развіцця. Пра гэта гаварылася падчас нядаўняга візіту беларускай парламенцкай дэлегацыі на чале са старшынёй Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Аляксандрам Папковым у Дзяржаву Ізраіль.

У першую чаргу трэба будзе пашырыць супрацоўніцтва ў гандлёва-эканамічнай сферы. Нягледзячы на тое, што ў апошнія гады намецілася пазітыўныя тэндэнцыі ўзаемнага гандлю: у 2017-м яго рост дасягнуў 150 %, а беларускі экспарт у Ізраіль павялічыўся на 70 % у параўнанні з папярэднім годам. Тут, на думку спецыялістаў, ёсць яшчэ шмат нявыкарыстаных магчымасцяў.

Члены беларускай парламенцкай дэлегацыі сустрэліся са спікерам Кнесета Ізраіля Юліем Эдэльштэйнам і генеральным дырэктарам Альбертам Сахаровічам. Падчас перагавораў з дэлегацыяй Лігі міжпарламенцкай дружбы «Ізраіль—Беларусь» на чале з яе кіраўніком, віцэ-спікерам Кнесета Талі Пласкоў, а таксама з міністрам алії і інтэграцыі Ізраіля, сустаршынёй сумеснага беларуска-ізраільскага камітэта па гандлёвым і эканамічным супрацоўніцтве Софай Ландвер члены беларускай дэлегацыі абмеркавалі ступень парламенцкага ўдзелу ў прасоўванні перспектыўных праектаў беларуска-ізраільскага супрацоўніцтва.

На думку кіраўніка рабочай групы Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па супрацоўніцтве з парламентам Дзяржавы Ізраіль Аляксандра Папкова, Ізраіль можа стаць найважнейшым інвестыцыйным партнёрам для нашай краіны ў частцы актывізацыі кааперацыі дзвюх дзяржаў у галіне IT-тэхналогій. У цяперашні момант нямала ізраільскіх кампаній уваходзіць у беларускі Парк высокіх тэхналогій. Вялікія перспектывы інвестыцыйнага супрацоўніцтва і ў аграпрамысловай вытворчасці. «Патэнцыял груп міжпарламенцкай дружбы вельмі вялікі, і яго трэба выкарыстоўваць у рэалізацыі канкрэтных сумесных праектаў у гандлёва-эканамічнай, інвестыцыйнай, турыстычнай, культурна-гуманітарнай і адукацыйнай сферах, — падкрэсліў парламентарый. — Беларусь гатова пастаўляць у Ізраіль прадукты харчавання, тэхніку. У свой час ізраільскі бізнес праявіў цікавасць да работы беларускіх сельгаспрадпрыемстваў. Узаемавыгадным для абедзвюх краін можа стаць праект па стварэнні сумесных вытворчасцяў. Таксама зараз у нашай краіне актуальная праблема энергазберажэння ў АПК. Беларускім аграрыям цікавы вопыт ізраільскіх калег як у гэтай сферы, так і ў частцы перапрацоўкі адходаў сельскагаспадарчай вытворчасці».

Сёння ў Рэспубліцы Беларусь дзейнічаюць 153 юрыдычныя асобы з ізраільскім капіталам. З дапамогай ізраільскіх інвестараў у Мінскай вобласці рэалізаваны ўнікальны для краін СНД высокатэхналагічны цэнтр збору і перапрацоўкі адпрацаваных машынных маслаў. Таксама ў рамках беларуска-ізраільскага ўзаемадзеяння разглядаюцца пытанні прыцягнення беларускіх будаўнікоў для работы на аб'ектах у Ізраілі і стварэння ў Беларусі ізраільскага навучальнага цэнтра, дзе будзе праводзіцца адбор і навучанне беларускіх спецыялістаў рабочых спецыяльнасцяў.

Па выніках праведзеных перагавораў, у мэтах прасоўвання беларускай прадукцыі на рынак Ізраіля Міністэрству сельскай гаспадаркі і харчавання Рэспублікі Беларусь прапанавана абмеркаваць — з запрашэннем прадстаўнікоў найбуйнейшых ізраільскіх кампаній — перспектывы беларуска-ізраільскага супрацоўніцтва ў жывёлагадоўчай і іншых галінах сельскай гаспадаркі. Таксама разгледзець магчымасці ўдзелу беларускіх прадпрыемстваў у 20-й Міжнароднай выстаўцы «Agritech Israel — 2018», якая адбудзецца сёлета ў маі ў Тэль-Авіве.

Вялікія перспектывы ў беларуска-ізраільскага супрацоўніцтва і ў сферы развіцця турызму, у тым ліку аздараўленчага. Беларускі бок гатовы разглядаць інвестыцыйныя прапановы па стварэнні сумеснага цэнтра па аздараўленні на базе адной з абласцей нашай краіны.

Падчас візіту беларускай парламенцкай дэлегацыі ў Ізраіль шырока абмяркоўвалася і тэматыка малой радзімы, якая цікавіць большасць выхадцаў з Беларусі. Аляксандр Папкоў заклікаў ізраільцян, якія маюць беларускія карані, актыўна ўдзельнічаць у рэалізацыі праектаў па захаванні месцаў гістарычнай памяці, якіх сёння нямала ў нашай краіне.

Плануецца, што ўсе прапановы па пашырэнні ўзаемадзеяння абедзвюх краін, выказаныя падчас перагавораў беларускіх і ізраільскіх парламентарыяў, будуць абмеркаваны на чарговым пасяджэнні сумеснага беларуска-ізраільскага камітэта па гандлёвым і эканамічным супрацоўніцтве, якое запланавана правесці ў маі 2018 года.

Наталля БІТЭЛЬ.

І ЖАРТАМ, І ЎСУР'ЁЗ

ПАРТФЕЛЬ ПА СІЛЕ

Па выніках выбараў у мясцовыя Саветы амаль палову дэпутацкіх партфеляў ускінулі на свае плечы жанчыны. Большасць прадстаўніц прыгожай паловы чалавецтва працуюць на месцах — у сельскіх і пасялковых Саветах дэпутатаў. Яны, можна сказаць, твар у твар сутыкаюцца з надзённымі праблемамі грамадзян. У гэтыя святочныя дні мы звярнуліся да жанчын-дэпутатаў, каб пацікавіцца, якія «нежаночыя» праблемы ім даводзіцца вырашаць?

Ірына КРЫКСІНА, старшыня Верамейскага сельскага Савета дэпутатаў Чэрыкаўскага раёна:

— Грамадзяне звяртаюцца па разнастайных пытаннях, таму прыходзіцца займацца і «нежаночымі» справамі. Дзесьці ў камунальнікаў рукі не дайшлі — дапамагаем. Калі пачынаецца сезон добраўпарадкавання мясцовасці, магу самастойна і плот адрамантаваць. Пачаўся снегапад — адразу бяру ў рукі лапату і прыбіраю. У маім распараджэнні машына «Жыгулі», прычэп да яе. Прывожу куды трэба косы, бензапілы і іншы інвентар. Акрамя дэпутацкай пасады, я ж яшчэ і старшыня сельвыканкама. Заўсёды выконваю свае абавязкі самастойна, не прывыкла чакаць дапамогі.

Наталля ШОСЦІК, старшыня Рэчыцкага сельскага Савета дэпутатаў Камянецкага раёна:

— Сярод «нежаночых» спраў у асноўным пытанні добраўпарадкавання — ліквідацыя звалак, арганізацыя насельніцтва на збор смецця. Мне даводзіцца вырашаць праблемы скошвання раслінасці ў грамадскіх месцах, выдалення аварыйных дрэваў — пэўныя цяжкасці выклікаюць у мяне мерапрыемствы толькі такога кшталту. Усё астатняе жанчынам па сіле.

Вольга АРЦЁМЕНКА, дэпутат Віцебскага раённага Савета:

— Мне прыходзілася вырашаць пытанні будаўніцтва аграгарадка Кіраўская і капітальнага рамонту школы ў гэтым пасёлку. Рамонт, увогуле, не жаночая справа. Я ўнікала ва ўсе будаўнічыя моманты, кіравала рабочымі, падпісвала дакументы... Мы перажылі будаўніцтва стадыёна для нашай школы. Педагагічны калектыў сваімі жаночымі рукамі ствараў гэтую спартыўную пляцоўку. Мы самастойна граблі зямлю, капалі, добраўпарадкавалі, засыпалі тэрыторыю камянямі там, дзе гэта было патрэбна...

Нэлі ГАМБАРАН, старшыня Лукомльскага сельскага Савета дэпутатаў Чашніцкага раёна:

— У маёй рабоце шмат пытанняў, звязаных з тэхнікай. Як кіраўнік сельвыканкама я ваджу аўто. Вядома, у наш час гэта звычайная справа, але ёсць і цяжкасці — машына новая, электроніка складаная... Даводзіцца мне вырашаць пытанні і з дарожным будаўніцтвам. А яшчэ я павінна ведаць, якія агрэгаты заказаць для расчысткі дарог і іншых патрэб. Неабходна разбірацца ў тэхніцы: магутнасці, магчымасцях і іншых характарыстыках прылад. На мой погляд, гэта «нежаночыя» пытанні. Каб справіцца з цяжкасцямі, чытаю літаратуру, карыстаюся крыніцамі з інтэрнэту.

Алена ГАНЕВІЧ, дэпутат Гродзенскага абласнога Савета:

— У нас кампетэнцыя пытанняў вельмі шырокая. «Нежаночыя», на мой погляд, — гэта справы, звязаныя з будаўніцтвам. За час майго дэпутацтва будавалася школа, дом сямейнага тыпу, праводзілася рэканструкцыя Воранаўскай школы. Кожны год спраўляемся з такімі маштабнымі задачамі. Да гэтага трэба дадаць яшчэ і бягучыя справы па рамонце і аднаўленні адукацыйных устаноў рэгіёна. З цяжкасцямі дапамагаюць разабрацца кампетэнтныя людзі. З пэўнымі нюансамі знаёмлюся, дзякуючы літаратуры. Але самы паспяховы вопыт — гэта практыка. Калі будаваліся школы, я амаль кожны дзень наведвала аб'екты. Сустрэчы з кіраўніцтвам будаўнічых арганізацый, штабныя планёркі, якія мы праводзілі, далі магчымасць разабрацца ў гэтых пытаннях.

Марыя ДАДАЛКА.

«Прыслухаемся да ўсіх пажаданняў»

Адбылася першая сесія Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў 28-га склікання

У сталічны орган мясцовага самакіравання абрана 57 чалавек. На парадак дня было вынесена сем пытанняў, у ліку якіх — зацвярджэнне структуры Савета і складу пастаянных камісій, абранне старшыні і намеснікаў старшыні Савета, старшыняў пастаянных камісій, прэзідыума.

Прысутны на сесіі **старшыня Мінгарвыканкама Андрэй ШОРАЦ** у першую чаргу выказаў падзяку дэпутатам 27-га склікання. Бо за час іх плённай работы ў сталіцы было пабудавана 17 дзіцячых садкоў, чатыры школы на 1 020 месцаў кожная, чатыры паліклінікі, дзве амбулаторыі. Адкрыты стадыён на вуліцы Каржанеўскага і парк экстрэмальных відаў спорту. Прынята праграма будаўніцтва басейнаў крокавай даступнасці, хутка будуць здадзены ў эксплуатацыю абноўлены стадыён «Дынама» і новы цэнтр мастацкай гімнастыкі. Кіраўнік горада выказаў надзею на паспяховае супрацоўніцтва гарадскіх уладаў і з дэпутатамі 28-га склікання.

Павіншавала абраннікаў народа з новай адказнай місіяй **старшыня Цэнтральнай камісіі па выбарах і правядзенні рэспубліканскіх рэферэндумаў Лідзія ЯРМОШЫНА**, якая падкрэсліла, што Мінскі гарадскі Савет дэпутатаў — самы прэстыжны з мясцовых, бо ён сталічны:

— Вы абраныя падчас жорсткай канкурэнтнай барацьбы, на ваша месца прэтэндавалі іншыя. Хачу пажадаць, каб Савет на працягу чатырох гадоў паспяхова працаваў, каб кожны выбаршчык Мінска мог сказаць: «Я задаволены сваім выбарам, я ганаруся сваім дэпутатам».

Старшынёй Мінгарсавета быў абраны Васіль Панасюк, які прадстаўляе Матусевіцкую выбарчую акругу. Для дэпутата гэта ўжо пятае скліканне, прычым на працягу двух апошніх ён ужо ўзначальваў Мінскі гарсавет. Намеснікамі старшыні сталі Сяргей Хільман і Вольга Смірнова.

Падчас сесіі былі створаны дзевяць пастаянных камісій гарсавета: па галоснасці, самакіраванні і правапарадку; па эканамічным развіцці, фінансах і бюджэце; па горадабудаўніцтве, жыллёвай палітыцы, землекарыстанні і экалогіі; па гарадской гаспадарцы, транспарце і сувязі; па кіраванні і распараджэнні камунальнай уласнасцю; па спажывецкім рынку, прадпрымальніцтве і рэкламе; па ахове здароўя і сацыяльнай абароне; па адукацыі, навуцы, культуры і спорце; па сувязі з грамадскімі арганізацыямі, маладзёжнай палітыцы, міжнароднай дзейнасці.

— Мы будзем прыслухоўвацца да ўсіх пажаданняў, якія выказвалі нашы выбаршчыкі.

Гэта паўсядзённая і карпатлівая праца. Вядома ж, неабходна больш увагі ўдзяляць добраўпарадкаванню дваровых тэрыторый, арганізацыі дадатковых парковак, сацыяльнай інфраструктуры, у тым ліку дзіцячым садкам і школам, капітальнаму рамонту жылога фонду, а таксама стварэнню новых працоўных месцаў і павелічэнню самазанятасці, — адзначыў **старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў Васіль ПАНАСЮК.**

Дар'я КАСКО.

ФОРМА СА ЗМЕСТАМ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

Таксама цікавы прыклад убачылі дэпутаты на тэрыторыі Белавушскага сельсавета. Будынак былога магазіна, які даўно быў закрыты, пераабсталявалі пад банкетную залу. У гэтых мясцінах населеныя пункты вялікія, на вяселле збіраюцца сотні людзей. А правесці яго раней не было дзе, звычайна бацькі маладых узводзілі нешта накшталт шатра. Але ж у халоднае надвор'е ўзнікалі праблемы. Цяпер жа людзі могуць заплаціць невялікую арэндную плату і праводзіць сваё мерапрыемства ў зручным і прыстасаваным памяшканні. Многіх удзельнікаў сесіі гэта зацікавіла.

Добрыя ўспаміны ў іх пакінула выязная сесія ў **Іванаўскім раёне** — па пытаннях захавання культурнай спадчыны. Іванаўшчына была выбрана для дэпутацкага форуму невыпадкова. Там шмат славутасцяў і мясцін, звязаных з жыццём і дзейнасцю вядомых людзей. Несумненна, землякі ганарацца адноўленай сядзібай Напалеона Орды ў Варацэвічах. Менавіта яго карціны, малюнкі і накіды старадаўняй архітэктуры зрабілі магчымым аднаўленне ці хоць бы захаванне памяці пра сядзібы і палацы як беларускай, так і суседніх зямель. Сёння ў Варацэвічах размешчаны музей мастака. Цікавай мясцінай уяўляецца і Дастоева, радзіма продкаў Фёдара Дастаеўскага. Зараз усё больш прадметна вядзецца размова аб аднаўленні сядзібы за сродкі Саюзнай дзяржавы. Усю разнастайную спадчыну падтрымліваюць, аберагаюць, захоўваюць работнікі культурнай галіны. З імі і сустракаліся дэпутаты абласнога Савета, з імі абмяркоўвалі магчымыя шляхі развіцця музейнай справы, народных рамёстваў, мастацкай самадзейнасці на карысць пашырэння ўязнога турызму, а таксама выкарыстання багатай спадчыны продкаў у справе патрыятычнага выхавання маладога пакалення.

Галоўным чынам на выхаванне была накіраваная сесія па пытаннях навучання насельніцтва бяспецы жыццядзейнасці. Сесія праходзіла на тэрыторыі Камянюцкага сельсавета Камянецкага раёна. На форуме прысутнічаў міністр МНС Уладзімір Вашчанка. Дэпутатам і шматлікім удзельнікам сесіі было паказана, як праходзіць навучанне ўсіх катэгорый насельніцтва, пачынаючы з дзіцячага садка. Абмеркаванні ўзнікалі на кожным этапе, дэпутаты не чакалі пленарнага пасяджэння. Многія з удзельнікаў гаварылі, што можна пераняць, укараніць у сябе. Сесія прайшла з карысцю і для ўдзельнікаў, і для тых, хто выступіў прымаючым бокам. Яны рыхтаваліся, нешта палепшылі, удасканалілі ў сваёй рабоце. Таму выязныя сесіі, прэзідыумы таксама ідуць на карысць рэгіёнам, адзначылі дэпутаты.

Аляксандр САЎЧЫЦ.

Аляксандр КАРПІЦКІ.

Фота Аляксандра ШУЛЬГАЧА.

Канстанцін ШАРШУНОВІЧ.

Ці ўсё ў парадку?

Добраўпарадкаванне было адной з асноўных тэм на працягу ўсяго папярэдняга склікання. Агляды чысціні і парадку ў населеных пунктах праходзілі не толькі перад сесіяй альбо пасяджэннем прэзідыума. Кожны год аблсавет праводзіў конкурс на самае лепшае добраўпарадкаванне населеных пунктаў, а таксама конкурсы старастаў вёсак. І, вядома ж, перамагаў той са старастаў, у якога вёска выглядала найбольш прывабна.

Летась наша газета расказвала аб адной з пераможцаў абласнога конкурсу старасце вёскі Падкраічы Бярозаўскага раёна Таісе Чапайле. Гэта сапраўдны вясковы лідар. На яе рахунку ўзвядзенне і ўладкаванне альтанак, добраўпарадкаванне парку, аснашчэнне яго малымі архітэктурнымі формамі. Таіса Васілеўна жыхароў цэлых вуліц арганізоўвала на суботнікі, дзе ўсе разам паляпшалі знешні выгляд свайго населенага пункта. А грошы, законную прэмію, якую яна атрымала за перамогу ў конкурсе, Таіса Чапайла патраціла на грамадскія патрэбы.

І такіх старастаў ці іншых грамадскіх актывістаў, на шчасце, не мала. Рознымі прэміямі і дыпломамі адзначаліся дамавыя камітэты з Баранавічаў, Брэста, Пінска. У Баранавічах вядомасць атрымаў камітэт тэрытарыяльнага грамадскага самакіравання «Надзея», які аб'яднаў 25 дамоў. На яго ўзор утвораны іншыя камітэты: «Сонечны», «Вясёлкавы», «Дамавічкі»... Некаторыя ініцыятыўныя жыльцы не афармлялі арганізацыйна свой орган дамавога самакіравання, але здолелі так паставіць справу, што поспехаў дабіліся несумненных. Такімі рупліўцамі можна назваць жыльцоў дома № 2 па вуліцы Чыгуначнай. Дом, якому больш за сто гадоў, яны зрабілі тэрыторыяй узорнага парадку. І былі ўзнагароджаны дыпломам, а таксама прэміяй аблсавета, за якую набылі касілку для добраўпарадкавання двара.

> Іх вопыт таксама вывучалі і абагульнялі дэпутаты. Асабліва важна працягваць гэтую работу, напаўняць яе новым зместам сёлета, у Год малой радзімы, ды і ўсе наступныя гады, падкрэслівалася на сесіі.

Падзякі — найлепшым

На выніковай сесіі падзякавалі за работу ўсім дэпутатам, і асабліва тым, хто адпрацаваў не адно, а два, тры і больш скліканняў. Сярод іх **Аляксандр САЎЧЫЦ, генеральны дырэктар ААТ «Савушкін прадукт»**. Прадпрыемства, якое ён узначальвае, адно з найлепшых у малочнай галіне краіны. Летась калектыву названага прадпрыемства прысуджаны Ганаровы дзяржаўны сцяг Рэспублікі Беларусь.

Іван ТУРЧАК, дэпутат па Баранавіцкай акрузе, узначальвае Баранавіцкае баваўнянае аб'яднанне, адзін з найбуйнейшых камбінатаў па вытворчасці тэкстылю не толькі ў Беларусі, але і ў СНД, у Еўропе. Сярод паспяховых кіраўнікоў-дэпутатаў называлі і **Таццяну ДЗЕМІДЗЮК, старшыню СВК «Узыходзячая зара» Кобрынскага раёна, Міхаіла СТРАПКО, дырэктара ААТ «Відамлянскае» Камянецкага раёна.** Чатыры скліканні адпрацаваў **Канстанцін ШАРШУНОВІЧ, начальнік абласнога ўпраўлення МНС.**

Галоўны ўрач Брэсцкай абласной бальніцы, **доктар медыцынскіх навук, прафесар Аляксандр КАРПІЦКІ** таксама чатыры разы атрымліваў давер выбаршчыкаў. Пад яго кіраўніцтвам абласная бальніца стала клінікай рэспубліканскага ўзроўню, навукова-практычным цэнтрам, дзе праводзяцца складаныя аперацыі на сэрцы, робіцца перасадка ўнутраных органаў. І ўвесь час Аляксандр Карпіцкі ўзначальваў дэпутацкую камісію па сацыяльна-культурнай сферы і сацыяльнай абароне насельніцтва.

На думку Сяргея Ашмянцава, абсалютная большасць дэпутатаў абласнога Савета ў мінулым скліканні, як і ў папярэдніх, да сваёй работы ставілася адказна. А новаму складу Савета цяпер ужо былыя народныя абраннікі пажадалі больш плённа працаваць з насельніцтвам, з выбаршчыкамі ў сваіх акругах.

* * *

6 сакавіка адбылася першая сесія Брэсцкага абласнога Савета дэпутатаў 28-га склікання. Яго **старшынёй абраны Юрый НАРКЕВІЧ**. Да гэтага Юрый Іосіфавіч працаваў кіраўніком спраў Брэсцкага аблвыканкама. Яшчэ раней больш за дзесяцігоддзе ўзначальваў Бярозаўскі райвыканкам. Яго намеснікам стала **Валянціна ПУХ, дырэктар абласнога філіяла РУП «Белпошта».**

Святлана ЯСКЕВІЧ.

АД БЯСПЕКІ ДА ЯКАСЦІ

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар. «МС».)

За чысцінёй і бяспекай пітной вады сочаць акрэдытаваныя лабараторыі арганізацый вода-каналізацыйнай гаспадаркі і лабараторыі санітарных службаў.

З 2002 года ў краіне рэалізавана некалькі этапаў Дзяржаўнай праграмы па водазабеспячэнні і водаадвядзенні «Чыстая вада». Сёння работа ў гэтым кірунку працягваецца з дапамогай аднайменнай падпраграмы дзяржпраграмы «Камфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе» на 2016–2020 гады.

Як расказала **начальнік управ-ления камунальнай гаспадаркі і энергетыкі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі Беларусі Марына ТОЎСЦІК**, да канца 2020 года неабходна дасягнуць паказчыка забяспечанасці пітной вадой нарматыўнай якасці 100 % спажыўцоў, якія маюць доступ да цэнтралізаваных сістэм водазабеспячэння. За 2017 год гэты паказчык склаў 87,1 %.

Але і сёння, без запланаваных мерапрыемстваў, нашу ваду нельга назваць няякаснай і небяспечнай. Па звестках Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя, вынікі лабараторных даследаванняў апошніх 10 гадоў фіксуюць стабілізацыю на ўзроўні менш за 1 % проб пітной вады з водаправоднай сеткі, якія не адпавядаюць гігіенічным нарматывам па мікрабіялагічных паказчыках. Пры гэтым, паводле рэкамендацый Сусветнай арганізацыі аховы здароўя, вада лічыцца бяспечнай у эпідэміялагічных адносінах, калі колькасць такіх проб не перавышае 5 %.

ПРАБЛЕМА НУМАР АДЗІН

Калі шкодных мікраарганізмаў у беларускай вадзе сустракаецца вельмі мала, то такога хімічнага элемента, як жалеза, у ёй звыш нормы. Па даных Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя, каля 40 % ад усіх свідравін падаюць ваду з колькасцю жалеза, большай за гранічна дапушчальную канцэнтрацыю. Асабліва насычаная ім вада на Палессі.

> Перыядычна ў дзяржаўныя органы і СМІ паступаюць скаргі грамадзян з розных рэгіёнаў Беларусі на якасць вады і яе руды колер. Але гэтыя выпадкі, кажа Марына Тоўсцік, не сістэмныя і звязаныя, перш за ўсё, з аварыйнымі сітуацыямі на трубаправодах. Нельга таксама выключаць і фактар узросту некаторых участкаў водаправоднай сеткі.

Пры гэтым, па словах спецыяліста, усе мерапрыемствы, неабходныя для падачы якаснай вады спажыўцам: прамыўка вонкавых і ўнутраных водаправодных сетак, дэзынфекцыя і іншыя — праводзяцца прадпрыемствамі, якія абслугоўваюць водаправоды, згодна з патрабаваннямі.

Галоўны ўпор у вырашэнні праблемы «жалезнай» вады камунальнікі ўсё ж робяць на будаўніцтве станцый абезжалезвання. Сёння прадпрыемствамі, што ўваходзяць у сістэму ЖКГ, эксплуатуецца 598 станцый абезжалезвання вады. А да 2020 года, падчас рэалізацыі падпраграмы «Чыстая вада», у Беларусі плануецца пабудаваць яшчэ каля 500 такіх аб'ектаў.

— Каб выканаць такую маштабную задачу, неабходна ўкласці шмат сродкаў, таму для фінансавання будаўніцтва станцый, акрамя сродкаў мясцовых і рэспубліканскага бюджэтаў, шукаюцца розныя крыніцы, — расказвае Марына Тоўсцік. — Так, напрыклад, цяпер прапрацоўваецца пытанне з Еўрапейскім банкам рэканструкцыі і развіцця аб выдзяленні крэдытных грашовых сродкаў у памеры 15 млн еўра на будаўніцтва 80 станцый абезжалезвання ў Віцебскай вобласці.

Дасягнута таксама дамоўленасць з Сусветным і Еўрапейскім інвестыцыйным банкамі аб фінансаванні праектаў у сферы водазабеспячэння і водаадвядзення на суму 140 млн долараў.

КАЛОДЗЕЖ, ДАЙ ВАДЫ!

Сёння цэнтралізаванае водазабеспячэнне маюць 98,5 % гарадскога насельніцтва і 66 % сельскага. У некаторых сельскіх населеных пунктах адсутнічаюць сістэмы цэнтралізаванага водазабеспячэння. На хутарах і ў невялікіх вёсках галоўнымі крыніцамі пітной вады па-ранейшаму застаюцца шахтавыя калодзежы і дробнатрубчастыя свідравіны. Акрамя таго, у апошнія гады многія сельскія жыхары бураць на сваіх участках індывідуальныя свідравіны. Але наколькі гэтыя спосабы атрымання вады эфектыўныя і бяспечныя?

Згодна з заканадаўствам для атрымання вады з неглыбокай свідравіны (да 20 м) не трэба звяртацца да кампетэнтных органаў па дазвол. Дастаткова замовіць работу па бурэнні свідравіны на ваду са спецыялізаванымі сертыфікаванымі арганізацыямі. Пры гэтым здабыча вады з такой свідравіны для фізічных асоб сёння бясплатная.

> **Юрый ДАРАГАКУПЕЦ, дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, старшыня Пастаяннай камісіі па жыллёвай палітыцы і будаўніцтве:**
>
> — Беларусь займае адно з першых месцаў у Еўропе па запасах і паказчыках якасці пітной вады. І гэта дасягненне — вынік значнай работы, якая праводзіцца ў нашай краіне ў апошнія гады. Спажыўцы п'юць бясшкодную ваду, але перад намі стаіць задача зрабіць яе яшчэ больш якаснай (да другога чытання рыхтуецца праект Закона «Аб унясенні змяненняў і дапаўненняў у некаторыя законы Рэспублікі Беларусь па пытаннях пітнога забеспячэння» — **Аўт.**).
>
> Неабходна таксама звярнуць увагу і на такую праблему: літаральна за апошнія 15 гадоў хімічны састаў каналізацыйных сцёкаў змяніўся, стаў больш агрэсіўны. У выніку ў крыніцы вады трапляюць розныя рэчывы, якія цяжка выдаліць звычайнымі спосабамі ачысткі. Упэўнены, што ў найбліжэйшы час трэба працаваць над змяншэннем шкоднага ўплыву «хіміі» на прыроду і здароўе людзей.

Але і тут ёсць свае нюансы. Па словах **начальніка ўпраўлення па геалогіі Мінпрыроды Васіля КОЛБА**, калі вады выкарыстоўваецца звыш 5 м³ у суткі, неабходна атрымаць дазвол на спецыяльнае водакарыстанне ў тэрытарыяльных органах Мінпрыроды. А садаводчыя таварыствы, якія ўстанаўліваюць на свідравіну лічыльнікі вады, павінны аплачваць яе спажыванне.

Нягледзячы на шматлікія плюсы, пры выкарыстанні вады са свідравін і калодзежаў не трэба забываць пра юрыдычныя аспекты і... уласную бяспеку. Здараюцца выпадкі, калі арганізацыі, якія займаюцца бурэннем водазаборных свідравін, не выдаюць уласнікам пашпарты на гэтыя аб'екты. У выніку дзейнасці такіх «спецыялістаў» людзі не ведаюць, якой глыбіні і магутнасці іх свідравіна, ці ўстаноўлены на ёй неабходныя фільтры і г. д., што можа прывесці да «знікнення» вады, забруджвання навакольля і нават праблем са здароўем. Апошнія, дарэчы, могуць узнікнуць і пры карыстанні ўжо дзеючымі калодзежамі.

Сёння дзяржаўны санітарны нагляд ажыццяўляецца за грамадскімі крыніцамі нецэнтралізаванага водазабеспячэння. За чысцінёй і якасцю вады ў індывідуальных калодзежах і калонках павінны сачыць іх уласнікі, што не заўсёды адбываецца своечасова і эфектыўна.

Пры гэтым такія крыніцы пітной вады — самыя ненадзейныя ў гігіенічным плане. Паколькі вада з іх знаходзіцца дастаткова блізка ад паверхні, на яе склад уплываюць многія фактары: ападкі, тэхнічны стан калодзежаў і калонак, а таксама размешчаныя побач жывёлагадоўчыя комплексы, склады ўгнаенняў, прыбіральні і нават агароды. У выніку падземныя воды могуць забрудзіцца шкоднымі для чалавека рэчывамі, у тым ліку нітратамі.

> Спецыялісты раяць: каб быць упэўненым у якасці вады ва ўласным калодзежы, неабходна прыкладна раз у год правяраць яе ў спецыялізаваных лабараторыях, а таксама перыядычна чысціць калодзеж і ўмацоўваць яго сценкі і дах.

Вераніка КОЛАСАВА

РАСКЛАД НА ЗАЎТРА

ЧЫСТАЯ ВАДА

РЭКАНСТРУЯВАЦЬ 7 і ўзвесці 17 ачышчальных збудаванняў каналізацыі плануецца сёлета ў Беларусі. (Да 2025 года ў жыллёва-камунальнай гаспадарцы краіны, як мяркуецца, адновяць 38 такіх канструкцый. Пры гэтым для нармальнай работы галіны неабходна ўзвесці 114 ачышчальных збудаванняў па ўсёй краіне.)

Пра гэта паведаміў міністр жыллёва-камунальнай гаспадаркі Аляксандр ЦЕРАХАЎ, які лічыць, што работы на аб'ектах, якія плануецца скончыць сёлета да верасня, аблвыканкамам трэба ўзяць пад уласны кантроль. Дзе будуць рэалізаваны і распачаты інвест-праекты, высвятляла наш карэспандэнт.

Брэсцкая вобласць

Самы вялікі аб'ект рэканструкцыі ў водаправодна-каналізацыйнай гаспадарцы Брэсцкай вобласці, работы над якім вядуцца з прыцягненнем крэдытных сродкаў, — гарадскія ачышчальныя збудаванні Брэста. Іх мяркуюць скончыць у 2019-м. У маі ў Ганцавічах пабудуюць новую галоўную каналізацыйна-помпавую станцыю з перакладкай сетак каналізацыі. Першы пускавы комплекс з трох па рэканструкцыі ачышчальных збудаванняў у Лунінцы таксама здадуць сёлета.

У 2018-м завершаць і аб'ект са складанай назвай «Рэканструкцыя КНС № 7 і існуючай сістэмы самацёчнай каналізацыі ўздоўж аўтадарогі Дружба з будаўніцтвам напорнага трубаправода ад КНС № 7 у г. Брэсце (2, 3 пускавы комплекс)», рэканструкцыя якога распачата яшчэ ў 2015-м.

— Гарадскую каналізацыйна-помпавую станцыю № 7 рэканструююць, перакладуць сеткі самацёчнай каналізацыі і напорнага калектара, працягласць якога 9,2 км. Увод аб'екта ў эксплуатацыю дазволіць выключыць аварыйныя сітуацыі на калектары, — расказаў **Андрэй КРУГЛЕЙ, начальнік аддзела водаправодна-каналізацыйнай гаспадаркі Брэсцкага «Упраўлення ЖКХ»**.

Ачышчальныя збудаванні ў Пінску канчаткова рэканструююць у 2019-м, у тым жа годзе, магчыма, узвядуць і збудаванні каналізацыі ў Жабінцы, якое распачнуць сёлета.

— У вобласці шмат мястэчак, ачышчальным збудаванням у якіх неабходны капітальны рамонт або будаўніцтва новых. Мы плануем скласці адзіны пералік усіх гэтых аб'ектаў з указаннем арыенціровачнага кошту і крыніц фінансавання, — абазначыў Андрэй Круглей.

Сёлета мяркуюць цалкам распрацаваць праектна-каштарысную дакументацыю па рэканструкцыі ачышчальных збудаванняў у Драгічыне і Іванаве.

Віцебская вобласць

У Віцебскай вобласці ачышчальныя збудаванні тэрмінова патрабуюцца як мінімум у 24 населеных пунктах, а яшчэ ў 386-ці неабходны станцыі абезжалезвання. Усяго на балансе Віцебскаблводаканала 198 ачышчальных збудаванняў. Прафілактычныя і рамонтныя работы на аб'ектах, вядома, вядуцца, аднак на глабальную мадэрнізацыю патрэбны вялізныя сродкі.

— З міжнароднымі фінансавымі арганізацыямі па шэрагу аб'ектаў вядуцца перамовы аб выдзяленні пазыкі на прыродаахоўныя мерапрыемствы і рэканструкцыю ачышчальных збудаванняў, — заўважыла **Валянціна МАСЬКО, галоўны інжынер унітарнага прадпрыемства «Віцебскаблводаканал»**. — Пакуль фінансаванне не зацверджана, не хочацца абнадзейваць людзей, называючы гарады, дзе плануецца мадэрнізацыя.

Сёлета ў вобласці не будзе ачышчальных збудаванняў каналізацыі, рэканструкцыю або будаўніцтва якіх завершаць. Разам з тым у 2018-м з улікам сродкаў Еўрапейскага банка рэканструкцыі і развіцця пачалі рэканструкцыю ачышчальных збудаванняў Віцебска, якую мяркуюць скончыць у 2019 годзе.

Колькасць жалеза ў артэзіянскай вадзе — праблемнае пытанне для вобласці. Таму па праграме «Камфортнае жыллё і спрыяльны асяродак» сёлета прадугледжана будаўніцтва станцый абезжалезвання. З прыцягненнем пазыкі Міжнароднага банка рэканструкцыі і развіцця ў вобласці да 20 верасня 2018 года павінны завяршыць 15 такіх аб'ектаў.

Гомельская вобласць

Дзе размяшчаюцца старыя ачышчальныя збудаванні Рагачова, адчуваеш адразу пры ўездзе ў горад. Маральна яны даўно састарэлі і знаходзяцца ў аварыйным стане. Сёлета іх заменяць на новыя, якія з мінулай восені будуюцца ў іншым месцы горада, як кажуць, з нуля.

Гэта збудаванні біялагічнай ачысткі з сучасным энергаэфектыўным абсталяваннем. Сцёкі тут будуць ачышчацца біялагічным шляхам з дапамогай мікраарганізмаў актыўнага глею. А даачысціць вадкія адходы да нарматыўных паказчыкаў дапаможа мінімальны набор хімічных рэагентаў.

— Вада, прайшоўшы праз ачышчальныя збудаванні, будзе адпавядаць усім нарматывам, — запэўніў **Дзяніс ЗАБРОДСКІ, начальнік вытворча-тэхнічнага аддзела ДА «Жыллёва-камунальная гаспадарка Гомельскай вобласці»**. — Дарэчы, на некаторых аб'ектах яна пасля ачысткі падаецца яшчэ на біялагічныя сажалкі, дзе нейкі час адстойваецца (так адбываецца даачыстка), пасля чаго натуральным шляхам сцякае ў раку. Дык у тых сажалках нават рыба водзіцца. І ўсё гэта дзякуючы актыўнаму глею.

У маі—чэрвені ў Рэчыцы мясцовыя камунальнікі плануюць запусціць новую станцыю абезжалезвання. Так што сёлета Рэчыцане змогуць піць ваду нарматыўнай якасці. Раней толькі каля траціны гараджан (прыкладна 20 тысяч) атрымлівалі з падземнай крыніцы ваду, якая абезжалезвалася. Астатнім (яшчэ прыкладна 44 тысячам) прыродны напой падаваўся без такой ачысткі.

Гродзенская вобласць

У сакавіку—красавіку 2018-га завершыцца рэканструкцыя ачышчальных збудаванняў у горадзе Свіслач Гродзенскай вобласці, а ў верасні — лістападзе — у самім абласным цэнтры.

Прывабныя і неардынарныя, знакамітыя і свабодныя

Тэлевядучыя для многіх становяцца ўзорамі для пераймання ў стылі, манеры апранацца, паводзінах і ацэнцы тых ці іншых падзей. Каляндарная вясна і Міжнароднае жаночае свята — самы час успомніць яркіх і чароўных прадстаўніц беларускіх тэлеканалаў. Яны разумныя і адукаваныя, нягледзячы на маладосць, ужо знакамітыя і... дагэтуль свабодныя. Яны выклікаюць захапленне прывабнай знешнасцю, да таго ж кожная з іх з'яўляецца асобай яркай і неардынарнай. Інакш паспяховай кар'еры на тэлебачанні не зрабіць! Ну, а мы ў сваю чаргу не маглі не пацікавіцца, якім павінен быць мужчына, каб спадабацца такім прыгажуням.

Анастасія БАГАМОЛАВА,

вядучая «Навін», праграмы «Твой горад» і «Навіны. Цэнтральны рэгіён» на тэлеканале «Беларусь 1»

Анастасія скончыла Інстытут журналістыкі БДУ. На тэлебачанні пачала працаваць з першага курса: спачатку ў праграме «Добрай раніцы, Беларусь» на «Беларусь 1», пасля — у перадачы «Наша раніца» на АНТ. Пасля курсаў для тэлевядучых у Белтэлерадыёкампаніі трапіла ў Агенцтва тэлевізійных навін, працавала ў праграме «Навіны рэгіёна».

Акрамя работы ў якасці тэлевядучай актыўна здымала рэпартажы і запісвала інтэрв'ю. Усё гэта Анастасія сумяшчала з навучаннем ва ўніверсітэце.

Сёння яна большасць часу прысвячае працы. У вольны час абавязкова наведвае трэнажорную залу, дзе аддае перавагу кардыёнагрузкам. Акрамя гэтага, вельмі любіць падарожжы. Пасля катання на снаўбордзе ў Швейцарыі ўлюбілася ў горы.

Тэлевядучая лічыць, што найлепшыя яе дасягненні яшчэ наперадзе.

— У жыцці няма нічога выпадковага. Мая прафесія была асэнсаваным выбарам, і спадзяюся, што камусьці такім чынам я прыношу карысць, — усміхаецца Анастасія.

Каб спадабацца нашай гераіні, мужчына павінен спалучаць мужнасць і інтэлект, а таксама шчодрасць.

Крысціна ВІНЯРСКАЯ,

вядучая прагнозу надвор'я на тэлеканале АНТ

Нягледзячы на тое, што на тэлеканале АНТ яна з'явілася зусім нядаўна, у яе немалы вопыт працы на тэлебачанні і тэлевізійная адукацыя. Пасля Інстытута сучасных ведаў, дзе атрымала прафесію перакладчыка, Крысціна пераехала ў Маскву і скончыла Інстытут тэлебачання і радыёвяшчання. Тонкасці тэлевізійнай кухні спасцігала на тэлеканале «Хатні». А потым зноў вярнулася ў Мінск. І працавала ў Агенцтве тэлевізійных навін на тэлеканале «Беларусь 1». А ў пачатку мінулага года ўвогуле засяродзілася на стварэнні дакументальнага кіно. Улетку, падчас святкавання 15-годдзя тэлеканала АНТ, калі праходзілі кастынгі па пошуку новых твараў, Крысціна вырашыла паўдзельнічаць.

— Мяне папрасіў аб гэтым мой дзядуля, ён вельмі верыць у мяне. І вось прайшло два з паловай месяцы, і, калі я ўжо і не чакала, што мяне возьмуць, мне патэлефанавалі. Я моцна здзівілася, але была вельмі гордая сабой! — з усмешкай дзеліцца тэлевядучая.

Прайшоўшы навучанне на тэлеканале, са снежня Крысціна Вінярская расказвае пра надвор'е.

— Маё захапленне журналістыкай, дзякуючы якому я і скончыла Інстытут тэлебачання ў Маскве, перарасло ў прафесію. І я гэтым цалкам задаволеная, — кажа Крысціна.

Вядучая ўпэўнена, што мужчына павінен быць моцны і гатовы браць на сябе адказнасць за сям'ю і дзяцей, а галоўнае — любіць сваю жанчыну.

Марыя ЛЕМЕШАВА,

вядучая «Навін спорту» і інфармацыйна-аналітычнай праграмы «Спортклуб» на тэлеканале АНТ

Тэлевядучая нарадзілася ў Смалявічах. Пасля школы скончыла машынабудаўнічы каледж, затым — Беларускі дзяржаўны эканамічны ўніверсітэт. І трапіла на кастынг АНТ. У ім, між іншым, удзельнічала каля пяці тысяч прэтэндэнтаў. Але ўдача ўсміхнулася Марыі, якая яшчэ з дзяцінства выдатна чытала тэксты, за што настаўнікі прадказвалі ёй кар'еру на тэлеэкране. На АНТ дзяўчыну ўзялі як вядучую прагнозу надвор'я, але на той момант праект так і не выйшаў у эфір. А Марыя часова трапіла... у спартыўную рэдакцыю. Дагэтуль яна не мела ніякага дачынення да прафесійнага спорту. Але як вядома, няма нічога больш пастаяннага, чым часовае — вось ужо 12 гадоў прыгажуня расказвае пра навіны спорту. За гэты час разабралася не толькі ў тонкасцях футбола і тэніса, барацьбы і лёгкай атлетыкі, але і навучылася хутка і без памылак вымаўляць самыя складаныя спартыўныя назвы. Напрыклад ісландскага клуба «Хафнарф'юордур». А трымаць сябе ў выдатнай форме тэлевядучай дапамагаюць заняткі плаваннем і фітнесам.

Марыя рассталася з мужам і сёння выхоўвае трохгадовага сына Яна, якому прысвячае ўвесь вольны час.

— Пасля яго нараджэння вымушаная была на паўтара года сысці з эфіру, бо лічу, што маленькае дзіця павінны выхоўваць не блізкія ці нянька, а толькі мама, — кажа яна.

Зараз у паспяховай вядучай ёсць усё: уласная кватэра, аўтамабіль і любімая работа.

— Каб спадабацца, мужчына павінен быць такім жа мужным, як футбаліст Дэвід Бэкхэм, стыльным, як бізнесмен Уладзіслаў Даронін, і абаяльным, як акцёр Джордж Клуні, — усміхаецца Марыя.

Вольга БАЧКОВА,

вядучая праграмы «Тэлераніца» на тэлеканале «Беларусь 2»

Вольга нарадзілася ў Кыргызстане, у горадзе Фрунзэ (цяпер Бішкек). Скончыла там гуманітарны факультэт Кыргызска-Расійскага славянскага ўніверсітэта, атрымаўшы адукацыю псіхолага. Але пяць гадоў таму вырашыла пераехаць у Беларусь. І па яе прызнанні, улюбілася ў нашу краіну.

— Мяне вельмі ўразілі людзі: беларусы умеюць цаніць сяброўства, узаемаразуменне, падтрымку. Я не сустракаю спажывецкіх адносін, усё настолькі шчыра і ад душы, — прызнаецца вядучая. — Дружалюбнасць і адкрытасць беларусаў вельмі мяне кранаюць.

З дзяцінства Вольга захаплялася журналістыкай. Яшчэ ў падлеткавым узросце ў Фрунзэ займалася ёй у дзіцячым цэнтры, а яе кароткаметражны фільм пра СНІД нават заняў прызавое месца ў конкурсе, пасля выпускала сценгазету. Затым працавала на «Аўтарадыё», а першы вопыт на тэлебачанні атрымала на адным з кыргызскіх тэлеканалаў.

На Беларускае тэлебачанне пайсці парэкамендавалі сябры. Сваю работу на «Беларусь 1» пачынала ў Агенцтве тэлевізійных навін. Цяпер вядзе праграму «Тэлераніца» і ўпэўнена, што сакрэт добрага настрою — у мэце. Калі яна ў вас ёсць і вы да яе рухаецеся — добрай будуць і раніца, і дзень, і вечар.

Мэтанакіраванасць самой Вольгі здзіўляе: штодзень, нягледзячы на надвор'е, вядучая выходзіць на прабежку. 30 хвілін — і яна ў выдатнай форме і настроі. Настрой стварае і маленькая дачка Яраслаўна, якую выхоўвае Вольга пасля расставання з мужам. А ў мужчынах, акрамя мэтанакіраванасці і ўмення браць на сябе адказнасць, тэлевядучая цэніць шанаванне сямейных традыцый і павагу да старэйшых членаў сям'і.

Дзіяна РАВЯКОВА,

вядучая праграмы «Навіны эканомікі» і рубрыкі «НЕ:ВЫНІКІ» на тэлеканале «Беларусь 1»

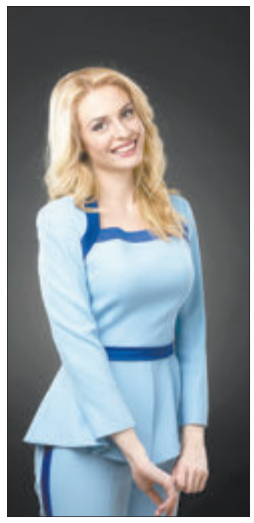

Дзіяна нарадзілася ў Жлобіне. Скончыла Беларускі дзяржаўны тэхналагічны ўніверсітэт, атрымаўшы дыплом інжынера па сертыфікацыі. І пэўны час працавала па спецыяльнасці, але задавальнення аднастайная работа з дакументамі не прыносіла.

— Я зразумела, што зрабіла не зусім правільны выбар, — кажа Дзіяна. — І аднойчы адважылася змяніць асяроддзе — проста звольнілася з нелюбімай работы. Першыя крокі на новым жыццёвым этапе пачала з удасканалення англійскай мовы ў лінгвістычным універсітэце і навучання на тэлевізійных курсах.

І калі ў Агенцтве тэлевізійных навін на тэлеканале «Беларусь 1» шукалі новыя твары, выбар спынілі на ёй. Дзіяна стала вядучай эканамічнай рубрыкі «У курсе» і праекта аб закадравым жыцці Агенцтва тэлевізійных навін «НЕ:ВЫНІКІ». У пазаэкранным жыцці тэлезоркі адно з захапленняў — псіхалогія. Вядучая нават атрымала дадатковую адукацыю і дыплом БДУ. Цяпер працягвае ўдасканальваць свае веды ў Маскоўскім гештальт інстытуце. І з'яўляецца, між іншым, практыкуючым псіхолагам.

— Журналістыка мяне захапляе і натхняе, у адрозненне ад першай, адказнай і даволі сумнай для мяне, прафесіі. Зараз займаюся таксама сур'ёзнай справай, але адначасова вельмі цікавай! Больш часу прысвячаю праграме «Навіны эканомікі». Таксама з'яўляюся аўтарам шэрагу рэпартажаў.

У планах энергічнай дзяўчыны — прайсці курсы экстрэмальнага кіравання аўтамабілем. І звязана гэта з асабістай гісторыяй.

— Блізкі мне чалавек трапіў у аўтамабільную катастрофу, і пасля я доўга не магла сесці за руль. Веды па псіхалогіі дапамаглі пераадолець гэты бар'ер, і цяпер я хачу дапамагаць іншым у такіх сітуацыях, — дзеліцца Дзіяна.

Будучы абраннік, па прызнанні тэлевядучай, павінен быць добрым сябрам і валодаць пачуццём гумару. Выдатна, калі разам з гэтым у яго будзе выдатнае адчуванне стылю — напрыклад, як у галівудскага акцёра Мэцью Макконахі.

Алена КРАВЕЦ.

«ЗВЯЗДА» — РУПЛІВЫМ ГАСПАДАРАМ!

Мінікультыватар Daewoo Power DAT 1800E

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на II квартал або I паўгоддзе 2018 года — запаўняйце картку ўдзельніка, выразайце і дасылайце да 12 красавіка 2018 года ў рэдакцыю на адрас: 220013, г. Мінск, вул. Б. Мяльніцкага, 10А.

Сярод падпісчыкаў 18.04.2018 года будуць разыграны 7 набораў садовага інструменту No Brand Тарнада і суперпрыз — мінікультыватар Daewoo Power DAT 1800E. Вынікі будуць апублікаваны ў газеце «Звязда» да 28.04.2018 г.

Прызы можна будзе атрымаць у рэдакцыі па 30.06.2018 г. пры падачы квітанцыі аб падпісцы на «Звязду» на II квартал або I паўгоддзе 2018 г. і пашпарта. Пасля 30 чэрвеня выдача прызоў спыняецца і прэтэнзіі падпісчыкаў не прымаюцца. Умовы рэкламнай гульні «Звязда» — руплівым гаспадарам!» чытайце ў № 42 газеты «Звязда» ад 01.03.2018 г.

Тэлефон для даведак (017) 263 66 73.

Тэрмін правядзення гульні — з 02.03.2018 па 30.06.2018.

Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі № 3211 ад 27.02.2018 г., выдадзена Міністэрствам антыманапольнага рэгулявання і гандлю Рэспублікі Беларусь.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на II квартал або I паўгоддзе 2018 года

Прозвішча, імя, імя па бацьку _____

_____

Падпіска афармлена і аплачана ў _____
(аддзяленне сувязі)

на II квартал або I паўгоддзе 2018 года

Хатні адрас і тэлефон _____ _____
(абавязкова) **(індэкс)**

_____

_____

Удачы ў розыгрышы!

ПАДАРОЖЖЫ, ПРЫГОДЫ, ПАЧУЦЦІ

«УСХОД—ЗАХАД»
«Беларусь 1», з 12 сакавіка

Гераіня доўгайграючай (48 серый у 2 сезонах) меладрамы сумеснай расійска-ўкраінска-турэцкай вытворчасці — Таццяна, якой некалі сяброўка нагадала трывалы шлюб і чатырох дзяцей, у рэальнасці атрымала вельмі сумнеўнае шчасце: меркантыльнага мужа і бяздзетнасць даўжынёй у дзесяць гадоў.

Аднойчы разам з мужам Таццяна едзе ў Стамбул, дзе трапляе на прыём да вядомага рэпрадуктолага Кемаля і ўжо праз некалькі тыдняў даведваецца, што зацяжарыла. Але праблемы толькі пачынаюцца, бо жанчына разумее, што бацькам яе будучага дзіцяці можа быць зусім не законны муж — а ў яе каханага доктара, аказваецца, ужо ёсць нявеста і сваякі, якія катэгарычна супраць уваходжання ў сям'ю славянкі. Асаблівая «разынка» серыяла ў тым, што, як сцвярджаюць яго аўтары, сюжэт заснаваны на рэальных падзеях інтэрнацыянальнага сямейнага шчасця.

«КАПІТАН»
«Беларусь 3», 15 сакавіка

Гэты гісторыка-прыгодніцкі фільм, які французскі рэжысёр Андрэ Юнебель зняў за некалькі гадоў да «Фантамаса», стаў адным з улюбёных у савецкіх гледачоў. Яго прафесійна дублявалі на рускай мове і мноства разоў паказвалі ў кіно і па тэлебачанні — шмат у чым дзякуючы абаянню галоўнага персанажа, героя-каханка Жана Марэ.

...1616 год. Сыну забітага караля Людовіку XIII усяго 15 гадоў, і ён яшчэ занадта юны для кіравання краінай. Таму каралева-маці Марыя Медзічы прызначае на пасаду першага міністра свайго палюбоўніка Канчыні, які таемна прагне сам захапіць трон і стаць уладаром Францыі. Міжволі ў інтрыгу аказваецца ўцягнутым малады шляхцянін Француа дэ Капестан, верны законнаму спадчыннику трона, які ўсімі сіламі спрабуе папярэдзіць будучага караля пра смяротную небяспеку, а паралельна знаходзіць выдатных сяброў і сапраўднае каханне...

«ЗАЛАТАЯ ЛІХАМАНКА»
«Культура», 18 сакавіка

Прыгодніцкая камедыя Чарлі Чапліна, якая выйшла на экраны амаль стагоддзе таму — у 1925-м, дагэтуль лічыцца адным з самых вядомых фільмаў Вялікага Нямога і адной з дзвюх найлепшых нямых камедый у гісторыі кіно.

Улюбёнец публікі, кволы і кранальны Маленькі валацуга, выпраўляецца насустрач новым прыгодам — на Аляску, на залатых капальнях якой спадзяецца разбагацець. У суровых снежных бурах герой сустракае такіх жа «паляўнічых» на золата, а таксама знаходзіць сваё вялікае каханне, дзеля якога маленькі чалавечак гатовы кінуць выклік абставінам, моцным кулакам і нечакана сапраўды стаць знакамітым і багатым...

Панядзелак, 12 сакавіка

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.15 «Зона Х». (16+).
9.10 «Галоўны эфір».
10.20, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Усход — Захад». (16+).
12.45, 13.05, 15.25 Меладрама «Маці і мачаха». (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 «Нашы».
22.10 Серыял «След» (16+).
23.55 «Арэна».
0.50 «Дзень спорту».
1.05 «Патруль 113. За кадрам». 1-я серыя.
1.20 Кінаэпапея «Ціхі Дон» (12+).

Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 18.35, 21.55 «Тэлебарометр».
9.30, 20.00 Серыял «Зразумець. Дараваць» (16+).
10.30 «Капейка ў капейку» (12+).
11.05 «Камень, нажніцы, папера» (16+).
11.45 «Спатканне з будучыняй». (16+).
12.45 «Свет навыварат». (16+).
13.45 М/с «Качыныя гісторыі» (0+).
15.00 Анімацыйны фільм «Гісторыя цацак» (0+).
16.25 Маст. фільм «Ілюзія падмана-2» (12+).
19.15 «Суперлато».
21.00 «Спатканне з будучыняй». (16+).
22.00 «КЕНО».
22.05 «ЛавЛавCar». (16+).
23.00 «Хадзі сюды і танцуй».
23.05 Серыял «Каварныя пакаёўкі» (16+).
0.00 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.40 «Беларуская кухня». Заліўное з рыбы.
8.05, 12.00, 20.00 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25 «Нацыянальны хіт-парад».
9.15, 16.05 «Апошні дзень». Таццяна Ліёзнава (12+).
10.00 «Навукаманія» (6+).
10.30 «Гарачыя дзянёчкі». Маст. фільм (12+).
12.20 «Славянскі базар у Віцебску — 2016».
13.20 «Легенды кіно». Наталля Гундарава (12+).
14.00, 22.20 «Крамлёўскія лейтэнанты». «Старэйшы сын. Помста Сталіну» (12+).
14.50, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Маст. фільм. 1-я серыя (12+).
16.05 «Апошні дзень». Таццяна Ліёзнава (12+).
16.40 «Люблю і памятаю». Кампазітар, народны артыст СССР Яўген Глебаў.
17.25 «Пасля кірмашу». Камедыя (12+).
18.30 «Вячэра з прыдуркам». Камедыя (12+).
20.10 «Майстэрня. Гісторыя аднаго мастака». Лілія Нішчык.
20.40 «Калыханка» (0+).

Беларусь 5

6.30 Тэніс. Турнір WTA. Індыян-Уэлс.
8.30 Біятлон. Этап Кубка свету. Кантыялахці. Масстарт. Мужчыны.
9.20 Біятлон. Этап Кубка свету. Кантыялахці. Масстарт. Жанчыны.
10.15 Пра спорт. Вынікі тыдня.
11.00 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. «Парма» (Перм) — «Цмокі-Мінск».
12.40 Біятлон. Этап Кубка свету. Кантыялахці. Змешаная этафета.
14.00 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Арсенал» — «Уотфард».
15.55 Хакей. КХЛ. Усходняя канферэнцыя. 1/4 фіналу. Шосты матч. «Авангард» (Омская вобл.) — «Салават Юлаеў» (Уфа). (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
18.25 Біятлон. Этап Кубка свету. Кантыялахці. Супермікс.
19.25 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. 1/4 фіналу. Сёмы матч. (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.35 Час футбола.
22.20 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
23.00 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Сток Сіці» — «Манчэстэр Сіці». (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 Контуры.
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.20 «Генii і ліхадзеі» (12+).
13.10 «Адваротны адлік». «Беларусы на «Тытаніку». Выратавацца, але не вярнуцца» (12+).
13.55 «Давай пажэнімся!» (16+).
14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20 «Легенды цырка».
16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Удача ў прыдачу!» з «Еўраопт».
19.05 «Няхай гавораць» (16+).
20.00 Час.
21.10 «Спартклуб» (12+).
21.40 «Наша жыццё».
22.45 Серыял «Закаханыя жанчыны». (16+).
0.40 Начныя навіны.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
8.30 «Тыдзень».
9.25 «Вялікае снеданне» (12+).
10.00 «Тыдзень спорту».
10.40 «Вой, ма-мач-кі!» Серыял. Заключныя серыі (12+).
13.50 «Іншая краіна».
14.35 Дакументальны праект (16+).
16.50 «Вялікі горад».
17.25 «Міншчына».
17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
17.50 «Энігма». Серыял (16+).
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
21.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
21.55 «Глядзець усім!» (16+).
23.05 «Джокер». Серыял (16+).
0.40 Драма «Непрыстойная прапанова». (16+).

МІР

6.00 Серыял «Двайное жыццё». (12+).
7.45, 8.05 Серыял «АСА» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
9.35, 10.05, 13.15 Серыял «Пандора». 1—4-я серыі (16+).
14.00, 3.00 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 3.55 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
19.20 Серыял «Краіна 03». 1—3-я серыі (16+).
22.25, 0.10 Маст. фільм «Выйсці замуж за генерала» (16+).
0.50 Маст. фільм «Блізня» (12+).
3.55 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.55 Надвор'е на тыдзень.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.40 «Пакой смеху». (16+).
12.30 Ток-шоу «Што адбываецца».
13.35 «Наша справа». (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
20.40 Серыял «Пагоня за мінулым». (16+).
22.20, 23.10 Серыял «Крутыя берагі». (12+).
0.00 «Выбары-2018. Дэбаты з Уладзімірам Салаўёвым».
0.55 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 Серыял «Мухтар. Новы след». (16+).
8.50 Серыял «Сужэнцы». (16+).
9.45 «За гранню». (16+).
10.25 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў». (16+).
12.00 «Чакай мяне». (12+).
13.30, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Курортная паліцыя». (16+).
16.35 Серыял «Берагавая ахова». (16+).
19.45 Серыял «Высокія стаўкі. Рэванш». (16+).
21.25 Серыял «Адваротны адлік». (16+).
23.15 «НЗ.by».
23.35 «Вынікі дня».
0.05 Серыял «Бальзакаўскі ўзрост, або Усе мужыкі — сво...» (16+).

8 канал

7.00, 16.00, 19.35, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.30, 23.00 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).
8.15 Серыял «Амазонія» (12+).
9.45, 19.40 Серыял «Вецер, які малюе» (12+).
11.00 Драма «Вікінг» (16+).
11.40 «Сад і агарод».
13.00 Серыял «Палюбоўнікі пустыні» (16+).
14.30 Меладрама «Заганныя сувязі» (16+).
16.05 Для дзяцей «Адказвайка» (0+).
16.10 «Мультпарад» (0+).
16.30 «Здароўе».
17.20 Серыял «Гром у раі» (16+).
18.45 Серыял «Абаронца» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Драма «Дарыян Грэй» (16+).

ВТВ

6.00, 13.00 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
6.20 «Паспець за 24 гадзіны» (16+).
7.20. 4.20 М/ф «Тры каты». (0+)
7.40, 4.35 М/ф «Смяшарыкі». (0+)
8.00, 4.55 М/ф «Ліга watchcar». (0+)
8.30, 3.20 «Ералаш» (6+).
8.45 «Галерэя прыгажосці» (16+).
9.20, 1.50 Серыял «Гэта каханне» (16+).
10.20 Меладрама «Еш, маліся, кахай». (12+).
13.20, 2.40 Серыял «Беглыя сваякі» (16+).
15.00, 5.10 Серыял «Ранеткі» (12+).
16.00, 23.05 «Уральскія пельмені». (16+).
17.00 Серыял «Каманда Б» (16+).
18.10 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+).
20.00 «Супермамачка» (16+).
21.10 Баявік «Зыходны код». (12+).
0.00, 3.30 Серыял «Выжыць пасля». (16+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка». (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.20 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Генадзь Палока.
7.05 «Пешшу...» Масква пушкінская.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.10 «Радня». Маст. фільм.
9.40, 13.35, 16.00 Сусветныя скарбы.
10.15, 18.00 «Назіральнік».
11.10, 0.10 XX стагоддзе. «Георгій Таўстаногаў. Жыць, думаць, адчуваць, кахаць...» Дак. фільм.
12.10 «Мы — грамацеі!»
12.55 «Белая студыя».
13.50 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.
14.30 Біблейскі сюжэт.
15.10, 1.20 Гістарычныя канцэрты. Юрый Гуляеў.
16.20 «На гэтым тыдні... 100 гадоў таму. Нефрантавыя нататкі».
16.50 «Маквала Касрашвілі. Каханне і страсць ураўнаважанага чалавека». Дак. фільм.
17.35 Сустрэча на вяршыні. «Гульні розуму». Фільм першы.
19.00 Да 85-годдзя Барыса Месерэра. «Маналог вольнага мастака». Фільм першы.
19.45 Галоўная роля.
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
20.45 «Мільённы год». Дак. фільм.
21.35 «Саці. Нясумная класіка...»
22.20 «Дзікенсіяна». Серыял.
23.40 «Магістр гульні».
1.10 «Урубель». Дак. фільм.
2.30 «П'еса для адмірала і актрысы, або Макароны па-флоцку». Дак. фільм.

Настальгія

6.00 «Шынок «13 крэслаў». 1968 год (12+).
7.00 «Што? Дзе? Калі?» Першы паўфінал 1982 года (12+).
8.10, 14.10 «Песня-85». (6+).
9.00 «Быў час». 2009 год (16+).
10.00 Тэлеспектакль «Залатая рыбка». 1986 год (12+).
11.30, 12.50, 13.25, 17.20, 19.05, 20.45, 21.40, 2.35, 3.40, 5.00, 5.40 Музычная настальгія (12+).
12.00 «Зямля — Паветра». Пётр Мамонаў. 2003 год (16+).
13.00 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі». (16+).
15.00 Маст. фільм «Крадзеж». (16+).
18.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Аляксандр Гадуноў». 2005 год (18+).
19.30 Маст. фільм «Бабулі надвае сказалі». (12+).
21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
23.00 «Песня-80». 1-е аддзяленне (12+).
0.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1985. 2-я частка. 2010 год (16+).
1.00 «Ранішняя пошта». «Блытаніна». 1985 год (12+).
1.30 Маст. фільм «Варыянт «Амега». 5-я серыя. (16+).
4.00 «Колба часу» (16+).
5.30 Маст. фільм «Матылёк». (12+).

EuroSport 1

3.30, 9.00, 14.00, 19.15, 23.00 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
5.00 Веласпорт. Парыж — Ніца.
5.45, 15.00, 22.00, 2.30 Веласпорт. Цірэна — Адрыятыка.
7.15, 0.00 Снукер. Gibraltar Open. Фінал.
10.35, 18.30, 20.30, 2.05 Біятлон. Кубак свету.
11.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
12.30 Канькабежны спорт. Чэмпіянат свету.
21.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
1.50 Watts.

Кінакамедыя

1.15 Камедыя «Няхай жыве Францыя!» (16+).
3.05 Шоу «Камедыянты». (16+).
3.35 Меладрама «Спакуснік». (16+).
5.55 Меладрама «Спакуснік-2». (16+).
8.15 Камедыя «Пенелопа». (12+).
10.10 Меладрама «Каханне і іншыя абставіны». (16+).
12.10 Меладрама «Спатканне ўсляпую». (16+).
14.00 Камедыя «Вялікі куш». (16+).
16.00 Камедыя «Мама дарагая!» (12+).
17.40 Камедыя «Дапамажыце стаць бацькам». (16+).
19.30 Баявік «Мой хлопец — кілер». (16+).
21.15 Камедыя «Хочаш ці не?» (16+).
22.55 Прыгоды «Даспехі Бога: у пошуках скарбаў». (12+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
8.00 «10 самых» (16+).
8.30 «Доктар І...» (16+).
9.00, 19.00, 1.55 «Асколкі». Серыял (16+).
10.30, 3.35 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.10 «Асцярожна, махляры!» (16+).
12.45 «Без падману» (16+).
13.35 «Інтрыганкі». Маст. фільм (12+).
15.15 «Нераскрытыя тайны» (16+).
16.15 «Мой герой» (12+).
17.10 «Развітанне» (16+).
18.05 «Жыццё за айфон». Дак. фільм (12+).
21.00 «Ніка». Серыял (12+).
22.00 «Пагоня за густам» (16+).
23.00 «Уся праўда» (16+).
23.35 «Нябёсы, якія абрынуліся». Серыял (16+).
0.25 «Новы хлопец маёй мамы». Камедыя (12+).
5.05 «Часова даступны» (12+).

ТБ1000

6.10 Практычная магія (16+).
8.10 Асцярожна, дзверы зачыняюцца! (16+).
10.05 Эван Усёмагутны (12+).
12.00 Mamma mia! (16+).
14.10 Каспер (12+).
16.05 Арбіта 9 (16+).
17.55 Стальныя магноліі (12+).
20.10 Помні (Memento) (16+).
22.20 Яна яго абажае (16+).
0.20 Поўнымі грудзьмі (16+).
2.15 Параноя (12+).
4.00 Целаахоўнік (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Жаніх (12+).
8.10 Блокбастар (12+).
9.50 Нявеста (16+).
11.40 Ня бойся, я з табой! (12+).
14.45 Ваўкі і авечкі бе-е-е-зразважнае ператварэнне (6+).
16.20, 4.50 Пагоня за трыма зайцамі. (12+).
18.25 Аб чым маўчаць дзяўчаты (12+).
20.20 Цяжка быць мача.
22.20 Бывайце, доктар Фрэйд! (12+).
0.25 Супердрэнныя (18+).
1.50 Каханне з акцэнтам (16+).
3.30 Пра жонку, мару і яшчэ адну... (12+).

National Geographic

6.00 Супербудаванні. (12+).
6.45, 5.40 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.35, 13.15 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.25, 11.45, 16.25, 20.20 Аўта-SOS. (12+).
9.15 Пачатак. (16+).
10.05, 14.05 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
10.55, 14.50 Найбуйнейшы ў свеце рамонт. (12+).
12.30 Больш, чым тыраназаўр. (12+).
15.40, 19.35, 0.15, 3.20 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
18.00, 22.00, 1.00 «Тытанік»: заключныя слова (16+).
23.30 Дзіўная Другая сусветная. (16+).
2.35 80-я: дзесяцігоддзе, якое стварыла нас. (16+).
4.55 Эвакуацыя Зямлі. (16+).

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 4.40 Махінатары.
9.00, 15.00, 21.00, 6.20 Як гэта ўстроена: аўтамабілі мары.
10.00, 16.00, 23.00, 3.50 Паляўнічыя на склады.
11.00 Гульня на жыццё.
14.00, 7.10 Беар Грылс: выжыць любой цаной.
18.00 Вулічныя гонкі.
19.00, 5.30 У пагоні за класікай.
20.00 Залатая ліхаманка.
0.00 Тэсла: рассакрэчаныя архівы.
1.00 Эканомім паліва.
1.30 Як гэта ўстроена?
2.00 Загадкі планеты Зямля.
2.55 Маланкавыя катастрофы.

Аўторак, 13 сакавіка

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.15 «Зона Х». (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Усход — Захад». (16+).
13.10 «Дзіцячы доктар».
13.40 «Дзень у вялікім горадзе».
14.40, 15.25 Серыял «Клан ювеліраў» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
23.55 «Сфера інтарэсаў».
0.50 «Дзень спорту».
1.05 «Патруль 113. За кадрам».
1.20 Кінаэпапея «Ціхі Дон» (12+).

Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.35 «Тэлебарометр».
9.05, 19.40 Серыял «Сляпая» (16+).
10.10, 17.35 Серыял «Ганна-дэтэктыў» (16+).
12.10 «Арол і рэшка. Юбілейны». (16+).
13.10 «Паненка-сялянка». (16+).
14.15 «Бітва салонаў». (16+).
15.20, 23.10 Серыял «Каварныя пакаёўкі» (16+).
16.15 «Нічога сабе ньюз» (12+).
16.20 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект.
17.05 «Багіня шопінгу». (16+).
20.45 «Мяняю жонку». (16+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», «КЕНО».
22.10 «Два рублі».
22.40 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Матч у адказ. «Манчэстэр Юнайтэд» (Англія) — «Севілья» (Іспанія).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.40, 12.20 «Беларуская кухня». Пернік з макам.
8.05, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25, 18.35 «Пелагія і белы бульдог». Маст. фільм. 1-я серыя (12+).
9.15, 16.05 «Апошні дзень». Вячаслаў Ціханаў (12+).
9.50 «Камертон». Галоўны рэжысёр Магілёўскага драматычнага тэатра Саўлюс Варнас.
10.20, 16.55 «Тайна Бургундскага двара». Маст. фільм (12+).
12.55 «Залаты шлягер — 2017». Канцэрт ВІА «Синяя птица».
14.10, 22.25 «Крамлёўскія лейтэнанты». «Лёс лейтэнанта Хрушчова» (12+).
14.50, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Маст. фільм. (12+).
19.30 «Ваша лато», «Пяцёрачка».
20.15 «Беларуская кухня». Вушкі з грыбамі.
20.40 «Калыханка» (0+).
23.05 «Майстры і куміры». Народны артыст Беларусі Барыс Луцэнка.

Беларусь 5

7.05 Тэніс. Турнір WTA. Індыян-Уэлс.
11.10 Футбол. Чэмпіянат Англіі. Агляд тура.
12.10 Час футбола.
12.55 Гульні «навыраст».
12.35 На шляху да ЧС-2018. Відэачасопіс.
13.55 Хакей. КХЛ. Усходняя канферэнцыя. 1/4 фіналу. Шосты матч. «Авангард» (Омская вобл.) — «Салават Юлаеў» (Уфа).
15.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Сток Сіці» — «Манчэстэр Сіці».
17.55 Гандбол. SEHA-Газпром ліга. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Гарэнне» (Славенія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
19.30 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. Першы паўфінал. Першы матч. (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.50 Спорт-цэнтр.
22.00 Спорт-кадр.
22.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Матч у адказ. «Рома» (Італія) — «Шахцёр» (Украіна). (У перапынку — Спорт цэнтр.)

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Наша жыццё».
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.20, 13.10, 19.00 «Няхай гавораць» (16+).
13.55 «Давай пажэнімся!» (16+).
14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20 «Спартклуб» (12+).
16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
20.00 Час.
21.10 Серыял «Вольная грамата». (16+).
23.15 Серыял «Закаханыя жанчыны». (16+).
1.10 Начныя навіны.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
8.30, 17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
8.50, 21.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.15 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
11.30 «Дарагая перадача» (16+).
11.50, 17.55 «Энігма». Серыял (16+).
13.50, 23.25 «Джокер». Серыял (16+).
15.30 «Механічны апельсін» (16+).
16.50 «Цэнтральны рэгіён».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
21.55 «Глядзець усім!» (16+).
23.05 «Аўтапанарама» (12+).
1.05 Дакументальны праект (16+).

МІР

6.00, 16.15, 3.20 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
6.45, 8.05 Серыял «АСА» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
9.35, 10.05, 13.15 Серыял «Пандора». (16+).
14.00, 2.20 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
19.20 Серыял «Краіна 03». (16+).
22.25, 0.10 Маст. фільм «Бабанькі» (16+).
0.30 Маст. фільм «Ад 180 і вышэй» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35, 20.40 Серыял «Пагоня за мінулым». (12+).
13.15 «Пакой смеху». (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
22.20, 23.10 Серыял «Каменская». (16+).
0.15 «Простыя пытанні» з Ягорам Хрусталёвым. (12+).
0.35 «Выбары-2018. Дэбаты з Уладзімірам Салаўёвым».
1.30 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 Серыял «Мухтар. Новы след». (16+).
8.50 Серыял «Сужэнцы». (16+).
9.40, 23.15 «НЗ.by».
10.25 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў». (16+).
12.00 «Суд прысяжных». (16+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Курортная паліцыя». (16+).
16.35 Серыял «Берагавая ахова». (16+).
19.45 Серыял «Высокія стаўкі. Рэванш». (16+).
21.25 Серыял «Адваротны адлік». (16+).
23.35 «Вынікі дня».
0.05 Серыял «Бальзакаўскі ўзрост, або Усе мужыкі — сво...» (16+).

8 канал

7.00, 16.10, 19.35, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.30, 23.10 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).
8.15 Серыял «Амазонія» (12+).
9.00, 19.40 Серыял «Вецер, які малюе» (12+).
10.15 «Майстар-клас».
10.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
11.00 Драма «Дарыян Грэй» (16+).
13.00 Серыял «Палюбоўнікі пустыні» (16+).
14.30 Камедыя «Кароткае замыканне» (12+).
16.15 Для дзяцей «Адказвайка» (0+).
16.20 «Мультпарад».
17.00 «Сад і агарод».
17.20 Серыял «Гром у раі» (16+).
18.45 Серыял «Абаронца» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.15 Драма «Канец выдатнай эпохі» (16+).

Сярмяжка — не ношка

Тэлевізійная віктарына «Размаўляем па-беларуску» ў эфіры тэлеканала «Беларусь 3» да красавіка будзе ісці ў паўторах. Але ж, каб вы не прыпыняліся ў вывучэнні мовы, стваральнікі праграмы падрыхтавалі тлумачэнне цікавых беларускіх выразаў. Ці ведаеце вы, што адзначае «свая сярмяжка не цяжка»?

Усходнія суседзі кажуць: «своя ноша не тянет». Тым часам нашаму чалавеку нічога не цяжка, бо ён звыклы любіць сваё — не ношкай, на плечы ўзваленай, а сярмяжкай, да цела і душы прылагоджанай. Такая вось праява этнічнай адметнасці. Мудры беларус на крыўду, што яшчэ і долю сваякоў трэба разблытваць, дасведчана казаў: «Свая сярмяжка не цяжка...» І скруха адступалася. Можа, гэта наш айчынны рэцэпт шчасця — свая сярмяжка не цяжка? Між тым у аналагічнай сітуацыі беларусы яшчэ могуць сказаць і так: «свая табака не пяршыць».

Для тых, хто разважае пра свой удзел у тэлепраграме, нагадаем: каб стаць удзельнікамі, неабходна зайсці на сайт http://tvrgomel.by або http://3belarus.by і праз банер «Размаўляем па-беларуску» запоўніць заяўку на каманду з трох чалавек. Паўторы выпускаў тэлевіктарыны — у ранішнім эфіры «Беларусь 3» кожную суботу.

Ірына АСТАШКЕВІЧ.

ВТБ

6.00, 16.15 Серыял «Вароніны». (12+).
7.20. 4.20 М/ф «Тры каты». (0+)
7.40, 4.35 М/ф «Смяшарыкі». (0+)
8.00, 4.55 М/ф «Ліга Watchcar». (0+)
8.30, 3.20 «Ералаш». (6+)
9.20, 1.50 Серыял «Гэта каханне» (16+).
10.20 Баявік «Зыходны код». (12+).
12.15 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
12.50, 20.00 «Супермамачка» (16+).
14.00, 2.40 Серыял «Збеглыя сваякі» (16+).
15.10, 5.10 Серыял «Ранеткі». (12+).
17.50, 23.20 «Уральскія пельмені». (16+).
19.00 Серыял «Каманда Б» (16+).
21.10 Баявік «Цёмная праўда». (16+).
0.00, 3.30 Серыял «Выжыць пасля». (16+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка». (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.20 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Тамара Макарава.
7.05 «Пешшу...» Масква несумная.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.00 Навіны культуры.
8.10, 22.20 «Дзікенсіяна». Серыял.
9.10 Жыццё выдатных ідэй. «Вайна токаў».
9.40, 19.45 Галоўная роля.
10.15, 18.00 «Назіральнік».
11.10, 0.20 XX стагоддзе. «Палац навукі. Маскоўскі дзяржаўны універсітэт імя М. В. Ламаносава». Дак. фільм.
12.10 «Геній».
12.40, 2.45 «Васка да Гама». Дак. фільм.
12.55 100 гадоў з дня нараджэння Рыгора Памяранца. «Больш, чым каханне».
13.40, 20.45 «Мільённы год». Дак. фільм.
14.30 «П'еса для адмірала і актрысы, або Макароны пафлоцку». Дак. фільм.
15.10, 1.20 Гістарычныя канцэрты. Ірына Архіпава.
16.05 «Тамерлан». Дак. фільм.
16.15 «Пятае вымярэнне».
16.40 «2 Вернік 2».
17.35 «Гульні розуму».
19.00 «Маналог вольнага мастака».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
21.35 Штучны адбор.
23.40 «Тым часам».
2.15 «Тры тайны адваката Плявака». Дак. фільм.

Настальгія

6.00 «Зямля — Паветра». Пётр Мамонаў. 2003 год (16+).
6.50, 7.25, 8.10, 11.20, 13.05, 14.45, 15.40, 17.00, 20.45, 21.40, 5.30 Музычная настальгія (12+).
7.00 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі». (16+).
8.10, 2.10 «Песня-85». (12+).
9.00 Маст. фільм «Крадзеж». (16+).
12.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Аляксандр Гадуноў». 2005 год (18+).
13.30 Маст. фільм «Бабулі надвае сказалі». (12+).
15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
16.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
17.00, 23.05 «Песня-80». (12+).
18.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Вясновы прызыў». 2007 год (16+).
18.50 Маст. фільм «Транзіт». (16+).
0.00 «Шынок «13 крэслаў». 1968 год (12+).
1.00 «Што? Дзе? Калі?» Першы паўфінал 1982 года (12+).
3.00 «Быў час». 2009 год (16+).
4.00 Тэлеспектакль «Залатая рыбка». 1986 год (12+).
5.45 «Сядзі і глядзі». (16+).

EuroSport 1

3.30, 8.00, 18.30, 23.00 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
4.30, 9.30, 1.00 Біятлон. Кубак свету.
5.00, 10.30 Снукер. Gibraltar Open. Фінал.
6.30, 15.00, 22.05, 2.30 Веласпорт. Цірэна — Адрыятыка.
9.00 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
12.00 Настольны тэніс. Сусветны тур.
13.00 Алімпійскія гульні. «Гонка тэхналогій».
14.00 Алімпійскія гульні. «Зала славы». Пхёнчхан-2018.
20.45 Watts.
21.00, 1.30 Футбол. «ФІФА».
21.30, 2.00 Футбол. Чэмпіянат MLS.
0.15 Аўта- і мотаспорт. «Тэст-драйв».
0.30 Аўтагонкі. Формула Е.

Кінакамедыя

0.55 Меладрама «Спакуснік». (16+).
3.15 Камедыя «Агент пад прыкрыццём». (12+).
5.00 Камедыя «Заручаныя асуджаныя». (16+).
6.40 Камедыя «Вялікі куш». (16+).
8.35 Камедыя «Усё і адразу». (16+).
10.25 Камедыя «Старскі і Хатч». (12+).
12.20 Камедыя «Хочаш ці не?» (16+).
14.00 Прыгоды «Даспехі Бога». (16+).
15.40 Прыгоды «Даспехі Бога: аперацыя «Ястраб». (12+).
17.40 Баявік «Мой хлопец — кілер». (16+).
19.30 Камедыя «Дзевяць ярдаў». (18+).
21.20 Камедыя «Татулі без шкодных звычак». (16+).
23.20 Прыгоды «Малады майстар». (12+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
8.00 «Доктар І...» (16+).
8.30, 19.00, 2.00 «Асколкі». Серыял (16+).
10.15, 3.40 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.50, 18.00 «Сакрэты экстрасэнсаў» (16+).
12.45, 16.50 «Варажбітка» (12+).
13.50, 5.10 «Паралельны свет» (12+).
14.50 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
15.25 «Простыя складанасці» (12+).
16.00 «Натуральны адбор» (12+).
20.55 «Ніка». Серыял (12+).
21.55 «Нераскрытыя тайны» (12+).
22.55 «Гісторыі выратавання» (16+).
23.30 «Нябёсы, якія абрынуліся». Серыял (16+).
0.20 «З любоўю, Розі». Меладрама (16+).

ТБ1000

6.10, 15.15 Ілюзія падману (12+).
8.30 Яна яго абажае (16+).
10.40 Помні (Memento) (16+).
13.00 Параноя (12+).
17.35 Целаахоўнік (16+).
20.10 Рымскія спатканні (16+).
22.00 Прыгажуня і пачвара (12+).
0.10 Народ супраць Лары Флінта (18+).
2.35 Мабільнік (18+).
4.20 Муза (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Бывайце, доктар Фрэйд! (12+).
8.25 Цяжка быць мача.
10.20 Старыя клячы (12+).
12.50 Марыяна (0+).
14.20 Каханне з акцэнтам (16+).
16.20, 4.20 Тры лані на алмазнай сцежцы. 1—2-я серыі (12+).
18.25 Хутчэй за трусоў (16+).
20.20 Экіпаж (16+).
23.00 Заложнікі (18+).
1.05 Мама, не бядуй! (18+).
2.40 Без межаў (12+).

National Geographic

6.00 Суперзбудаванні. (12+).
6.50, 18.00, 22.00, 1.05, 4.20 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40, 13.20 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.30, 11.40, 16.30, 20.20 Аўта-SOS. (12+).
9.15 «Тытанік»: заключнае слова (16+).
10.50, 14.55 Найбуйнейшы ў свеце рамонт. (12+).
12.30 Пастка для дыназаўраў (12+).
14.05 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
15.40, 19.35, 0.20, 2.40 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
18.50, 22.45, 1.50 80-я: дзесяцігоддзе, якое стварыла нас. (16+).
23.30 Дзіўная Другая сусветная. (16+).
5.10 Эвакуацыя Зямлі. (16+).

Discovery

8.00, 11.00, 13.30, 17.00, 22.00, 4.40 Махінатары.
9.00, 15.00, 21.00, 6.20 Як гэта ўстроена: аўтамабілі мары.
10.00, 16.00, 23.00, 3.50 Паляўнічыя на склады.
14.00, 7.10 Беар Грылс: выжыць любой цаной.
18.00 Тэсла: рассакрэчаныя архівы.
19.00, 5.30 У пагоні за класікай.
20.00, 1.00 Залатая ліхаманка.
0.00 Разбуральнік.
2.55 Маланкавыя катастрофы.

■ На хвалі

ПРАСТОРА ДЛЯ ТАЛЕНТАЎ

Першы нацыянальны канал Беларускага радыё з першых дзён сакавіка пачаў прымаць заяўкі на VII Рэспубліканскі творчы радыёконкурс «Маладыя таленты Беларусі».

Анкеты ад выканаўцаў ва ўзросце ад 10 да 21 года, якія развіваюцца ў розных музычных жанрах — эстрадны вакал, інструментальная музыка (сола і ў складзе калектываў з 2—4 чалавек), музычны фальклор, — прымаюцца да 31 сакавіка ўключна ў Доме радыё (вул. Чырвоная, 4, 220014, Мінск) альбо на электронную пошту talentbelarus@gmail.com з паметкай «Маладыя таленты Беларусі — 2018».

У тэрмін да 15 красавіка прафесійнае журы правядзе папярэдні адбор дасланых матэрыялаў, а да канца красавіка адбудуцца два туры жывых праслухоўванняў. Фінал — канцэрт радыёконкурсу, а таксама абвяшчэнне і ўзнагароджанне пераможцаў запланаваныя на май гэтага года. Пры гэтым падрабязная інфармацыя пра ход усіх тураў і іх вынікі будуць даступныя на сайце Першага нацыянальнага канала Беларускага радыё www.radio1.by і на старонках радыё ў сацыяльных сетках.

Вікторыя ЗАХАРАВА

Серада, 14 сакавіка

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.30** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.10 «Зона Х». (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Усход — Захад». (16+).
13.10 «Дзіцячы доктар».
13.40 «Дзень у вялікім горадзе».
14.40, 15.25 Серыял «Клан ювеліраў» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 «Актуальнае інтэрв'ю».
23.50 «Сфера інтарэсаў».
0.50 «Дзень спорту».
1.00 «Патруль 113. За кадрам».
1.15 Кінаэпапея «Ціхі Дон» (12+).

Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.45 «Тэлебарометр».
9.05 Серыял «Сляпая» (16+).
10.20, 17.40 Серыял «Ганна-дэтэктыў» (16+).
12.20, 22.10 «Арол і рэшка. Юбілейны». (16+).
13.20 «Паненка-сялянка». (16+).
14.20 «Бітва салонаў». (16+).
15.20, 23.10 Серыял «Каварныя пакаёўкі» (16+).
16.15, 0.05 «Нічога сабе ньюз» (12+).
16.20, 0.10 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект.
17.10 «Багіня шопінгу». (16+).
19.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Матч у адказ. «Бешыкташ» (Турцыя) — «Баварыя» (Германія).
22.05 «Спортлато 5 з 36», «КЕНО».
0.55 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Матчы ў адказ. Агляд гульнявога дня.

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.40, 12.20 «Беларуская кухня». Локшыны.
8.05, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25, 18.35 «Пелагія і белы бульдог». Маст. фільм. (12+).
9.15, 16.05 «Апошні дзень». Людміла Цалікоўская (12+).
9.50 «Святло далёкай зоркі». Памяці скульптара-манументаліста Мікалая Рыжанкова.
10.20, 16.50 «Паўторны шлюб». Маст. фільм (16+).
12.50 «Залаты шлягер — 2017». Канцэрт Нацыянальнага акадэмічнага канцэртнага аркестра Беларусі.
14.10, 22.15 «Крамлёўскія лейтэнанты». «Аляксандр Шчарбакоў: выпрабаванні ў небе і на зямлі» (12+).
14.50, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Маст. фільм. (12+).
19.25 «Камертон». Заслужаны артыст Беларусі Юрый Фейгін.
20.10 «Тэатр у дэталях». Спектакль Нацыянальнага акадэмічнага драматычнага тэатра імя М. Горкага «Пясняр».
20.40 «Калыханка» (0+).
22.55 «Майстры і куміры». Народная артыстка Беларусі Наталля Гайда.

Беларусь 5

6.30, 8.30 Тэніс. Турнір WTA. Індыян-Уэлс.
10.35 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Матч у адказ. «Манчэстэр Юнайтэд» (Англія) — «Севілья» (Іспанія).
12.30 Спорт-кадр.
13.00 Гандбол. SEHA-Газпром ліга. БГК імя Мяшкова (Беларусь) — «Гарэнне» (Славенія).
14.35 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. Першы паўфінал. Першы матч.
16.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Матч у адказ. «Рома» (Італія) — «Шахцёр» (Украіна).
18.25 Слэм-данк.
18.55 Баскетбол. Кубак ФІБА. 1/8 фіналу. Матч у адказ. «Цмокі-Мінск» (Беларусь) — «Авеліна» (Італія). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
20.50 Спорт-цэнтр.
21.05 Козел пра футбол.
21.25 На шляху да ЧС-2018. Відэачасопіс.
22.00 Агнявы рубеж.
22.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Матч у адказ. «Барселона» (Італія) — «Чэлсі» (Англія). (У перапынку — Спорт цэнтр.)

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Раіса Разанава. Дзень і ўсё жыццё» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.20, 13.10, 19.00 «Няхай гаворыць» (16+).
13.55 «Давай пажэнімся!» (16+).
14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20 «Легенды цырка» (12+).
16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
20.00 Час.
21.10 Серыял «Залатая Арда». (16+).
23.15 Серыял «Спячыя-2». (16+).
1.10 Начныя навіны.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
8.30, 17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
8.50, 21.05 «Загадкі чалавецтва» (12+).
10.40, 20.15 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
11.30 «Дарагая перадача» (16+).
11.55, 17.50 «Энігма». Серыял (16+).
13.50, 23.05 «Джокер». Серыял (16+).
15.30 «Механічны апельсін» (16+).
16.10 «Аўтапанарама» (12+).
16.50 «Рамонт па-сумленнаму» (16+).
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
21.55 «Глядзець усім!» (16+).
0.50 Дакументальны праект (16+).

МІР

6.05, 8.05 Серыял «АСА» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
9.30, 10.05, 13.15, 19.20 Серыял «Краіна 03». (16+).
14.00, 2.20 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 3.20 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
22.25, 0.10 Маст. фільм «Вялікае каханне» (12+).
0.30 Маст. фільм «Амерыканская дачка» (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.40 «Простыя пытанні» з Ягорам Хрусталёвым. (12+).
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35, 20.40 Серыял «Пагоня за мінулым». (12+).
13.15 «Пакой смеху». (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
22.20, 23.10 Серыял «Каменская». (16+).
0.15 «Выбары-2018. Дэбаты з Уладзімірам Салаўёвым».
1.10 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 Серыял «Мухтар. Новы след». (16+).
8.50 Серыял «Сужэнцы». (16+).
9.40, 23.15 «НЗ.by».
10.25 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў». (16+).
12.00 «Суд прысяжных». (16+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Курортная паліцыя». (16+).
16.35 Серыял «Берагавая ахова». (16+).
19.45 Серыял «Высокія стаўкі. Рэванш». (16+).
21.25 Серыял «Адваротны адлік». (16+).
23.35 «Вынікі дня».
0.05 Серыял «Бальзакаўскі ўзрост, або Усе мужыкі — сво...» (16+).

8 канал

7.00, 16.05, 19.35, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.30, 23.10 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).
8.15 Серыял «Амазонія» (12+).
9.00, 19.40 Серыял «Вецер, які малюе» (12+).
10.15 «Сад і агарод».
10.30 «Адшукваецца адпачынак» (0+).
11.00 Меладрама «Закаханыя» (16+).
13.00 Серыял «Палюбоўнікі пустыні» (16+).
14.30 Драма «Канец выдатнай эпохі» (16+).
16.10 «Мультпарад».
16.20 «Здароўе».
16.55 Серыял «Гром у раі» (16+).
18.20 Серыял «Абаронца» (16+).
19.05 «Мой любімы гадаванец» (0+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 Баявік «Доктар Ноў» (16+).

ВТБ

6.00, 16.15 Серыял «Вароніны». (12+).
7.20. 4.20 М/ф «Тры каты». (0+)
7.40, 4.35 М/ф «Смяшарыкі». (0+)
8.00, 4.55 М/ф «Ліга Watchcar». (0+)
8.30, 3.20 «Ералаш». (6+)
9.20, 1.50 Серыял «Гэта каханне» (16+).
10.20 Баявік «Цёмная праўда». (16+).
12.30 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
12.50, 20.00 «Супермамачка» (16+).
14.00, 2.40 Серыял «Збеглыя сваякі» (16+).
15.10, 5.10 Серыял «Ранеткі». (12+).
17.50, 23.00 «Уральскія пельмені». (16+).
19.00 Серыял «Каманда Б» (16+).
21.10 Трылер «Тэрміновая дастаўка». (12+).
0.00, 3.30 Серыял «Выжыць пасля». (16+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка». (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.20 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Міхаіл Ульянаў.
7.05 «Пешшу...» Масква французская.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.10, 22.20 «Дзікенсіяна». Серыял.
9.10 Жыццё выдатных ідэй. «Бітва за Паўночны полюс».
9.40, 19.45 Галоўная роля.
10.15, 18.00 «Назіральнік».
11.10, 23.40 XX стагоддзе. «Сёння і штодня. Юрый Нікулін і Міхаіл Шуйдзін». Дак. фільм.
12.20 «Гульня ў бісер». «Рэй Брэдберы. «451 градус па Фарэнгейце».
13.00 Штучны адбор.
13.40, 20.45 «Мільённы год». Дак. фільм.
14.30 «Бібліятэка Пятра: слова і справа». Дак. фільм.
15.10, 0.45 Гістарычныя канцэрты. Зураб Саткілава.
16.05 «Талейран». Дак. фільм.
16.15 «Магістр гульні».
16.40 «Блізкае акружэнне Юрыя Бутусава».
17.35 «Гульні розуму».
19.00 «Маналог вольнага мастака».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
21.35 «Абсалютны слых».
1.45 «Павел Чэліўчаў. Няцотнакрылы анёл». Дак. фільм.
2.35 Сусветныя скарбы.

Настальгія

6.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Аляксандр Гадуноў». 2005 год (18+).
7.05, 8.45, 9.40, 15.40, 21.40, 23.00, 0.50, 1.25, 5.20 Музычная настальгія (12+).
7.30 Маст. фільм «Бабулі надвае сказалі». (12+).
9.00, 15.00, 21.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 16.00, 22.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
11.00, 17.05 «Песня-80». (12+).
12.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Вясновы прызыў». 2007 год (16+).
12.50 Маст. фільм «Транзіт». (16+).
18.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
19.05 Маст. фільм «Міг удачы». (12+).
20.10 Праграма «Тэма» з У. Лісцьевым: «Дзеці знакамітасцяў». 1992 год (12+).
0.00 «Зямля — Паветра». Пётр Мамонаў. 2003 год (16+).
1.00 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі». (16+).
2.10 «Песня-85». 3-я частка (12+).
3.00 Маст. фільм «Крадзеж». (16+).

EuroSport 1

3.30 Снукер. Gibraltar Open. Фінал.
5.00, 9.00, 19.15, 22.30 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
6.30, 15.00, 22.05, 2.30 Веласпорт. Цірэна — Адрыятыка.
8.00, 10.30 Біятлон. Кубак свету.
11.00, 15.15, 23.30 Алімпійскія гульні. «Зала славы». Пхёнчхан-2018.
12.00, 16.15, 20.35 Горныя лыжы. Кубак свету.
17.00, 2.45 Веласпорт. Нокерэ — Кёрсэ.
19.00 Футбол. «ФІФА».
0.30 Алімпійскія гульні. «Гонка тэхналогій».
1.30 Алімпійскія гульні. «Захапляльныя моманты».
2.00 Алімпійскія гульні. «Героі будучыні».
2.35 Watts.

Кінакамедыя

1.20 Меладрама «Спакуснік-2». (16+).
3.40 Скетчкам «Паміж намі». (16+).
4.20 Камедыя «Няхай жыве Францыя!» (16+).
6.15 Камедыя «Дапамажыце стаць бацькам». (16+).
8.00 Прыгоды «Даспехі Бога: аперацыя «Ястраб». (12+).
10.05 Камедыя «Пенелопа». (12+).
12.00 Камедыя «Татулі без шкодных звычак». (16+).
14.00 Прыгоды «Даспехі Бога: у пошуках скарбаў». (12+).
15.55 Камедыя «Дзевяць ярдаў». (18+).
17.50 Камедыя «Агент пад прыкрыццём». (12+).
19.30 Камедыя «Дзікая штучка». (16+).
21.20 Камедыя «Я выйшла замуж за прыдурка». (16+).
23.25 Прыгоды «Даспехі Бога». (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
8.05 «Доктар І...» (16+).
8.35, 19.00 «Асколкі». Серыял (16+).
10.15, 3.35 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.50, 18.00 «Сакрэты экстрасэнсаў» (16+).
12.45, 16.50 «Варажбітка» (12+).
13.50, 5.10 «Паралельны свет» (12+).
14.50 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
15.25 «Простыя складанасці» (12+).
16.00 «Натуральны адбор» (12+).
20.50 «Ніка». Серыял (12+).
21.50 «Звышнатуральны адбор» (16+).
22.50 «Лінія абароны» (16+).
23.25 «Нябёсы, якія абрынуліся». Серыял (16+).
0.15 «Помні мяне». Драма (16+).

ТБ1000

6.10, 15.30 Ілюзія падману-2 (16+).
8.45 Прыгажуня і пачвара (12+).
11.05 Стальныя магноліі (12+).
13.30 Рымскія спатканні (16+).
18.05 Муза (16+).
20.10 Успомніць усё (16+).
22.25 Гадкі я (12+).
0.20 Якія не спяць у Сіэтле (0+).
2.20 Лабірынт Фаўна (16+).
4.20 Асцярожна, дзверы зачыняюцца! (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Дуэлянт (16+).
8.25 Экіпаж (16+).
11.05 Пятніца (16+).
12.50 Пяшчотны ўзрост (6+).
14.25 Без межаў (12+).
16.20, 4.20 Тры лані на алмазнай сцежцы. (12+).
18.15 Дуэлянт (16+).
20.20 Удачлівы выпадак (16+).
22.10 Два дні (16+).
0.05 Мама, не бядуй!-2 (16+).
2.10 Нявеста (16+).

National Geographic

6.00 Суперзбудаванні. (12+).
6.50, 9.20, 5.35 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40, 13.20 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.30, 11.45, 16.30, 20.25 Аўта-SOS. (12+).
10.05, 14.05 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
10.55, 14.55 Найбуйнейшы ў свеце рамонт. (12+).
12.30 Праз мільён гадоў. (12+).
15.40, 19.35, 0.15, 2.30 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
18.00, 22.00, 1.05, 4.05 Экстрэмальны экспрэс. (16+).
18.45, 22.45, 1.50 80-я: дзесяцігоддзе, якое стварыла нас. (16+).
23.30 Дзіўная Другая сусветная. (16+).
4.50 Уварванне на Зямлю. (16+).

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 4.40 Махінатары.
9.00 Эканомім паліва.
9.30, 15.00, 21.00, 6.20 Як гэта ўстроена: аўтамабілі мары.
10.00, 16.00, 23.00, 3.50 Паляўнічыя на склады.
11.00 Склады: бітва ў Канадзе.
14.00, 7.10 Беар Грылс: выжыць любой цаной.
18.00 Разбуральнік.
19.00, 5.30 У пагоні за класікай.
20.00, 1.00 Залатая ліхаманка.
0.00 Металаломшчыкі.
2.00 Колькі каштуе мая машына?
2.55 Маланкавыя катастрофы.

Усходні гараскоп на

АВЕН. На гэтым тыдні вам спатрэбіцца яснасць ва ўласных думках, выразнасць у словах і пэўнасць у планах на будучыню. Давядзецца знайсці новыя варыянты развіцця сітуацыі, каб наладзіць адносіны з калегамі. Пачынаць на гэтым тыдні рэалізацыю буйных праектаў не варта: небяспека сутыкнуцца з рознымі перашкодамі і затрымкамі. У выхадныя адпачніце ў кампаніі сяброў.

ЦЯЛЕЦ. Чакаецца эмацыянальна напружаны тыдзень. Многія вашы дасягненні будуць звязаныя з пераадоленнем цяжкасцяў. Добры момант для вырашэння праблем, якія турбавалі вас апошнім часам. Перастаньце думаць пра далёкі заўтрашні дзень, жывіце сёння, радуйцеся імгненным падзеям. Звярніце ўвагу на перспектыўныя праекты. Але не агучвайце свае планы. Жыццёвы патэнцыял узрасце, і вы падзеліцеся сваім аптымізмам з навакольнымі.

БЛІЗНЯТЫ. На гэтым тыдні не спрабуйце рабіць усё хутка і напарыста. Адпусціце сітуацыю, і яна сама вырашыцца менавіта так, як вам трэба. Успрымальнасць і гнуткасць дазволяць вам знайсці сапраўдных аднадумцаў надоўга. Не пачынайце рэалізацыю сваіх ідэй, пакуль не з'явіцца ўпэўненасць ва ўласных сілах, а калі пачняце, нікому не дазваляйце ўстаўляць вам палкі ў колы. У выхадныя правядзіце час у кампаніі сяброў, арганізуйце невялікае свята і не думайце аб праблемах.

РАК. Падобна на тое, што надышоў момант, калі варта нешта ў сабе памяняць. Для таго каб працэс ішоў паступова, варта пачаць са знешнасці. Мінімальныя намаганні — і вось ужо ваш вобраз зіхаціць новымі фарбамі. У панядзелак могуць выпадкова знайсціся рэчы, якія даўно зніклі. У аўторак не варта займацца клапотнымі справамі. Другой паловай тыдня вы можаце распарадзіцца па сваім меркаванні, за выключэннем суботы, калі пажадана не адлучацца з дому і больш часу правесці з сям'ёй.

ЛЕЎ. Прадстаўнікі гэтага знака змогуць атрымаць прыбытак з кожнага становішча, выкарыстоўваючы сваё абаянне і дыпламатычныя здольнасці. Прамашкі на рабоце застануцца без наступстваў, варта толькі захоўваць спакой і не стамляцца паўтараць сабе, што ўсе змены выключна да лепшага. У суботу парадуйце сябе новымі ўражаннямі. У нядзелю засцеражыце сябе ад непатрэбных кантактаў.

ДЗЕВА. На гэтым тыдні важнай будзе незалежнасць вашага меркавання. Паспрабуйце абысціся без аглядкі на пункт гледжання начальства і калег. Не адкладайце на няпэўны час выкананне творчых задум, бо вашы ідэі цалкам здзяйсняльныя. Блізкі чалавек нечакана парадуе прыемным падарункам. У пятніцу смела ўвасабляйце задуманае, слухайце толькі голас уласнай інтуіцыі і будзьце ўпэўненыя ў сваіх дзеяннях.

наступны тыдзень

ШАЛІ. На гэтым тыдні занятасць на рабоце зберажэ вас ад здзяйснення неабдуманых учынкаў. Не выключана, вядома, што вы здолееце ўрваць гадзінку-другую, каб пусціцца ў авантуру, але лепш усё ж такі прысвяціць час плённай працы. Няпроста будзе займацца нязвыклымі для вас справамі. Спатрэбіцца поўная мабілізацыя, уменне хутка цяміць і не менш хутка дзейнічаць.

СКАРПІЁН. Цярпенне і працавітасць, а таксама поўная абыякавасць у адносінах да эмоцый, якія выказваюць навакольныя, дазволяць захаваць здароўе і самапавагу. Нямала цікавых ідэй з'явіцца ў вас менавіта цяпер. Усё будзе спорыцца ў руках, і вы проста гуляючы справіцеся з усімі назапашанымі дробнымі справамі. Серада — добры дзень для разбурэння старога і пачатку новай важнай справы. Гэты час вельмі плённы для творчасці. У канцы тыдня вас чакае чарада прыемных уражанняў.

СТРАЛЕЦ. Калі напачатку тыдня ў вас не будзе штосьці атрымлівацца, не адчайвайцеся, займіцеся іншымі справамі, а гэта праблема паступова вырашыцца сама сабой. Калі вы будзеце ўважліва слухаць і чуць навакольных людзей, то зможаце дасягнуць згоды і паразумення нават з самымі нязгодлівымі суб'ектамі. У выхадныя ўдзяліце больш часу і ўвагі дзецям і старэйшым сваякам.

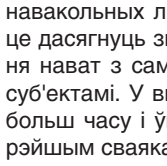

КАЗЯРОГ. На гэтым тыдні праявіце настойлівасць і актыўнасць у справах, асабліва ў самаадукацыі, калі вырашыце ёй заняцца. Яна, дарэчы, будзе вельмі паспяховай і абяцае прынесці немалую карысць. Дапамога блізкіх людзей дасць зарад станоўчых эмоцый і зробіць вас няўразлівым да ўплыву знешніх фактараў. На выхадныя пажадана запланаваць сумесныя з каханым чалавекам справы.

ВАДАЛІЙ. Ваш дэвіз — больш слухайце і менш гаварыце. Давядзецца заклікаць на дапамогу такт і мудрасць, каб пазбегнуць канфліктаў на рабоце. Здабыўшы аднадумцаў, вы атрымаеце магчымасць ажыццявіць вашы планы. Пажадана перагледзець свой распарадак дня, паспрабаваць ураўнаважыць працоўны час і час, прысвечаны дому і хатнім справам. На выхадныя дазвольце сабе доўгачаканы адпачынак.

РЫБЫ. На гэтым тыдні вы будзеце асабліва паспяхова спраўляцца з чужымі праблемамі. Хутчэй за ўсё, імі і давядзецца заняцца, тым больш што свае ўласныя не будуць вырашацца з такой жа лёгкасцю. Затое вы будзеце поўныя разнастайных ідэй, але іх рэалізацыю ўсё ж давядзецца пакуль адкласці. Не трэба спрабаваць актыўна праяўляць ініцыятыву, вынікі наўрад ці апраўдаюць намаганні. У сераду вы і ваша акружэнне будзеце вельмі залежнымі ад эмацыянальнай сферы.

Чацвер, 15 сакавіка

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.35** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15, 0.15 «Зона Х». (16+).
9.10, 22.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Усход — Захад». (16+).
13.10 «Дзіцячы доктар».
13.45 «Дзень у вялікім горадзе».
14.45, 15.25 Серыял «Клан ювеліраў» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
17.05 «Беларуская часінка».
21.00 «Панарама».
21.50 Спецыяльны рэпартаж (12+).
23.55 «Сфера інтарэсаў».
0.50 «Дзень спорту».
1.05 «Патруль 113. За кадрам».
1.20 Кінаэпапея «Ціхі Дон» (12+).

Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.35 «Тэлебарометр».
9.05, 19.40 Серыял «Сляпая» (16+).
10.15, 17.35 Серыял «Ганна-дэтэктыў» (16+).
12.15, 22.05 «Арол і рэшка. Юбілейны». (16+).
13.15 «Паненка-сялянка». (16+).
14.15 «На нажах». (16+).
15.20, 23.10 Серыял «Каварныя пакаёўкі» (16+).
16.15, 23.55 «Нічога сабе ньюз» (12+).
16.20, 0.00 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект.
17.05 «Багіня шопінгу». (16+).
20.40 «Мяняю жонку». (16+).
22.00 «Спортлато 6 з 49», «КЕНО».

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.40, 12.20 «Беларуская кухня». Сушаная рыба з бульбай.
8.05, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
8.20 «Гэты дзень».
8.25, 18.35 «Пелагія і белы бульдог». Маст. фільм. (12+).
9.15, 16.05 «Апошні дзень». Мікалай Озераў (12+).
9.50 «Справа жыцця». Опера «Сівая легенда».
10.10, 16.50 «Капітан». Маст. фільм (12+).
12.45 Аўтарскі канцэрт кампазітара Алега Елісеенкава.
14.10, 22.25 «Крамлёўскія лейтэнанты». «Прыёмны сын Крамля» (12+).
14.50, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Маст. фільм. (12+).
19.30 «Камертон». Народная артыстка Беларусі Таццяна Мархель.
20.10 «Тэатр у дэталях». Спектакль Тэатра-студыі кінаакцёра «Пігмаліён».
20.40 «Калыханка» (0+).
23.10 «Майстры і куміры». Народны артыст Беларусі Аляксандр Яфрэмаў.

Беларусь 5

6.30 Тэніс. Турнір WTA. Індыян-Уэлс. 1/4 фіналу.
8.25 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА.1/8 фіналу. Матч у адказ. «Бешыкташ» (Турцыя) — «Баварыя» (Германія).
10.10 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. Першы паўфінал. Другі матч.
12.05 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Матч у адказ. «Барселона» (Італія) — «Чэлсі» (Англія).
13.50 Біятлон. Этап Кубка свету. Халменколен. Спрынт. Жанчыны.
15.15 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. 1/8 фіналу. Матчы ў адказ. Агляд.
15.45 Козел пра футбол.
16.05 Свет англійскай прэм'ер-лігі. Відэачасопіс.
16.35 Біятлон. Этап Кубка свету. Халменколен. Спрынт. Мужчыны.
18.00 Авертайм.
18.30 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. Другі паўфінал. Першы матч. (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
20.45 Спорт-цэнтр.
20.55, 23.00 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 1/8 фіналу. Матч у адказ. (У перапынку — Спорт-цэнтр.)

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Тэорыя змовы» (16+).
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.20, 13.10, 19.00 «Няхай гавораць» (16+).
13.55 «Давай пажэнімся!» (16+).
14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20 «Легенды цырка» (12+).
16.55 «На самай справе» (16+).
18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
20.00 Час.
21.10 «Удача ў прыдачу!» Дзённік. Спецвыпуск (12+).
21.15 Серыял «Залатая Арда». (16+).
23.15 Серыял «Спячыя-2». (16+).
0.55 Начныя навіны.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
8.30, 17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
8.50, 21.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.15 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
11.30 «Дарагая перадача» (16+).
11.50, 17.55 «Энігма». Серыял (16+).
13.50, 23.25 «Джокер». Серыял (16+).
15.30 «Механічны апельсін» (16+).
16.50 «Мінск і мінчане».
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
21.55 «Глядзець усім!» (16+).
23.05 «Аўтапанарама» (12+).
1.05 Дакументальны праект (16+).

МІР

6.10, 8.05 Серыял «АСА» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
9.30, 10.05, 13.15, 19.20 Серыял «Краіна 03». (16+).
14.00, 3.15 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15, 4.10 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
22.25, 0.10 Маст. фільм «Мама» (16+).
0.45 Маст. фільм «Бандыты» (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35, 20.40 Серыял «Пагоня за мінулым». (12+).
13.15 «Пакой смеху». (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
22.20, 23.10 Серыял «Каменская». (16+).
0.15 «Простыя пытанні» з Ягорам Хрусталёвым. (12+).
0.35 «Выбары-2018. Дэбаты з Уладзімірам Салаўёвым».
1.30 «Вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 Серыял «Мухтар. Новы след». (16+).
8.50 Серыял «Сужэнцы». (16+).
9.40, 23.15 «НЗ.by».
10.25 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў». (16+).
12.00 «Суд прысяжных». (16+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Курортная паліцыя». (16+).
16.35 Серыял «Берагавая ахова». (16+).
19.45 Серыял «Высокія стаўкі. Рэванш». (16+).
21.25 Серыял «Адваротны адлік». (16+).
23.35 «Вынікі дня».
0.05 Серыял «Бальзакаўскі ўзрост, або Усе мужыкі — сво...» (16+).

8 канал

7.00, 16.00, 19.35, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.30, 23.00 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).
8.20 Серыял «Амазонія» (12+).
9.15, 19.40 Серыял «Вецер, які малюе» (12+).
10.25 «Здароўе».
11.00 Баявік «Доктар Ноў».
13.00 Серыял «Палюбоўнікі пустыні» (16+).
14.30 Меладрама «Праўда пра кошак і сабак» (12+).
16.05 Для дзяцей «Адказвайка» (0+).
16.10 «Мультпарад».
16.30 «Мой любімы гадаванец» (0+).
17.00 Серыял «Гром у раі» (16+).
18.30 Серыял «Абаронца» (16+).
19.25 «Фэшн is my прафэшн».
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
21.15 Драма «Разбураны палац» (12+).

ВТБ

6.00, 16.15 Серыял «Вароніны». (12+).
7.20. 4.20 М/ф «Тры каты». (0+)
7.40, 4.35 М/ф «Смешарыкі». (0+)
8.00, 4.55 М/ф «Ліга Watchcar». (0+)
8.30, 3.20 «Ералаш». (6+)
9.20, 1.50 Серыял «Гэта каханне» (16+).
10.20 Трылер «Тэрміновая дастаўка». (12+).
12.15 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
12.50, 20.00 «Супермамачка» (16+).
14.00, 2.40 Серыял «Збеглыя сваякі» (16+).
15.10, 5.10 Серыял «Ранеткі». (12+).
17.50, 23.10 «Уральскія пельмені». (16+).
19.00 Серыял «Каманда Б» (16+).
21.10 Баявік «Перавозчык: спадчына». (16+).
0.00, 3.30 Серыял «Выжыць пасля». (16+).
1.00 Серыял «Бязмоўны сведка». (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.40 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Вера Марэцкі.
7.05 «Пешшу...» Масква клубная.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.10, 22.20 «Дзікенсіяна». Серыял.
9.10 Жыццё выдатных ідэй. «Разумны ёд».
9.40, 19.45 Галоўная роля.
10.15, 18.00 «Назіральнік».
11.10, 0.40 XX стагоддзе. «Канцэрт Георга Отса ў Калоннай зале Дома саюзаў». 1972 год.
12.10 «Сяргей Міхалкоў. Што такое шчасце». Дак. фільм.
12.50, 2.45 Колер часу. Аловак.
13.00 «Абсалютны слых».
13.40, 20.45 «Мільённы год». Дак. фільм.
14.30 «Тры тайны адваката Плявака». Дак. фільм.
15.10, 1.50 Гістарычныя канцэрты. Зара Далуханава.
16.05 «Чынгісхан». Дак. фільм.
16.15 Пернікавы домік. «Гарбарная справа».
16.40 «Лінія жыцця». Уладзімір Урын.
17.35 «Гульні розуму».
19.00 «Маналог вольнага мастака».
20.30 «Добрай ночы, малыя!»
21.35 «Энігма. Ціна Кузняцова».
0.00 Чорныя дзіркі. Белыя плямы.
1.35 Сусветныя скарбы.

Настальгія

6.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Вясновы прыступ». 2007 год (16+).
6.50 Маст. фільм «Транзіт». (16+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.40, 15.40, 17.00, 20.15, 21.40, 23.00, 1.05, 2.45, 3.40 Музычная настальгія (12+).
10.00, 16.00, 22.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
11.05, 5.00 «Песня-80». (12+).
12.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
13.05 Маст. фільм «Міг удачы». (12+).
14.10 Праграма «Тэма» з У. Лісцьевым: «Дзеці знакамітасцяў». 1992 год (12+).
18.00 «Яловая субмарына» з Аляксандрам Ліпніцкім: «Гісторыя рускага рока. Сяргей Курохін». 2006 год (16+).
19.10 Маст. фільм «Час для разважанняў». (16+).
20.30 «Час пік» з У. Лісцьевым. 1995 год (12+).
0.00 «СевАлогія» з Севам Наўгародцавым: «Аляксандр Гадуноў». 2005 год (18+).
1.30 Маст. фільм «Бабулі надвае сказалі». (12+).
4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).

EuroSport 1

3.30, 5.00, 9.30, 18.00, 22.45, 1.35 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
4.30, 6.00 Футбол. «ФІФА».
6.30, 10.45 Веласпорт. Нокерэ — Кёрсэ.
8.00, 11.15, 15.15 Горныя лыжы. Кубак свету.
10.30 Аўта- і мотаспорт. «Тэст-драйв».
13.30, 16.15, 20.45, 0.00 Біятлон. Кубак свету.

Кінакамедыя

1.05 Камедыя «Здрадай не лічыцца». (16+).
3.05 Скетчком «Паміж намі». (16+).
3.45 Прыгоды «Малады майстар». (12+).
5.45 Баявік «Мой хлопец — кілер». (16+).
7.35 Камедыя «Я выйшла замуж за прыдурка». (16+).
9.40 Меладрама «Спакуснік». (16+).
12.00 Камедыя «Вялікі куш». (16+).
14.00 Камедыя «Татулі без шкодных звычак». (16+).
15.55 Камедыя «Дзікая штучка». (16+).
17.45 Камедыя «Хочаш ці не?» (16+).
19.30 Камедыя «Хлапечнік па-ірландску». (16+).
21.15 Камедыя «Старая добрая оргія». (16+).
23.00 Прыгоды «Даспехі Бога: аперацыя «Ястраб». (12+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
8.10 «Доктар І...» (16+).
8.40, 19.00, 2.30 «Асколкі». Серыял (16+).
10.15, 4.00 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
11.50, 18.00 «Сакрэты экстрасэнсаў» (16+).
12.45, 16.50 «Варажбітка» (12+).
13.50 «Паралельны свет» (12+).
14.50 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
15.25 «Простыя складанасці» (12+).
16.00 «Натуральны адбор» (12+).
20.55 «Ніка». Серыял (12+).
21.55 «Нераскрытыя тайны» (12+).
22.55 «90-я» (16+).
23.45 «Нябёсы, якія абрынуліся». Серыял (16+).
0.35 «Цягнік на Юму». Вестэрн (16+).
5.30 «Лінія абароны» (16+).

ТБ1000

6.10, 18.15 Эван Усёмагутны (12+).
8.05 Гадкі я (12+).
10.00 Хаціка — самы верны сябар (6+).
11.50 Якія не спяць у Сіэтле (0+).
13.55 Успомніць усё (16+).
16.15 Асцярожна, дзверы зачыняюцца! (16+).
20.10 Гонар і прадузятасць (12+).
22.35 Зімовая спячка (12+).
2.20 Поўнымі грудзьмі (16+).
4.05 Помні (Memento) (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Два дні (16+).
8.25 Удачлівы выпадак (16+).
10.25 Ваўкі і авечкі бе-е-е-зразважнае ператварэнне (6+).
12.15 Гульня ўсур'ёз (12+).
14.25 Нявеста (16+).
16.20, 4.20 Трое ў ліфце, калі не лічыць сабаку (12+).
18.25 Жаніх (12+).
20.20 Дуэль. Пушкін — Лермантаў (12+).
23.00 Горка! (16+).
0.55 Рыба-мара (18+).
2.30 Цяжка быць мача.

National Geographic

6.00 Суперзбудаванні. (12+).
6.50, 5.40 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40, 13.20 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.30, 11.40, 16.25, 20.25 Аўта-SOS. (12+).
9.15 Экстрэмальны экспрэс. (16+).
10.00, 14.05 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
10.50, 14.50 Найбуйнейшы ў свеце рамонт. (12+).
12.30 Праз мільён гадоў. (12+).
15.40, 19.35, 0.15, 2.35 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
18.45, 22.45 90-я: дзесяцігоддзе, якое нас аб'яднала. (16+).
23.30 Эвакуацыя Зямлі. (16+).
1.50 80-я: дзесяцігоддзе, якое стварыла нас. (16+).
4.55 Уварванне на Зямлю. (16+).

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 4.40 Махінатары.
9.00, 11.00, 15.00, 21.00, 1.30, 6.20 Як гэта ўстроена?
10.00, 16.00, 23.00, 3.50 Паляўнічыя на склады.
14.00, 7.10 Беар Грылс: выжыць любой цаной.
18.00 Металаломшчыкі.
19.00, 5.30 У пагоні за класікай.
20.00, 0.00 Залатая ліхаманка.
2.00 Глабальная энергія.
2.25 Хуткія і цікаўныя.
2.55 Маланкавыя катастрофы.

ШАШКІ

(«ЗВЯЗДА»)

Выпуск № 58

17—18 лютага 2018 года ў сталічнай СДЮШАР № 11 па шахматах і шашках прайшоў турнір памяці вядомага беларускага майстра Давіда Якаўлевіча Бержаца. У турніры прынялі ўдзел 34 шашысты, частка з якіх асабіста ведалі Д. Бержаца і гулялі з ім у адных спаборніцтвах. Перамог у турніры міжнародны майстар з Расіі Арцём Агейкін (Ніжні Ноўгарад) — 13 ачкоў з 18 магчымых. Шэсць шашыстаў набралі па 12 ачкоў, падзяліўшы месцы з 2-га па 7-е. Найлепшай у жаночым заліку стала майстар Яна Якубовіч (5-е месца ў агульным заліку). У заліку ветэранаў 1-е месца ў гросмайстра Аркадзя Плакхіна (8-е месца ўвогуле).

Для рашэння прапануюцца кампазіцыі, складзеныя вядучым аддзела, якія прысвячаюцца памяці Д. Я. Бержаца.

Ва ўсіх пазіцыях белыя пачынаюць і выйграюць.

№ 12

Белыя простыя шашкі: b2, b6, c7, e1, g1, h2, h4 (7).

Чорныя простыя шашкі: a5, c3, d2, d4, d8, f4, f6, g7 (8).

№ 12

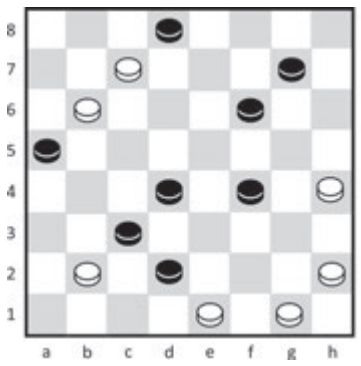

№ 13

Белыя простыя шашкі: a7, b4, c3, c5, d4, g3, h2 (7).

Чорныя простыя шашкі: a3, d6, d8, e7, g5, g7, чорныя дамкі: b8 (7).

№ 14

Белыя простыя шашкі: 21, 24, 26, 32, 35, 38, 40 (7).

Чорныя простыя шашкі: 7, 8, 9, 10, 11, 12, 27, 39 (8).

Прозвішчы чытачоў, якія дашлюць правільныя адказы, будуць апублікаваныя.

Праверце свае рашэнні: выпуск № 57 ад 23.02.18.

№ 9 11.ed4 cxg1 12.ab4 axc3 13.bxa5 de5 14.fxd6 hg5 15.hxf6 gxc7 16.axd8 gc5 17.de3 +

Дакладныя адказы даслалі В. Дударэвіч (в. Новая Мыш Баранавіцкага раёна), Ф. Карпей (Мядзел), В. Статкевіч (п. Зялёны бор Івацэвіцкага раёна), В. Панько (Камянец), І. Ананіч (Гродна), А. Шурпін (Івянец), В. Ваўчкоў (Маладзечна), П. і В. Шульгі, А. Ліцвінаў (усе Мінск), В. Таўкачоў (Клімавіцкі раён), В. Бандарык (Мінскі раён).

Пішыце на адрас: газета «Звязда», вул. Б. Хмяльніцкага, 10А, 220013, г. Мінск,

e-mail: info@zviazda.by, або vorush@yandex.ru

Віталь ВАРУШЫЛА, майстар спорту

Пятніца, 16 сакавіка

Беларусь 1

6.00, 7.20, 8.15 «Добрай раніцы, Беларусь!»
7.00, 8.00 (з сурдаперакладам), **9.00, 12.00, 13.00, 15.00, 17.00, 19.00, 0.15** Навіны.
7.05, 8.05 Навіны эканомікі.
7.10, 8.10, 18.15 «Зона Х». (16+).
9.10 Серыял «След» (16+).
10.50, 12.10, 18.35, 19.20 Серыял «Усход — Захад». (16+).
13.10 «Дзіцячы доктар».
13.40 «Дзень у вялікім горадзе».
14.40, 15.25, 17.05 Серыял «Клан ювеліраў» (16+).
15.15, 18.00 Навіны рэгіёна.
21.00 «Панарама».
21.50 «Клуб рэдактараў» (16+).
22.30 Урачысты сход і святочны канцэрт, прысвечаныя 100-годдзю ўнутраных войскаў МУС Рэспублікі Беларусь.
0.30 «Дзень спорту».
0.45 «Патруль 113. За кадрам».

Беларусь 2

7.00 «Тэлераніца» (12+).
9.00, 19.30 «Тэлебарометр».
9.05 «Свет навыварат». (16+).
10.05, 17.30 Серыял «Ганна-дэтэктыў» (16+).
12.10 «Арол і рэшка. Юбілейны». (16+).
13.10 «Паненка-сялянка». (16+).
14.10 «На нажах». (16+).
15.20 Серыял «Каварныя пакаёўкі» (16+).
16.15, 0.20 «Нічога сабе ньюз» (12+).
16.20, 0.25 «Пін_код». Інтэрактыўны маладзёжны праект.
17.05 «Багіня шопінгу». (16+).
19.35 «Свет навыварат». (16+).
20.25 Фантастыка «Макс Сціл» (12+).
22.05 «Спортлато 5 з 36», «КЕНО».
22.10 «Бітва экстрасэнсаў. 15-ы сезон». (16+).

Беларусь 3

7.00 «Дабраранак».
7.40, 12.25 «Беларуская кухня». Фаршыраваныя яйкі.
8.05, 12.00, 19.55 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
8.20, 12.15 «Гэты дзень».
8.25, 18.35 «Пелагія і белы бульдог». Маст. фільм. (12+).
9.15, 16.05 «Апошні дзень». Глеб Стрыжэнаў (12+).
9.50 «Сіла веры».
10.15, 16.45 «Манія велічы». Маст. фільм (12+).
12.55 «Залаты шлягер — 2015». «Усё найлепшае для вас...»
14.10, 22.15 «Крамлёўскія лейтэнанты». «Перапынены палёт «Флігера» (12+).
14.50, 21.05 «Сямнаццаць імгненняў вясны». Маст. фільм. (12+).
19.25 «Камертон». Заслужаны артыст Рэспублікі Беларусь Аляксандр Цімошкін.
20.10 «Тэатр у дэталях». Спектакль Рэспубліканскага тэатра беларускай драматургіі «Раскіданае гняздо».
20.40 «Калыханка» (0+).
23.00 «Час кіно». Работы студэнтаў Беларускай дзяржаўнай акадэміі мастацтваў.

Беларусь 5

7.00 Тэніс. Турнір WTA. Індыян-Уэлс. 1/4 фіналу.
10.45 Біятлон. Этап Кубка свету. Халменколен. Спрынт. Мужчыны.
12.05, 15.50 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 1/8 фіналу. Матч у адказ.
14.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Жараб'ёўка 1/4 фіналу.
14.25 Агнявы рубеж.
15.00 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. Жараб'ёўка 1/4 фіналу.
15.20 Авертайм.
17.40 Біятлон. Этап Кубка свету. Халменколен. Спрынт. Жанчыны.
18.55 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. Другі паўфінал. Другі матч. (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
21.10 Спорт-цэнтр.
21.20 Футбол. Ліга Еўропы УЕФА. 1/8 фіналу. Першыя матчы. Агляд.
22.20 Хакей для ўсіх.
22.50 Змешаныя адзінаборствы. UFC.

АНТ

6.00, 6.30, 7.00 (з субцітрамі), **7.30, 8.00** (з субцітрамі), **8.30, 9.00** (з субцітрамі), **11.00, 13.00, 16.00, 18.00** (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
6.10, 7.10, 8.10 «Наша раніца».
9.10 «Ідэальны рамонт» (12+).
10.00 «Жыць здорава!» (12+).
11.10 «Модны прыгавор» (12+).
12.20, 13.10 «Няхай гавораць» (16+).
13.55 «Давай пажэнімся!» (16+).
14.55 «Мужчынскае/Жаночае» (16+).
16.20, 23.50 Камедыя «Мы з джаза» (12+).
18.20 «Кантрольная закупка» (12+).
18.55 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
19.00 «Поле цудаў» (16+).
20.00 Час.
21.10 «Голас. Дзеці». Новы сезон (6+).
22.55 «Вячэрні Ургант» (16+).
1.25 Начныя навіны.

СТБ

6.00, 7.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 «24 гадзіны».
6.10, 17.25 «Міншчына».
6.20, 7.45 «Раніца. Студыя добрага настрою» (6+).
7.40, 20.10, 23.00 «СТБ-спорт».
8.30, 17.35 «Вадзіць па-руску» (16+).
8.50, 21.05 «Загадкі чалавецтва» (16+).
10.40, 20.15 «Самыя шакіруючыя гіпотэзы» (16+).
11.30, 17.10, 22.00 «Глядзець усім!» (16+).
11.50 «Энігма». Серыял (16+).
13.50 «Джокер». Серыял. Заключныя серыі (16+).
15.30 «Механічны апельсін» (16+).
16.10 «Аўтапанарама» (12+).
16.50 «Скардзіцца дазваляецца».
17.50 Дакументальны спецпраект (16+).
20.00 «Сталічныя падрабязнасці».
20.15 Камедыя «Калідоры часу». (12+).
23.05 «Падкідны». Серыял (16+).

МІР

6.00 Серыял «Вяртанне Мухтара-2» (16+).
6.55, 8.05 Серыял «АСА» (16+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00, 0.50 Навіны (бягучы радок).
9.30, 10.05, 13.15 Серыял «Краіна 03». (16+).
14.00, 2.20 «Справы сямейныя. Бітва за будучыню» (16+).
15.00 «Справы сямейныя. Новыя гісторыі» (16+).
16.15 «Чырвоны паварот» (12+).
17.15, 19.10 Серыял «Як развесці мільянера». 1—3-я серыі (16+).
19.00, 00.40 Навіны (бягучы радок).
21.00 Маст. фільм «Мама» (16+).
00.40 Маст. фільм «Пакуль б'е гадзіннік»(12+).
1.00 «Трымайся, шоубіз!» (16+)
1.30 Маст. фільм «Амерыканская дачка» (12+).
3.25 «Любімыя акцёры». Армэн Джыгарханян (12+).
3.55 Маст. фільм «Сэрцы чатырох» (12+).
5.45 М/ф (6+).

РТР—Беларусь

7.00 «Раніца Расіі».
10.40 «Простыя пытанні» з Ягорам Хрусталёвым. (12+).
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 Весткі.
11.35 Серыял «Пагоня за мінулым». (12+).
13.15 «Пакой смеху». (16+).
13.50, 16.50, 19.50, 23.00 Навіны — Беларусь.
14.35 «Пра самае галоўнае». Ток-шоу. (12+).
15.45 «60 хвілін». Ток-шоу.
17.35 «Лёс чалавека». (12+).
18.45 «Андрэй Малахаў. Прамы эфір». (16+).
20.40 «Гумарына». (16+).
23.10 Серыял «Каменская». (16+).
0.55 Маст. фільм «Каваль майго шчасця». (12+).

НТБ—Беларусь

5.55 «Астрапрагноз».
6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 Сёння.
6.10, 7.10 «Дзелавая раніца НТБ». (12+).
7.50, 8.10 Серыял «Мухтар. Новы след». (16+).
8.50 Серыял «Сужэнцы». (16+).
9.40, 23.30 «НЗ.by».
10.25 Серыял «Вуліцы разбітых ліхтароў». (16+).
12.00 «Суд прысяжных». (16+).
13.25, 18.25 Агляд. Надзвычайнае здарэнне.
14.05 Серыял «Курортная паліцыя». (16+).
16.35 Серыял «Берагавая ахова». (16+).
19.40 «НЗ. Расследаванне». (16+).
20.10 Маст. фільм «Плата па лічыльніку». (16+).
0.05 Серыял «Бальзакаўскі ўзрост, або Усе мужыкі — сво...» (16+).

8 канал

7.00, 16.00, 19.35, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
7.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
7.15, 23.10 Серыял «Камісар Рэкс» (12+).
8.00 Серыял «Амазонія» (12+).
10.00, 19.40 Серыял «Вецер, які малюе» (12+).
10.10 «Здароўе».
11.00 Драма «Разбураны палац» (12+).
12.50 Серыял «Палюбоўнікі пустыні» (16+).
14.20 Драма «Вікінг» (16+).
16.05 Для дзяцей «Адказвайка» (0+).
16.10 «Мультпарад».
16.30 «Адшукваецца адпачынак» (0+).
17.15 Серыял «Гром у раі» (16+).
18.45 Серыял «Абаронца» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
20.05 Маст. фільм «Ларга Вінч. Змова ў Бірме» (16+).

ВТБ

6.00, 16.15 Серыял «Вароніны». (12+).
7.20. 4.20 М/ф «Тры каты». (0+)
7.40, 4.35 М/ф «Смяшарыкі». (0+)
8.00, 4.55 М/ф «Ліга Watchcar». (0+)
8.30 «Ералаш». (6+)
9.20, 2.10 Серыял «Гэта каханне» (16+).
10.20 Баявік «Перавозчык: спадчына». (16+).
12.15, 3.50 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
12.50, 20.00 «Супермамачка» (16+).
14.00, 3.00 Серыял «Збеглыя сваякі» (16+).
15.10, 5.10 Серыял «Ранеткі». (12+).
17.50 «Уральскія пельмені». (16+).
19.00 Серыял «Каманда Б» (16+).
21.10 Камедыя «Дзень сурка». (16+).
23.20 Жахі «Праклён-2». (16+).
1.20 Серыял «Бязмоўны сведка». (16+).

Культура

6.30, 7.00, 7.30, 8.00, 10.00, 15.00, 19.30, 23.10 Навіны культуры.
6.35 «Легенды сусветнага кіно». Пітэр Фальк.
7.05 «Пешшу...» Масква Шэхтэля.
7.35, 20.05 «Правілы жыцця».
8.10 «Дзікенсіяна». Серыял, заключная серыя.
9.30 Колер часу. Васіль Кандзінскі. «Жоўты гук».
9.40, 19.45 Галоўная роля.
10.20 Шэдэўры старога кіно. «Выпадковыя сустрэчы». Маст. фільм.
11.40, 18.40 Сусветныя скарбы.
12.00 «Ядзернае каханне». Дак. фільм.
12.55 «Энігма. Ціна Кузняцова».
13.40 «Мільённы год». Дак. фільм.
14.30 «Медная бабуля». Дак. фільм.
15.10, 1.20 Гістарычныя канцэрты. Галіна Вішнеўская, Мсціслаў Растраповіч і Барыс Хрыстоў.
16.15 «Пісьмы з правінцыі». Калязін (Цвярская вобласць).
16.40 «Справа №. Атаман Аляксей Каледзін: трагедыя ціхага Дона». Дак. серыял.
17.15 «Куфар Марыі Медычы». Маст. фільм.
19.00 «Маналог вольнага мастака».
19.45 Смеханастальгія.
20.15 «Лінія жыцця». Леў Зялёны.
21.10 Кіно на ўсе часы. «На ўсход ад раю». Маст. фільм.
23.30 «2 Вернік 2».
0.20 Асаблівы погляд. «Хлопчык з веласіпедам». Маст. фільм.
2.00 «Панда Таатаа». Дак. фільм.

Настальгія

6.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
7.05 Маст. фільм «Міг удачы». (12+).
8.10 Праграма «Тэма» з У. Лісцьевым: «Дзеці знакамітасцяў». 1992 год (12+).
9.00, 15.00, 21.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
9.40, 11.00, 14.15, 15.40, 17.00, 19.05, 20.45, 21.40, 23.00, 3.40 Музычная настальгія (12+).
10.00, 16.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Яловая субмарына» з Аляксандрам Ліпніцкім: «Гісторыя рускага рока. Сяргей Курохін». 2006 год (16+).
13.10 Маст. фільм «Час для развазанняў». (16+).
14.30 «Час пік» з У. Лісцьевым. 1995 год (12+).
18.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1992. 1-я частка. 2010 год (16+).
19.15 «Погляд. Пераварот». 1991 год (16+).
20.25 «Час пік» з У. Лісцьевым. 1994 год (12+).
22.00 «Колба часу» (16+).
23.30 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі». (12+).
0.00 «Быў час» з Аляксандрам Паліткоўскім: «Вясновы прыбыў». 2007 год (16+).
0.50 Маст. фільм «Транзіт». (16+).
5.05 «Песня-80». 2-е аддзяленне (12+).

EuroSport 1

3.00, 1.30, 2.15 Футбол. «ФІФА».
3.30, 9.30, 12.45, 16.00, 17.45, 21.35, 0.00 Горныя лыжы. Кубак свету.
5.00, 11.15, 19.30, 22.30, 1.30 Скачкі з трампліна. Кубак свету.
6.30, 8.00, 20.35, 23.15, 2.45 Біятлон. Кубак свету.
13.30 Футбол. Чэмпіянат MLS.
14.00 Футбол. Ліга чэмпіёнаў. Жараб'ёўка.
15.00 Футбол. Ліга Еўропы. Жараб'ёўка.
15.30 Аўтагонкі. Формула Е.

Кінакамедыя

1.00 Камедыя «Мама дарагая!» (12+).
2.45 Камедыя «Дапамажыце стаць бацькам». (16+).
4.30 Камедыя «Пенелопа». (12+).
6.15 Камедыя «Татулі без шкодных звычак». (16+).
8.10 Камедыя «Хлапечнік па-ірландску». (16+).
9.55 Меладрама «Спакуснік-2». (16+).
12.15 Камедыя «Старая добрая оргія». (16+).
14.00 Камедыя «Хочаш ці не?» (16+).
15.40 Камедыя «Старскі і Хатч». (12+).
17.35 Камедыя «Дзевяць ярдаў». (18+).
19.30 Баявік «Паспець за 30 хвілін». (16+).
21.05 Камедыя «Мая вялікая іспанская сям'я». (16+).
23.00 Меладрама «Купі, пазыч, украдзі». (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
8.10 «Доктар І...» (16+).
8.40, 1.20 «Асколкі». Серыял (16+).
10.20, 2.50 «Судовыя страсці». Дак. серыял (16+).
12.00 «Сакрэты экстрасэнсаў» (16+).
12.55, 16.55 «Варажбітка» (12+).
13.55, 4.20 «Паралельны свет» (12+).
14.55 «Паляўнічыя на прывідаў» (16+).
15.30 «Простыя складанасці» (12+).
16.05 «Мой герой» (12+).
18.05 «Дзённік экстрасэнса» (12+).
19.10, 5.10 «Чалавек-невідзімка».
20.15 «Шалёнае вясёлле». Камедыя (16+).
22.10 «Заложніца». Баявік (16+).
23.55 «Знайсці заблуканку» (16+).

ТБ1000

6.10, 14.10 Яна яго абажае (16+).
8.05 Зімовая спячка (12+).
11.45 Гонар і прадузятасць (12+).
16.05 Поўнымі грудзьмі (16+).
17.55 Помні (Memento) (16+).
20.10 Ва ўцёках (16+).
22.00 Сёстры Магдаліны (16+).
0.15 Галаграма для караля (18+).
2.05 Народ супраць Лары Флінта (18+).
4.10 Прыгажуня і пачвара (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Дуэль. Пушкін — Лермантаў (12+).
9.05 Я — настаўнік. Хатняя вайна, або Змоўшчыкі (12+).
10.55 Горка! (16+).
12.55 Вялікае касмічнае падарожжа (12+).
14.20 Цяжка быць мача.
16.20, 4.20 Пастка на тры персоны. (12+).
18.20 Практыкаванні ў цудоўным (16+).
20.20 Адмірал (16+).
22.45 Вурдалакі (16+).
0.25 З пяці да сямі (18+).
2.20 Заложнікі (18+).

National Geographic

6.00 Суперзбудаванні. (12+).
6.50 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40, 13.20 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.30, 11.45, 16.25, 20.25 АўтаSOS. (12+).
9.15, 15.40, 19.35, 0.20, 2.45 Расследаванні авіякатастроф. (16+).
10.05, 14.05 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
10.55, 14.50 Найбуйнейшы ў свеце рамонт. (12+).
12.30 Праз мільён гадоў. (12+).
18.00, 22.00, 1.05, 4.20 Панарама 360. Аб'ект сусветнай спадчыны. (12+).
18.50, 22.45, 1.55 90-я: дзесяцігоддзе, якое нас аб'яднала. (16+).
23.30 Эвакуацыя Зямлі. (16+).
5.10 Уварванне на Зямлю. (16+).

Discovery

8.00, 17.00, 22.00, 4.40 Махінатары.
9.00, 15.00, 19.30, 21.00, 6.20 Як гэта ўстроена?
10.00, 16.00, 23.00, 3.50 Паляўнічыя на склады.
11.00 Амерыканскі чопер.
14.00, 7.10 Беар Грылс: выжыць любой цаной.
18.00, 20.00, 1.00 Залатая ліхаманка.
0.00 Загадкі планеты Зямля.
2.00 Зроблена з другаснай сыравіны.
2.55 Эканомім паліва.
3.20 Маланкавыя катастрофы.
5.30 У пагоні за класікай.

Субота, 17 сакавіка

Беларусь 1

6.15 «Існасць».
6.40 Меладрама «Замак на пяску». 1-я серыя (12+).
8.20 «Кулінарная дыпламатыя» (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Клуб рэдактараў» (16+).
9.50 «Здароўе» (12+).
10.45 «Пад ключ» (12+).
11.20 «Дача».
12.10 «50 рэцэптаў першага». (12+).
12.50, 15.45, 23.55 Серыял «Сваты-5» (12+).
13.50 «Я ведаю». Шоу-віктарына.
15.15 «Краіна».
16.55 Меладрама «Люстэркі кахання». 1—4-я серыі (16+).
21.00 «Панарама».
21.45 Камедыя «Дазвольце цябе пацалаваць... на вяселлі» (16+).
23.30 «Дзень спорту».
23.40 «Патруль 113. За кадрам». Заключная серыя.

Беларусь 2

7.00 М/с «Фіксікі» (0+).
7.20 Фільм для дзяцей «Храбры кравец» (6+).
8.20, 21.55 «Тэлебарометр».
8.25 «Камень, нажніцы, папера» (16+).
9.00, 0.30 «Арол і рэшка. Юбілейны». (16+).
10.00 «На нажах». (16+).
11.00 «Бітва салонаў». (16+).
12.05 Анімацыйны фільм «Гісторыя цацак-2» (0+).
13.40 «Паненка-сялянка». (16+).
14.35 Камедыя «Эні» (12+).
16.45 «Капейка ў капейку» (12+).
17.25 Фантастыка «Макс Сціл» (12+).
19.10 Драма «Заваёўнікі хваль» (16+).
21.15 «Сыграй мяне, калі зможаш» (12+).
21.55 «Тэлебарометр».
22.00 «Спортлато 6 з 49», «КЕНО».
22.05 Фантастыка «Зорныя вайны. Эпізод 2: атака клонаў» (12+).

Беларусь 3

7.35 «Сіла веры».
8.00, 14.35, 20.15 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
8.15, 14.55, 20.30 «Гэты дзень».
8.20 М/ф (0+).
8.45 «Цені знікаюць апоўдні». Драма. (12+).
10.00 «Беларуская кухня». Бульбяныя дзедкі.
10.30 «Беларусь як песня». Ансамбль «Сябры».
10.55 «Размаўляем па-беларуску». Тэлевіктарына.
11.30 «Навукаманія» (6+).
11.55 «Час-не-чакае». Маст. фільм (12+).
15.00 «Люблю і помню». Народны артыст Беларусі Расціслаў Янкоўскі.
15.40 «Чырвонае лісце». Драма. (12+).
17.15 «Залаты шлягер — 1999». Юрый Антонаў.
18.35 «Сляды на вадзе». Драма. (16+).
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «І зноў Аніскін». Дэтэктыў (12+).

Беларусь 5

7.00, 9.00 Тэніс. Турнір WTA. Індыян-Уэлс. 1/2 фіналу.
11.05 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. Другі паўфінал. Другі матч.
13.05 Хакей для ўсіх.
13.35 «Вялікі спорт» Ток-шоу.
14.20, 23.30 Біятлон. Этап Кубка свету. Халменколен. Эстафета. Жанчыны.
15.50 Трэніровачны дзень.
16.25 Спорт-мікс.
16.35 Біятлон. Этап Кубка свету. Халменколен. Гонка пераследу. Мужчыны.
17.30 Футбол. Ліга чэмпіёнаў УЕФА. Відэачасопіс.
18.00 Баскетбол. Адзіная ліга ВТБ. «Цмокі-Мінск» — «Лакаматыў-Кубань» (Краснадар). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
19.50 Гандбол. SEHA-Газпром ліга. «Заграб» (Харватыя) — БГК імя Мяшкова (Беларусь). (У перапынку — Спорт-цэнтр.)
21.30 Спорт-цэнтр.
21.40 Канькабежны спорт. Этап Кубка свету. Мінск.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі), **20.30** Нашы навіны.
7.10 Камедыя «Салдат Іван Броўкін» (6+).
9.10 М/с «Смяшарыкі. Спорт» (0+).
9.30 «Здароўе» (12+).
10.35 «Разумніцы і разумнікі» (12+).
11.20 «Аляксей Лявонаў. Першы ў адкрытым космасе» (12+).
12.20 Серыял «Сапраўдная Ванга». (12+).
14.20, 16.20 Драма «Вялікая» (12+).
21.10 «Удача ў прыдачу!» Дзённік (12+).
21.15 «Сёння ўвечары» (16+).
23.50 Маст. фільм «Крым» (16+).

СТБ

6.35 «Студэнты». Серыял (16+).
8.10, 17.00, 23.10 Дакументальны спецпраект (16+).
9.45 «Самая карысная праграма» (16+).
10.35 «Рамонт па-сумленнаму» (16+).
11.10 «Мінск і мінчане».
11.40 Камедыя «Калідоры часу». (12+).
13.30, 16.30, 19.30 «24 гадзіны».
13.40, 0.00 Камедыя «Блізня». (12+).
15.35 «Дарагая перадача» (16+).
15.55 «Вялікі горад».
16.45 «Вадзіць па-руску» (16+).
20.00 «СТБ-спорт».
20.10 «Вялікія прароцтвы». (16+).
21.30 Баявік «Нястрымныя». (12+).

МІР

6.00, 8.20 М/ф (6+).
6.05 Маст. фільм «Пакуль б'е гадзіннік» (12+).
7.50 «Саюзнікі» (12+).
9.00 «Вой, мамачкі!» (12+).
9.30 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання» (12+).
10.00, 16.00, 19.00 Навіны (бягучы радок).
10.15 «Здабытак рэспублік» (12+).
10.45, 3.50 Маст. фільм «Дзелавыя людзі» (0+).
12.25, 5.30 «Любімыя акцёры 2.0». Аляксей Смірноў (12+).
13.00 Маст. фільм «Помста і закон» (16+).
16.15, 19.15 Серыял «Пры загадкавых абставінах». 1—8-я серыі (16+).
0.10 Серыял «Як развесці мільянера». (16+).

РТР—Беларусь

7.00 «Пакой смеху». (16+).
7.35 Маст. фільм «Іншая сям'я». (16+).
11.00 Весткі.
11.20 «Жывыя гісторыі». (12+).
12.10 «Пяцёра на аднаго». (12+).
13.00 «Наша справа». (16+).
13.15 Маст. фільм «Упершыню замужам». (12+).
15.00 «Смяяцца дазваляецца». (16+).
16.35 Маст. фільм «Жаніх для дурніцы». (12+).
19.55 Надвор'е на тыдзень.
20.00 Весткі ў суботу.
20.55 «Прывітанне, Андрэй!» (12+).
22.40 Маст. фільм «Адваротны бок кахання». (16+).

НТБ—Беларусь

6.25 «Астрапрагноз».
6.30 Серыял «Адвакат». (16+).
8.00, 10.00, 16.00 Сёння.
8.20 «Урачэбныя тайны плюс». (12+).
8.55 «Я хачу гэта ўбачыць!» (6+).
9.25 «НЗ.by».
10.25 Галоўная дарога. (16+).
11.05 «Ежа жывая і мёртвая». (12+).
12.05 Кватэрнае пытанне. (0+).
13.10 «Паедзем, паядзім!» (0+).
14.10 Маст. фільм «Моцная». (16+).
16.25 «Следства вялі...» (16+).
17.10 «Сакрэт на мільён». (16+).
19.00 «Цэнтральнае тэлебачанне».
20.00 «Ты супер!» Міжнародны вакальны конкурс. (6+).
22.05 Маст. фільм «Адзіночка». (16+).
23.55 «Брэйн рынг». (12+).

8 канал

9.00, 15.55, 19.10, 21.00, 23.55 «Надвор'е».
9.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
9.25 Для дзяцей «Адказвайка» (0+).
9.30 «Даведнік па краінах і кантынентах» (0+).
9.40 Серыял «Англійскае забойства» (12+).
11.15 Камедыя «Кароткае замыканне» (12+).
12.55 Камедыя «Закон ёсць закон» (12+).
14.30 «Суперкніга».
15.00 М/ф.
16.00 «Адшукваецца адпачынак» (0+).
16.30 «Здароўе».
17.20 Маст. фільм «Ларга Вінч. Пачатак» (16+).
19.15 Маст. фільм «Гонкі па-італьянску» (12+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.05 «Фэшн is my прафэшн» (12+).
21.15 Баявік «Месяцовы гоншчык» (12+).
23.20 М/ф для дарослых.

ВТБ

6.00 «Турбаміксер». (16+).
7.00 Скетч-шоу «6 кадраў». (16+).
7.30 «Галерэя прыгажосці» (16+).
8.00 Скетч-шоу «Асцярожна: дзеці!» (6+).
9.00, 3.10 М/ф «Машкіны страшылкі». (0+)
9.20, 3.25 М/ф «Машыны казкі». (0+)
9.45, 3.40 М/ф «Маша і Мядзведзь». (0+)
10.10 Анімацыйны фільм «Барбі і яе сёстры ў пагоні за шчанюкамі». (0+).
11.40 Анімацыйны фільм «Сава. Сэрца воіна». (0+).
13.20 «Узважаныя і шчаслівыя людзі» (16+).
15.10 Фантастыка «Людзі ў чорным» (12+).
17.00 Фантастыка «Людзі ў чорным-2» (12+).
18.50 Фантастыка «Людзі ў чорным-3» (12+).
20.50 Фэнтэзі «Вароты ў 3D». (12+).
22.40 «Уральскія пельмені». (16+).
0.00 Баявік «Сабатаж». (18+).
2.00 «Хачу верыць!» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 Біблейскі сюжэт.
7.00 «Пунсовыя ветразі». Маст. фільм.
8.25 «Шайбу! Шайбу!» «Матч-рэванш». «Метэор» на рынгу». М/ф.
9.25 «Святыні Крамля». Дак. серыял.
9.55 «Звычайны канцэрт».
10.25 «Куфар Марыі Медычы». Маст. фільм.
11.55 «Панда Таатаа». Дак. фільм.
12.50 Вялікія містыфікацыі. «Алмазы з Ваёмінг».
13.15 «Пятае вымярэнне».
13.45 Венскі філарманічны аркестр. Канцэрт у Будапеште.
15.20 Кіно на ўсе часы. «На ўсход ад раю». Маст. фільм.
17.15 «Гульня ў бісер». «Міхаіл Булгакаў. «Бег».
18.00 «Таццяна Дароніна. Тэатральная летапіс. Выбранае».
18.50 «Яшчэ раз пра каханне». Маст. фільм.
20.25 Партрэт пакалення. «Удваіх на крызе». Маст. фільм.
21.50 80 гадоў з дня нараджэння Рудольфа Нурыева. «Танец да свабоды». Дак. фільм.
23.20 Авішай Коэн і «Нью-Ёрк Дывіжн».
0.20 «Капітан Фракас». Маст. фільм.
2.35 «Жыў-быў сабака». «Дадатковыя магчымасці пятачка». М/ф для дарослых.

Настальгія

6.00 «Яловая субмарына» з Аляксандрам Ліпніцкім: «Гісторыя рускага рока. Сяргей Курохін». 2006 год (16+).
7.10 Маст. фільм «Час для разважанняў». (16+).
8.15, 9.40, 11.00, 13.05, 14.45, 15.40, 17.00, 23.40, 3.40, 5.00 Музычная настальгія (12+).
8.30 «Час пік» з У. Лісцьевым. 1995 год (12+).
9.00, 15.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00, 4.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
12.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1992. 1-я частка. 2010 год (16+).
13.15 «Погляд. Пераварот». 1991 год (16+).
14.25 «Час пік» з У. Лісцьевым. 1994 год (12+).
16.00 «Колба часу» (16+).
17.30 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі». (12+).
18.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
19.05 «Ранішняя пошта». 1989 год (12+).
19.35 Сустрэча ў канцэртнай зале «Расія» з Аляксеем Баталавым. 1989 год (12+).
20.40 Дак. фільм «Сустрэча з Салжаніцыным». (12+).
21.00 «Быў час». 2009 год (16+).
22.00 Маст. фільм «Вясна». (12+).
0.00 «Спяем, сябры!» з Таццянай Візбар. 2007 год (12+).
1.05 Маст. фільм «Міг удачы». (12+).
2.10 Праграма «Тэма» з У. Лісцьевым: «Дзеці знакамітасцяў». 1992 год (12+).

EuroSport 1

3.30, 7.00, 16.45, 0.30 Біятлон. Кубак свету.
4.15, 6.00, 9.45, 11.30, 14.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
5.00, 9.00, 17.30, 1.30 Скачкі з трамплінаў. Кубак свету.
13.30 Лыжныя гонкі. Кубак свету.
16.15 Лыжнае дваябор'е. Кубак свету.
20.00 Веласпорт. Мілан — Сан-Рэма.
21.05 Аўтагонкі. Формула Е.
23.15 Конны спорт. Saut Hermes.

Кінакамедыя

0.55 Камедыя «Агент пад прыкрыццём». (12+).
2.40 Прыгоды «Даспехі Бога: у пошуках скарбаў». (12+).
4.40 Скетчком «Паміж намі». (16+).
4.55 Камедыя «Няхай жыве Францыя!» (16+).
6.45 Камедыя «Хочаш ці не?» (16+).
8.30 Прыгоды «Даспехі Бога». (16+).
10.10 Прыгоды «Даспехі Бога: аперацыя «Ястраб». (12+).
12.15 Камедыя «Усё і адразу». (16+).
14.00 Камедыя «Вялікая Афрадыта». (16+).
15.45 Баявік «Мой хлопец — кілер». (16+).
17.25 Камедыя «Я выйшла замуж за прыдурка». (16+).
19.30 Камедыя «Заліковы выкладчык». (16+).
21.50 Камедыя «Хлапечнік па-ірландску». (16+).
23.40 Камедыя «Татулі без шкодных звычак». (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
10.15 «Сардэчна запрашаем дадому!» (6+).
11.10, 1.35 «Хронікі маскоўскага побыту» (16+).
12.00, 2.15 «Каханне ў вышуку». Серыял (12+).
15.20 «Тайны нашага кіно. «Міміно» (12+).
15.55 «Міміно». Камедыя (16+).
17.50 «Гадкі я-2». Анімацыйны фільм (0+).
19.30 «10 самых» (16+).
20.05 «Сезон пасадак». Маст. фільм (12+).
22.00 «Арол дзевятага легіёна». Маст. фільм (12+).
0.05 «Нябёсы, якія абрынуліся». Серыял (16+).
5.15 «Нераскрытыя тайны» (12+).

ТБ1000

6.10, 18.20 Рымскія спатканні (16+).
7.55 Якія не спяць у Сіэтле (0+).
9.55 Сёстры Магдаліны (16+).
12.15 Ва ўцёках (16+).
14.10 Прыгажуня і пачвара (12+).
16.25 Хаціка — самы верны сябар (6+).
20.10 Гатака (12+).
22.10 Як выкрасці хмарачос (12+).
0.15 Рыцар кубкаў (16+).
2.25 Гадкі я (12+).
4.05 Успомніць усё (16+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Адмірал (16+).
8.40 Вурдалакі (16+).
10.15 Практыкаванні ў цудоўным (16+).
12.10 Рэспубліка ШКІД (0+).
14.05 Артыстка (12+).
16.00 Вайна палоў (16+).
17.45 Экіпаж (16+).
20.20 Прагулка (12+).
22.10 Час пік (16+).
0.20 Маргарыта Назарава. (16+).
2.25 Два дні (16+).
4.25 Удачлівы выпадак (16+).

National Geographic

6.00 Неверагодныя машыны. (12+).
6.45 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.40, 13.10 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.25 Даян Фосі: сакрэты ў тумане. (16+).
9.15 Аўта-SOS. (12+).
10.05 Непаражальныя канструкцыі. (12+).
10.50 Мегазаводы. (12+).
11.40 Навука будучыні. (12+).
12.25, 5.10 Вядомы Сусвет. (12+).
14.00 Дынаманія (6+).
14.45 Шляхі эвалюцыі. (12+).
16.25, 19.30 Чалавекападобныя малпы (12+).
17.10, 20.20 Пачатак. (16+).
18.00, 22.00 Джэйн. (12+).
21.10, 1.05 Світанак чалавецтва (12+).
23.30 Закінутыя скарбы змяіных цароў мая (16+).
0.20 Ліхтугі за мяжой. (18+).
1.55 Паранармальнае. (16+).
2.45 Інстынкт выжывання. (16+).
3.30 Расследаванні авіякатастроф. (16+).

Discovery

8.00 Хлопцы з Юкана.
9.00 Мегацягнікі.
10.00 Аляска: апошні рубеж.
11.00 Загадкі планеты Зямля.
12.00 Сакрэты падзямелля.
13.00 Хуткія і цікаўныя.
14.00, 7.10 Іржавая імперыя.
15.00 Зроблена з другаснай сыравіны.
16.00, 19.30 Бітва за нерухомасць.
20.00, 1.00 Залатая ліхаманка.
2.25 Як гэта ўстроена?
2.55 Гульня на жыццё.
4.40, 6.45 Махінатары.

ХТО СЛУХАЕ НАШЫХ?

Музыка беларусаў — у новым фантастычным трылеры амерыканскага рэжысёра.

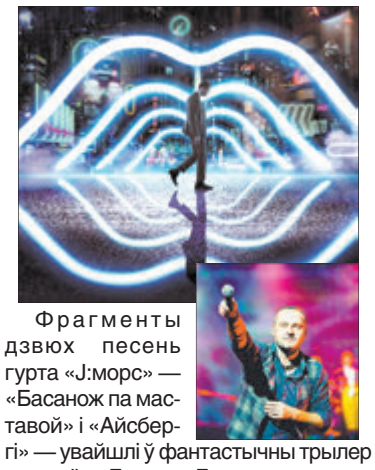

Фрагменты дзвюх песень гурта «J:морс» — «Басанож па маставой» і «Айсбергі» — увайшлі ў фантастычны трылер рэжысёра Дункана Джонса, вядомага гледачам па фільмах «Зыходны код», «Варкрафт», «Месяц 2112».

Падзеі новага фільма «Нямы» («Mute») адбываюцца ў Берліне 2052 года, дзе бясследна знікае каханая жанчына галоўнага героя — нямога бармена Леа. У пошуках яе давядзецца разблытаць цэлы дэтэктыўна-містычны клубок і сустрэцца з самымі рознымі людзьмі, ад амерыканскіх хірургаў да гангстараў. Уласна, адзін з «аўтарытэтаў», паводле сюжэта, і слухае ў плэеры музыку беларускага гурта. Акрамя таго, у карціне выкарыстаны мелодыі гурта Nirvana, кампазітара Філіпа Гласа, шэрагу амерыканскіх і нямецкіх артыстаў, а таксама брытанскага спевака, прадзюсара і акцёра Дэвіда Боўі — роднага бацькі рэжысёра.

Фільм «Нямы» распаўсюджваецца эксклюзіўна праз сусветны анлайн-сэрвіс распаўсюджвання фільмаў і серыялаў Netflix.

«ТЭЛЕКОЦІК» ЗНАЙШОЎ НОВЫ ДОМ

Нашы калегі з канала АНТ знайшлі добрыя рукі для кацяняці, выратаванага з вентыляцыйнай шахты.

Жаласлівае мяўканне супрацоўнікі тэлецэнтра на Камуністычнай чулі некалькі дзён. Час ад часу яно нават прабівалася ў эфір, але выявіць крыніцу гуку ўдалося не адразу. 8 сакавіка паўтара дзясятка журналістаў і аператараў АНТ разгарнулі ў студыі-300 вялікую пошукава-выратавальную спецаперацыю — і кацянят, узростам усяго некалькі тыдняў, нарэшце знайшлі ў вентыляцыйнай шахце на вышыні 15 метраў, паміж правадамі, падвеснымі столямі і металічнымі перакрыццямі.

Пасля першага стрэсу, калі хвастатую малечу памылі, абагрэлі і накармілі, адну са знойдзеных кошак забраў да сябе яе выратавальнік, карэспандэнт тэлеканала Андрэй Аляксандраў. А другую вядучы Аляксандр Аверкаў прадэманстраваў гледачам у прамым эфіры і паабяцаў аддаць у добрыя рукі. Патэнцыйных гаспадароў папрасілі тэлефанаваць на «гарачую лінію» АНТ, і адразу пасля выхаду сюжэта на студыю абрынулася лавіна званкоў. «Тэлефанавалі дарослыя і дзеці, жыхары Мінска і гледачы з рэгіёнаў, — расказала «Звяздзе» прэс-сакратар тэлеканала Святлана Ціханава. — І ўжо 9 сакавіка кацяня трапіла ў сваю новую сям'ю. Вельмі прыемна ўсведамляць, што мы далучыліся да выратавання аднаго маленькага жыцця». Далейшаму лёсу кацяняці карэспандэнты АНТ у найбліжэйшы час абяцаюць прысвяціць асобны сюжэт.

Як даведалася «Звязда», учора шэрую кошку «спецрэйсам» даставілі ў Барысаў, дзе яе ўжо чакала сям'я і новыя сябры: дзіця-падлетак і кот пароды мэйнкун.

Вікторыя ЦЕЛЯШУК.

ХТО ДАПАМОГ БЕДУІНАМ

І зноў вашай увазе крыху цікавых фактаў з гісторыі савецкага і заходняга свету кіно.

Каб зняць сцэну аднаго з ДТЗ у баевіку «Казіно Раяль» славутай шпіёнскай франшызы пра агента 007, давялося разбіць ажно тры аўтамабілі маркі Aston Martin, кожны з якіх каштаваў па 300 тысяч долараў.

Падчас здымак «Лоўрэнса Аравійскага» выканаўца галоўнай ролі Пітэр О'Тул быў вымушаны шмат часу праводзіць верхам на вярблюдзе, не меўшы такой практыкі раней. У адзін з перапынкаў ён з'ездзіў на рынак, купіў паралон і прыстасаваў яго да сядла, якое стала значна зручнейшым. Сапраўдныя бедуіны, якія ўдзельнічалі ў здымках, скапіравалі яго знаходку і перадалі іншым сваім суплямённікам. З тых часоў яны паважліва завуць О'Тула «бацькам губкі».

Пры здымках фільма «Свой сярод чужых, чужы сярод сваіх» у Чачэна-Інгушскай АССР мясцовых жыхароў запрасілі ўдзельнічаць у масавых сцэнах. Умовы абвясцілі такія: «Трэба прыходзіць з пашпартам, конны — 10 рублёў у дзень, пешы — 5». Гаворка ішла аб ганарары, але жыхары зразумелі ўсё наадварот і ўклалі купюры ў пашпарты, у выніку чаго на рэжысёра Мікіту Міхалкова ледзь не завялі справу аб хабарніцтве. Акрамя таго, акцёры масоўкі ўсур'ёз пыталіся: «Зброю вы будзеце даваць, ці нам сваю прынесці?»

Роберт Радрыгес зняў фільм «100 гадоў: кіно, якое вы ніколі не ўбачыце» з Джонам Малкавічам у галоўнай ролі, прэм'ера якога прызначана на 18 лістапада 2115 года. Спонсарам праекта стала кампанія Remy Martin, вытворца каньяку векавой вытрымкі «Людовік XIII», у падвалах якой і будзе захоўвацца сейф з фільмам.

У працэсе здымак «Мільянера з трушчоб» быў задзейнічаны аўтамабіль маркі Mersedes. Кіраўніцтва брэнда прад'явіла просьбу зняць з аўто фірмовы лагатып, таму што здымкі вяліся збольшага ў бедных раёнах, а гэта магло не лепшым чынам адбіцца на іміджы кампаніі.

Сцэны шостага эпізоду «Зорных войнаў» на спадарожніку Эндар здымаліся ў лясах Каліфорніі. Пры здымках кадраў, дзе Чубака дзейнічае адзін, акцёра Пітэра Мэйх'ю, які іграў яго, суправаджалі некалькі асістэнтаў у яркіх касцюмах. Рэжысёр інакш асцерагаўся, што мясцовыя паляўнічыя маглі прыняць Чубаку за снежнага чалавека і падстрэліць.

За галоўную ролю ў баевіку «Тэрмінатар-2: судны дзень» Арнольд Шварцэнэгер атрымаў 15 мільёнаў долараў, а яго персанаж вымавіў за ўвесь фільм усяго 700 слоў. Нескладана падлічыць, што адно слова славутага Арні каштавала амаль 21,5 тысячы. Адсюль, знакамітая фраза «Asta la vista, baby» «пацягнула» на 85,7 тысячы.

Падчас здымак стужкі «Трансформеры-3: цёмны бок Месяца» «загінулі смерцю храбрых» 532 машыны. Але варта адзначыць, што за іх кінакампанія не заплаціла нічога. Страхавая кампанія проста перадала асуджаны на знішчэнне транспарт, які пацярпеў з-за паводкі.

Нядзеля, 18 сакавіка

Беларусь 1

7.15 Меладрама «Замак на пяску». 2-я серыя (12+).
9.00, 12.00, 15.00 Навіны.
9.10 «Арсенал». (12+).
9.45 «Каробка перадач» (12+).
10.25 «Народная раніца» (6+).
11.05 «Вакол планеты».
12.10 Навіны. Цэнтральны рэгіён.
12.35 «50 рэцэптаў першага». (12+).
13.15 Маст. фільм «Патруль 113» (16+).
15.15 «Твой горад».
15.30 Eurovision. Вынікі тыдня.
15.50 «Унутраны фактар бяспекі». Дак. фільм.
16.40 Меладрама «Другі шлюб». 1—4-я серыі (16+).
20.35 Навіны надвор'я.
21.00 «Галоўны эфір».
22.10 Меладрама «Люстэркі кахання». 1—4-я серыі (16+).

Беларусь 2

7.00 М/с «Фіксікі» (0+).
7.05 Камедыя «Эні» (12+).
9.05, 19.40 «Тэлебарометр».
9.10 «Свет навыварат». (16+).
10.10 «На нажах». (16+).
11.15 «Бітва салонаў». (16+).
12.20 М/с «Качыныя гісторыі» (0+).
13.35, 20.35 «Мяняю жонку». (16+).
14.55 Фантастыка «Зорныя вайны. Эпізод 2: атака клонаў» (12+).
17.30 «Бітва экстрасэнсаў. 15-ы сезон». (16+).
20.15 «Два рублі» (12+).
22.00 «Спортлато 5 з 36», «КЕНО».
22.05 Драма «Прыгажосць па-амерыканску» (16+).

Беларусь 3

7.35 «Святыні Беларусі».
8.00, 13.05, 20.15 «Калейдаскоп». Навіны культуры.
8.15, 13.20, 20.30, 22.45 «Гэты дзень».
8.20 «Вяртанне высокага бландзіна». Камедыя (12+).
9.45 «Наперад у мінулае».
10.10 «Нацыянальны хіт-парад».
11.10 «Майстры і куміры». Заслужаны дзеяч мастацтваў Рэспублікі Беларусь Мікалай Пінігін.
12.05 «Вялікія мастакі». Клод Манэ (12+).
13.25 Юбілейны канцэрт паэта Андрэя Скарынкіна.
14.25 «Беларусь як песня». Ансамбль «Сябры».
14.50 «І зноў Аніскін». Дэтэктыў (12+).
18.20 «Цені знікаюць апоўдні». Драма. (12+).
19.35 «Легенды кіно». Васіль Ланавой (12+).
20.40 «Калыханка» (0+).
21.05 «Сляды на вадзе». Драма. (16+).
22.50 Сусветная класіка. Канцэрт Brian May & Kerry Ellis.

Беларусь 5

6.55 Біятлон. Этап Кубка свету. Халменколен. Гонка пераследу. Мужчыны.
7.45 Біятлон. Этап Кубка свету. Халменколен. Эстафета. Жанчыны.
9.00 Трэніровачны дзень.
9.30 Гульні «навыраст».
10.00 Хакей. КХЛ. 1/2 фіналу.
11.55 Футбол. Чэмпіянат Англіі. «Борнмут» — «Вест Бромвіч».
13.50 Біятлон. Этап Кубка свету. Халменколен. Гонка пераследу. Жанчыны.
14.40 Змешаныя адзінаборствы. UFC.
16.40 Біятлон. Этап Кубка свету. Халменколен. Эстафета. Мужчыны.
18.00 Хакей. Чэмпіянат Беларусі. 1/2 фіналу. Першы паўфінал. Чацвёрты матч. (У перапынках — Спорт-цэнтр.)
20.20 Спорт-цэнтр.
20.30 Піт-стоп.
21.00 Тэніс. Турнір WTA. Індыян-Уэлс. Фінал.
23.00 Пра спорт. Вынікі тыдня.
23.45 Канькабежны спорт. Этап Кубка свету. Мінск.

АНТ

7.00, 9.00, 16.00 (з субцітрамі) Нашы навіны.
7.10 Камедыя «Іван Броўкін на цаліне» (6+).
9.10 «Нядзельная прапаведзь» (з субцітрамі).
9.25 «На наш густ» (12+).
10.10 Ералаш.
10.30 Камедыя «Раз на раз не рыпадае».
12.00, 16.20 Драма «Вялікая» (12+).
18.15 «Лепш за ўсіх!» (6+).
20.00 Контуры.
21.05 «Я магу!» (12+).
23.05 Канцэрт Мікалая Расстаргуева і групы «Любэ» (12+).

СТБ

6.00, 7.45, 10.45, 11.55, 15.20, 17.20, 20.25 «Дзень засакрэчаных спісаў» (16+).
7.25 «Скардзіцца дазваляецца».
8.45, 16.00 «Аўтапанарама» (12+).
9.10 Баявік «Нястрымныя». (12+).
11.20 «Вялікае снеданне» (12+).
13.30, 16.30 «24 гадзіны».
13.40 Камедыя «Ас». (12+).
16.50 «Цэнтральны рэгіён».
19.30 «Тыдзень».
22.00 «Тыдзень спорту».
22.30 «Баявік» Джэк Рычэр». (16+).
0.35 «Соль. Рок-н-рол, Скляр і ўсе-ўсе-ўсе» (16+).

МІР

6.00 «Любімыя акцёры 2.0». «Формула кахання» (12+).
6.30 «Любімыя акцёры 2.0». «Адзінокім даецца інтэрнат» (12+).
7.00 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання». Казкі Аляксандра Роу (12+).
7.30 «Наша кіно. Гісторыя вялікага кахання». Вялікая перамена (12+).
8.00, 10.00, 13.00, 16.00 Навіны (бягучы радок). Спецвыпуск.
8.05, 10.15, 13.15, 16.15, 19.15 «Сакрэтныя матэрыялы» (16+).
18.45, 20.55 «Разам». Спецвыпуск.
22.00 Серыял «Пры загадкавых абставінах». (16+).
5.45 «Любімыя акцёры». Валерый Залатухін. (12+).

РТР—Беларусь

7.00 «Пакой смеху». (16+).
7.30 Маст. фільм «Сэрца без замка». (12+).
9.20 Маст. фільм «Каваль майго шчасця». (12+).
11.00 Весткі.
11.20 «Сам себе рэжысёр». (16+).
12.10 «Ранішняя пошта». (16+).
12.50 «Смехапанарама Яўгена Петрасяна». (16+).
13.20 «Калі ўсе дома». (12+).
14.20 «Аншлаг і Кампанія». (16+).
16.05 «Пакой смеху». (16+).
16.40 Маст. фільм «Занадта прыгожая жонка». (12+).
20.00 Весткі тыдня.
21.30 Ток-шоу «Што адбываецца».
22.30 Маст. фільм «Да цешчы на бліны». (12+).
0.20 «Нядзельны вечар з Уладзімірам Салаўёвым».

НТБ—Беларусь

6.20 «Астрапрагноз».
6.25 Серыял «Адвакат». (16+).
8.00, 10.15, 16.20 Сёння.
8.20 «Аднойчы...» (16+).
8.55 Іх норавы». (0+).
9.30 «Хто ў доме гаспадар?» (16+).
10.40 «Першая перадача». (16+).
11.15 «Цуд тэхнікі». (12+).
12.10 «Дачны адказ». (0+).
13.20 «НашСпажыўНагляд». (16+).
14.25 Маст. фільм «Афярыстка». (16+).
16.40 «Следства вялі...» (16+).
18.35 «Новыя рускія сенсацыі». (16+).
19.30 «Вынікі тыдня».
20.35 Ты не паверыш! (16+).
21.35 Маст. фільм «Помста без права перадачы». (16+).
23.15 «Зоркі сышліся». (16+).

8 канал

9.00, 16.25, 19.15, 21.10, 23.55 «Надвор'е».
9.05 «Сябры дзядулі Марка» (0+).
9.20 «Адшукваецца адпачынак» (0+).
9.50 «Мой любімы гадаванец» (0+).
10.20 «Сад і агарод».
10.40 Трылер «Аварыя» (16+).
12.15 «Суперкніга».
12.45 Маст. фільм «Ларга Вінч. Змова ў Бірме» (16+).
14.45 Камедыя «Ва-банк-2» (16+).
16.30 Для дзяцей «Адказвайка» (0+).
16.35 «Майстар-клас».
16.40 «Глядзім усёй сям'ёй». Маст. фільм «Прыгоды Гекльберы Фіна» (12+).
18.25 Серыял «Яна напісала забойства» (12+).
19.20 Трылер «На скейтах ад смерці» (16+).
20.50 «Вечарніца» (0+).
21.15 Драма «Бекет» (16+).

ВТБ

6.00 «Турбаміксер» (16+).
7.00 Скетч-шоу «6 кадраў» (16+).
8.00 «Дзіцячы КВЗ» (6+).
9.00, 3.10 М/ф «Машкіны страшылкі». (0+)
9.20, 3.25 М/ф «Машыны казкі». (0+)
9.45, 3.45 М/ф «Маша і Мядзведзь». (0+)
10.00 М/ф «Скубі Ду». (6+)
10.30, 2.10 «Ералаш» (6+).
11.30 «Галерэя прыгажосці» (12+).
12.00 «Паспець за 24 гадзіны» (16+).
13.00 Серыял «Мамачкі» (16+).
15.00 Анімацыйны фільм «Праўдзівая гісторыя Чырвонай Шапкі». (12+).
16.40 Анімацыйны фільм «Мартышка ў космасе». (12+).
18.15, 22.40 «Уральскія пельмені». (16+).
20.20 Трылер «Дваццаць адно». (16+).
0.10 Серыял «Татавы дочкі» (12+).
1.20 «Кіно ў дэталях» (16+).
4.00 «Лаві момант» (16+).
5.00 «Дурні і дарогі» (16+).

Культура

6.30 «Свет Бібліі».
7.00 «Капітан Фракас». Маст. фільм.
9.20 «Певень і фарбы». «Вясёлка». М/ф.
9.45 «Звычайны канцэрт».
10.10 «Мы — грамацеі!»
10.50 «Яшчэ раз пра каханне». Маст. фільм.
12.20, 0.45 «Вясновыя гісторыі». Дак. фільм.
13.15 Да 80-годдзя з дня нараджэння Рудольфа Нурыева. «Танец да свабоды». Дак. фільм.
14.45, 1.40 Прынцып Чарлі. «Залатая ліхаманка». Маст. фільм.
16.05 «Пешшу...» Смаленск пагранічны.
16.30 «Геній».
17.05 «Блізкае акружэнне Руслана Кудашова».
18.05 «Пунсовыя ветразі». Маст. фільм.
19.30 Навіны культуры.
20.10 «Рамантыка раманса». Песні 80-х гадоў.
21.10 «Урокі французскага». Маст. фільм.
22.30 Да 80-годдзя з дня нараджэння Рудольфа Нурыева. «Шэдэўры сусветнага музычнага тэатра». Балет Л. Мінкуса «Дон Кіхот».

Настальгія

6.00 «Да і пасля...» з Уладзімірам Малчанавым. Год 1992. 1-я частка. 2010 год (16+).
7.05, 8.45, 9.40, 11.00, 17.40, 2.15, 3.40, 5.00 Музычная настальгія (12+).
7.15 «Погляд. Пераварот». 1991 год (16+).
8.25 «Час пік» з У. Лісцьевым. 1994 год (12+).
9.00, 3.00 «Мінулы час» (12+).
10.00 «Колба часу» (16+).
11.30 Серыял «33 квадратныя метры. Дачныя гісторыі». (12+).
12.00 «Народжаныя ў СССР» (12+).
13.05 «Ранішняя пошта». 1989 год (12+).
13.35 Сустрэча ў канцэртнай зале «Расія» з Аляксеем Баталавым. 1989 год (12+).
14.40 Дак. фільм «Сустрэча з Салжаніцыным». (12+).
15.00 «Быў час». 2009 год (16+).
16.00 Маст. фільм «Вясна». (12+).
18.00 «Мантаж». 1989 год (16+).
19.05 «Што? Дзе? Калі?» Другі паўфінал 1982 года (12+).
20.15 «Вакол смеху». 1979 год (16+).
21.45 Маст. фільм «Актыўная зона». (16+).
0.05 «Яловая субмарына» з Аляксандрам Ліпніцкім: «Гісторыя рускага рока. Сяргей Курохін». 2006 год (16+).
1.10 Маст. фільм «Час для разважанняў». (16+).
2.30 «Час пік» з У. Лісцьевым. 1995 год (12+).

EuroSport 1

3.00, 7.30, 13.30, 16.15, 20.20, 1.15 Біятлон. Кубак свету.
3.30, 6.30, 10.30, 12.30, 14.45, 0.30 Горныя лыжы. Кубак свету.
4.30 Лыжнае дваябор'е. Кубак свету.
5.00, 9.00, 18.15, 21.50, 2.15 Скачкі з трамплінаў. Кубак свету.
23.00 Конны спорт. Saut Hermes.

Кінакамедыя

1.35 Меладрама «Спакуснік». (16+).
3.55 Меладрама «Спакуснік-2». (16+).
6.15 Камедыя «Мая вялікая іспанская сям'я». (16+).
8.15 Прыгоды «Малады майстар». (12+).
10.15 Прыгоды «Даспехі Бога: у пошуках скарбаў». (12+).
12.15 Камедыя «Старая добрая оргія». (16+).
14.00 Камедыя «Дробныя махляры». (12+).
15.45 Камедыя «Дзевяць ярдаў». (18+).
17.40 Камедыя «Дзікая штучка». (16+).
19.30 Камедыя «Бармен». (16+).
21.15 Камедыя «Поўнае ператварэнне». (16+).
22.50 Баявік «Паспець за 30 хвілін». (16+).

ТБ3

6.00 М/ф (6+).
10.00 «Паненка і кулінар» (12+).
10.35, 0.50 «Казакі-разбойнікі». Серыял (16+).
13.55 «Жонка. Гісторыя кахання» (16+).
15.15 «Жыццё за айфон». Дак. фільм (12+).
16.05 «Ніка». Серыял (12+).
19.40 «Без падману» (16+).
20.35 «Сэрцаедкі». Камедыя (16+).
22.50 «Асцярожна, махляры!» (16+).
23.20 «Нябёсы, якія абрынуліся». Серыял (16+).
3.50 «Знайсці заблуканку» (16+).
5.10 «Дзённік экстрасэнса» (12+).

ТБ1000

6.10 Арбіта 9 (16+).
8.00 Каспер (12+).
9.55 Як выкрасці хмарачос (12+).
11.55 Гатака (12+).
14.00 Гадкі я (12+).
15.55 Якія не спяць у Сіэтле (0+).
17.55 Успомніць усё (16+).
20.10 Горад анёлаў (12+).
22.20 Ззянне (16+).
0.35 Настаўнік на замену (16+).
2.30 Зімовая спячка (12+).
5.45 Гонар і прадузятасць (12+).

ТБ1000 Рускае кіно

6.20 Артыстка (12+).
8.15 Прагулка (12+).
10.00 Час пік (16+).
12.10 Асліная шкура (12+).
13.50 Экіпаж (16+).
16.30 Удачлівы выпадак (16+).
18.20 Маргарыта Назарава. (16+).
20.20 Ганна Карэніна. Гісторыя Вронскага (12+).
23.00 Чорная маланка (0+).
1.05 Платон (18+).
2.50 Рыба-мара (18+).
4.30 Горка! (16+).

National Geographic

6.00, 17.15 Неверагодныя машыны. (12+).
6.45 Навуковыя недарэчнасці. (12+).
7.55, 13.25 Неверагодны доктар Пол. (16+).
8.40 Космас: прастора і час. (12+).
9.25 Аўта-SOS. (12+).
10.10 Суперзбудаванні. (12+).
11.00 Мегазаводы. (12+).
11.50 Навука будучыні. (12+).
12.35, 19.40 Вядомы Сусвет. (12+).
14.10 Джэйн. (12+).
15.40 Міжнародны аэрапорт Дубай. (12+).
16.25 Шаша праз пекла. (12+).
18.00, 22.00, 1.10 Пачатак. (16+).
21.10 Эвакуацыя Зямлі (12+).
23.35 Гісторыя пра нас. (16+).
0.20 Ліхтугі за мяжой. (18+).
2.45, 5.10 Інстынкт выжывання. (16+).
3.35 Расследаванні авіякатастроф. (16+).

Discovery

8.00 Амерыканскі чопер.
11.00 Рэальныя дальнабойшчыкі.
12.00 Разбуральнікі легенд.
13.00 Залатая ліхаманка.
14.30, 1.30, 4.40, 6.45 Як гэта ўстроена?
15.00 Склады: бітва ў Канадзе.
17.00, 2.00 Мегацягнікі.
18.00 Колькі каштуе мая машына?
19.00 Вулічныя гонкі.
20.00 Махінатары.
23.00 Аляска: апошні рубеж.
0.00 Хлопцы з Юкана.
1.00 Эканомім паліва.
2.55 Металаломшчыкі.
3.50 Разбуральнік.
7.10 Хуткія і цікаўныя.

У праграме магчымы змяненні.
Перадрукоўка праграмы забаронена.

ЁСЦЬ ПЫТАННЕ

БОЛЕВЫЯ КРОПКІ ВОДАПРАВОДА

Як у Гродзенскай вобласці будуць паляпшаць якасць пітной вады

Жыхары рэгіёна неаднойчы звярталі ўвагу мясцовых улад на якасць вады. І сапраўды, водаправодная вада са свідравін мае высокую колькасць жалеза. Аб гэтым сведчаць і вынікі праверак санітарных службаў. Праблема ўзята на кантроль кіраўніком вобласці. Плануецца, што селета пачнецца будаўніцтва 10 станцый абезжалезвання, а ўсяго за 3—4 гады рэгіён павінен закрыць праблему з вадой.

А вадзічка мутнаватая

Згодна з заканадаўствам, кантраляваць якасць вады, якая падаецца насельніцтву, павінны ўладальнікі водаправода. Пробы бяруцца ў месцах перад паступленнем вады ў раздзяляльную сетку, а таксама непасрэдна ў спажыўца. Гэта работа павінна весціся рэгулярна, адзначаюць прадстаўнікі абласнога Цэнтра гігіены і эпідэміялогіі. А пітная вада павінна быць бяспечная ў эпідэмічным і радыяцыйным сэнсе, без перавышэння колькасці шкодных хімічных рэчываў, са спрыяльнымі арганалептычнымі ўласцівасцямі — гэта значыць колерам, пахам і смакам. Што датычыцца праверак санітарных службаў, яны вядуцца выбарачна.

Якую ж ваду п'юць жыхары рэгіёна? Як сведчаць даныя абласнога цэнтра гігіены і эпідэміялогіі, якасць вады па **мікрабіялагічных** паказчыках (на бяспечную мікрафлору) не перавышае нормаў, рэкамендаваных Сусветнай арганізацыяй аховы здароўя (5 %). Згодна з лабараторнымі даследаваннямі санітарнай службы вобласці, толькі 0,7 % проб, узятых з камунальных водаправодаў непасрэдна ад спажыўца, і 1,8 % — з ведамасных водаправодаў не адпавядалі гігіенічным патрабаванням. Гэта больш чым у два разы ніжэй за міжнародныя нормы.

А вось **санітарна-хімічны** склад не адпавядае нарматывам. Амаль 11 % проб вады камунальных і 29 % ведамасных водаправодаў мелі высокую прыродную колькасць жалеза. І, як следства, павышаную мутнасць вады.

Па словах спецыялістаў, спажыванне вады з высокай колькасцю жалеза (звыш 0,3 мг/дм куб.), не нясе пагрозы здароўю насельніцтва. Разам з тым ёсць пэўны дыскамфорт, бо вада мае руды колер, на сантэхнічных прыладах з'яўляецца ржавы налёт.

Людзі занепакоены

Аграгарадок Путрышкі Гродзенскага раёна — адзін з самых праблемных па якасці вады. Адсюль паступае нямала скаргаў як да раённых, так і абласных улад. Жыхары занепакоены якасцю пітной вады, якая цячэ з кранаў. У сваіх зваротах яны наракаюць на тое, што вымушаны часта мяняць фільтры альбо купляць бутыляваную ваду, бо ад водаправоднай з'яўляецца слізкі ржавы налёт, і пасля мыцця ўсё цела чэшацца.

Такая сітуацыя склалася на працягу апошніх пяці гадоў. І з кожным годам праблема становіцца больш вострай, стан вады пагаршаецца. Псуецца і сантэхніка. Іржа папросту раз'ядае паверхні мыек, ваннаў, унітазаў. Не ўратоўваюць нават дарагія фільтры. Вось і прыходзіцца мяняць сантэхніку, пішуць у сваіх зваротах жыхары вуліцы Інтэрнацыянальнай аграгарадка Путрышкі. Асабліва іх непакоіць той факт, што гэту ваду ўжываюць дзеці, што яна выкарыстоўваецца для прыгатавання ежы.

Санітарныя службы ацэньваюць якасць вады ў Путрышках як нездавальняючую. Па словах супрацоўнікаў аддзялення камунальнай гігіены Гродзенскага занальнага Цэнтра гігіены і эпідэміялогіі, колькасць жалеза ў вадзе і мутнасць амаль у тры разы перавышаюць норму. Ды і колькасць спажыўцоў, якія падключаны да мясцовага водаправода, значна большая за норму. Перагруз таксама негатыўна адбіваецца на канчатковым выніку.

Асабліва пакутуюць тыя, хто атрымлівае ваду ад галоўнай свідравіны, якая знаходзіцца на балансе камунальнай службы раёна.

Уладзімір КРАЎЦОЎ, старшыня Гродзенскага абласнога выканаўчага камітэта, падчас суботняй прамой лініі адзначыў:

— Апошнім часам большасць зваротаў ад жыхароў Гродзенскай вобласці, і асабліва з сельскай мясцовасці, звязана з пытаннямі якасці вады. Мы ўважліва аднесліся да неабходнасці рашэння гэтай праблемы. На сесіі па размеркаванні бюджэту на 2018 год заклалі адзін мільён рублёў на вырашэнне гэтай праблемы. Мы сёлета павінны пабудаваць 10 станцый абезжалезвання ў аграгарадках, бо гэта ў асноўным праблема сельскай мясцовасці. А ўсяго 150 населеных пунктаў Гродзенскай вобласці патрабуюць паляпшэння якасці вады. Першыя крокі ў гэтым кірунку ўдалося зрабіць падчас дзеяння праграмы «Чыстая вада».

Цяпер гэта праблема будзе вырашацца за кошт сродкаў абласнога бюджэту, але не толькі. Разам з Міністэрствам ЖКГ распрацоўваем іншыя крыніцы фінансавання. У прыватнасці, пазыковыя сродкі, крэдытныя рэсурсы міжнародных арганізацый, якія пад гэты кірунак даюць ільготныя, доўгатэрміновыя крэдыты. Спадзяёмся, што агульныя намаганні прынясуць плён і дапамогуць у наступныя 3—4 гады поўнасцю вырашыць праблему якаснай вады і ў сельскай мясцовасці.

Праблема «з барадой»

Каб гэта пытанне зняць з парадку дня, у Путрышках трэба пабудаваць станцыю абезжалезвання. Калісьці такі аб'ект ужо ўносілі ў абласную праграму «Чыстая вада». Але ён так і не быў рэалізаваны.

У той жа час большая частка населеных пунктаў Гродзенскага раёна такія станцыі ўжо маюць. Толькі за апошнія некалькі гадоў уведзена каля дзесяці, а ўсяго ў раёне іх амаль 30 — гэта больш, чым у любым іншым раёне вобласці.

Як паведамілі ў абласным упраўленні ЖКГ, будаўніцтва станцый па абезжалезванні ўваходзіць у лік прыярытэтных кірункаў рэгіёна. Яны будуць фінансавацца ў першую чаргу. Так, сёлета ў Гродзенскай вобласці плануецца пабудаваць дзесяць станцый, у тым ліку некалькі — у Гродзенскім раёне. Трапілі ў гэты спіс і аграгарадкі Путрышкі і Свіслач.

Работа паступова рухаецца. Як паведамілі ў раённым аддзеле ЖКГ, цяпер вядзецца распрацоўка праектна-каштарыснай дакументацыі. Адным з месцаў будучага аб'екта можа стаць памяшканне былой кацельнай каля водазабора.

По папярэдніх разліках, кошт будаўніцтва складае 100 тысяч рублёў. Дарэчы, столькі сродкаў плануецца выдаткаваць на кожную з дзесяці станцый. Праектны этап работ бяруць на сябе раённыя ўлады. А вось аб канчатковых тэрмінах гаварыць пакуль рана. Хоць прадстаўнікі абласных улад запэўнілі, што станцыі павінны запрацаваць да канца гэтага года.

Пералік населеных пунктаў, якія маюць патрэбу ў такіх аб'ектах, ужо вызначаны. Галоўны акцэнт прыпадае на сельскія населеныя пункты, дзе якасць вады па стане жалеза горшая, чым у гарадах. Будаўніцтва будзе весціся ў рамках рэалізацыі падпраграмы «Чыстая вада», дзяржаўнай праграмы «Камфортнае жыллё і спрыяльнае асяроддзе на 2016—2020 гады». Акрамя гэтага, Гродзенскім абласным выканаўчым камітэтам зацверджаны Комплекс мерапрыемстваў, накіраваны на павышэнне ўзроўню добраўпарадкавання аграгарадкоў і іншых перспектыўных сельскіх населеных пунктаў на 2017—2020 гады. У іх пералік уключана будаўніцтва 58 станцый абезжалезвання ў аграгарадках. Першыя дзесяць аб'ектаў плануецца пабудаваць у аграгарадках Свіслач і Путрышкі Гродзенскага раёна, Вялікія Эйсманты — Бераставіцкага, Забалаць — Воранаўскага, Мачуліна — Ваўкавыскага раёнаў. Станцыі таксама з'явяцца ў Геранёнах Іўеўскага, Варнянах Астравецкага раёнаў і іншых аграгарадках, дзе праблемы якасці вады звязаны з высокай колькасцю жалеза.

Маргарыта УШКЕВІЧ.

ЯК АГУЛЬНАЯ МЭТА

Тэрмінова неабходны новыя ачышчальныя збудаванні ў Скідзелі, дзе, дарэчы, у свой час ужо пачыналі будаўніцтва, аднак скончыліся грошы, і яно было перапынена.

— Скідзель — горад-спадарожнік Гродна, і перспектыва пад забудову тут вялікая. Магутнасці ачышчальных збудаванняў нарошчваюцца, — расказаў пра планы вобласці **генеральны дырэктар ДА «Жыллёва-камунальная гаспадарка Гродзенскай вобласці» Алег ШАФРАНСКІ**. — Пры гэтым у значна горшым стане ачышчальныя збудаванні ў Ашмянах, Воранаве і Дзятлаве. У Ашмянах сітуацыя ўскладняецца тым, што збудаванні прымаюць на сябе прамысловыя сцёкі ад перапрацоўшчыкаў. І паказчык біяхімічнага ўжывання кісларoду вельмі шкодна ўплывае на фаўну ў рацэ Ашмянка.

Ачышчальныя збудаванні ў Смаргоні будуць крэдытавацца на зваротных умовах Паўночнай экалагічнай фінансавай карпарацыяй (*НЕФКО*). Як мяркуе дырэктар, працэс тут ужо запушчаны і будзе рэалізаваны.

А вось праект коштам 9 млн еўра ў Лідзе, магчыма, пачне рэалізоўвацца ўжо сёлета. Тут сумесна з ачышчальнымі збудаваннямі будуць рэканструяваць басейн каналізавання горада і напорныя калектары — тое, па чым пампуюць сцёкі на збудаванні. Па аб'екце ўжо заключаны грантавае і крэдытнае пагадненні.

Магілёўская вобласць

Рэканструкцыя ачышчальных збудаванняў сёлета скончыцца ў Мсціслаўлі і Быхаве Магілёўскай вобласці. Мяркуецца, што ў 2018-м у Магілёве ўвойдзе ў строй і каналізацыйны калектар, які будуецца ўжо трэці год. Акрамя досыць вялікай даўжыні ў 1,8 кіламетра, ён вызначаецца яшчэ і складанымі гідрагеалагічнымі ўмовамі — работы адбываюцца ў пойме ракі Дняпро.

— Пакуль пракладзена 1,2 км калектара. Астатнія 600 метраў будуць выконвацца метадам накіраванага бурэння (без траншэй) уздоўж нашых гістарычных будынкаў, — абазначыў **Віктар МАЛАШКОЎ, начальнік аддзела капрамонту, будаўніцтва і інвестыцый ДА «Жыллёва-камунальная гаспадарка Магілёўскай вобласці».**

У снежні 2017-га мясцовыя камунальнікі падпісалі кантракт на будаўніцтва калектара ў Бабруйску, які таксама плануюць скончыць сёлета да верасня.

Новыя ачышчальныя збудаванні ў вобласці ўзводзіць у бягучым годзе не запланавана. Пры гэтым аб'екты ў пасёлку Елізава Асіповіцкага раёна ўжо знаходзяцца ў крытычным стане. Ды і ў самім Асіповічах неабходна мадэрнізацыя. Тое ж датычыцца і падобнага аб'екта ў Краснаполлі.

— На ачышчальных збудаваннях у Шклове таксама маюцца перавышэнні гранічна-дапушчальных канцэнтрацый забруджвальных рэчываў у зыходнай вадзе. У Слаўгарадзе збудаванням, што знаходзяцца ў пойме ракі Сож, патрабуецца капітальны рамонт, — заўважыў спецыяліст. — Усе гэтыя аб'екты мы прадставілі місіі Сусветнага банка. Як толькі адкрыецца пазыка, зоймемся іх рэалізацыяй.

Фота БЕЛТА.

На станцыі абезжалезвання ў аграгарадку Копці Віцебскага раёна.

Мінская вобласць

Летась у Мінскай вобласці за кошт пазыкі Міжнароднага банка рэканструкцыі і развіцця распачата ўзвядзенне новых ачышчальных збудаванняў каналізацыі ў Беразіне і рэканструкцыя такога аб'екта ў Лагойску. Сёлета абодва яны будуць скончаны.

У 2018-м мясцовыя камунальнікі плануюць рэалізаваць таксама буйны аб'ект у Барысаве. Перакласці каналізацыйны калектар даўжынёй прыблізна 11 кіламетраў і коштам работ каля 2,5 млн долараў.

— Новыя трубы калектара папярэдзяць магчымыя аварыйныя сітуацыі ў далейшым і забяспечаць надзейнасць эксплуатацыі сістэмы, — падкрэсліў **Віталь МІКУЛОВІЧ, начальнік аддзела водаправодна-каналізацыйнай гаспадаркі ДА «Жыллёва-камунальная гаспадарка Мінскай вобласці».**

Згодна з абласной інвестыцыйнай праграмай на 2018 год, запланавана будаўніцтва чатырох аб'ектаў водазабеспячэння, у тым ліку ў Беразіне, Мядзеле і Барысаве, аднак узвядзенне менавіта аб'ектаў каналізацыі за кошт абласнога бюджэту ў вобласці сёлета не запланавана. Тым не менш ужо падрыхтавана праектна-каштарысная дакументацыя на рэканструкцыю асобных ачышчальных збудаванняў у Фаніпалі, Любані, Клецку. Праўда, яна патрабуе карэкціроўкі, удакладніў Віталь Мікуловіч:

— Гэтыя тры аб'екты зведзены ў адзін інфраструктурны праект, накіраваны на разгляд у Еўрапейскі банк рэканструкцыі і развіцця. Канчатковае рашэнне па фінансаванні пакуль прапрацоўваецца. Пры гэтым мы гатовыя прадставіць інвестпрапановы і па іншых аб'ектах.

Ірына СІДАРОК.

МЕРКАВАННІ

ФОРМУЛА ВАДЫ

Як на смак адрозніць калодзежную ваду ад водаправоднай? Ці п'е ваду з-пад крана дырэктар Водаканала? І ці адпавядае нормам вада ў сталіцы? Пра якасць найважнейшага прыроднага рэсурсу мы запыталі тых, хто арыентуецца ў гэтым пытанні як рыба ў вадзе.

Генадзь АКСЦІЛОВІЧ, прэс-сакратар Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі:

— Асабіста я выкарыстоўваю звычайную ваду з-пад крана, якая цячэ ў кожнай кватэры Мінска. І якасць яе задавальняе. У мяне ёсць маленькае дзіця — яму я заказваю бутыляваную ваду.

Марыя ЛІСТАПАДАВА, старшыня Запольскага сельскага Савета дэпутатаў Бялыніцкага раёна:

— Я ў асноўным выкарыстоўваю ваду з калодежа. Яна чыстая — у норме па нітратах і па мутнасці. Мы сумесна з санстанцыяй адзін-два разы ў год, па неабходнасці, робім аналіз. Можна заўважыць адрозненне калодзежнай вады па смаку — яна больш мяккая, чым з-пад крана. Калі калодзеж чысты і дастаткова глыбокі, то і вада там смачнейшая.

Дзмітрый ДРОЗД, дырэктар прадпрыемства «Водаканал Мінскага раёна»:

— Дзейнасць нашай арганізацыі распаўсюджваецца на 240 населеных пунктаў, дзе мы з'яўляемся пастаўшчыкамі паслуг. Кантроль якасці вады ў Мінскім раёне праводзіцца наступным чынам. У нас заключаны дагавор з органамі санітарнага нагляду — сваёй лабараторыі няма. Згодна з распрацаванай праграмай, кожны месяц, тыдзень ці квартал бяром пробы. У залежнасці ад вынікаў назначаюцца мерапрыемствы па паляпшэнні якасці вады.

У нас ёсць 470 свідравін. Калі ў якой-небудзь з іх паказчык па нітратнасці будзе вышэйшы за норму, мы адразу выводзім свідравіну з эксплуатацыі і прамываем. Летась такіх выпадкаў было шэсць. Напрыклад, у пасёлку Анопаль тры месяцы дзейнічала абмежаванне па выкарыстанні вады. Мы ўсталявалі станцыю, якая выдаляе нітратную групу і жалеза, і ўсе абмежаванні знялі.

Цяпер самая вялікая праблема для Мінскага раёна — гэта колькасць жалеза ў вадзе. На гэты элемент санітарнымі нормамі ўсталяваны жорсткі нарматыў. Каля 75 % проб па жалезе праходзяць праверку, а з астатнімі ёсць праблемы. Жалеза — прыродны паказчык, таму змагацца з гэтай праблемай можна толькі ўсталяваннем станцый абезжалезвання. Сам я, дарэчы, п'ю ваду з-пад крана — ніякіх праблем з якасцю няма.

Наталля САЗАНАВА, намеснік начальніка вытворчасці «Мінскводаправод» УП «Мінскводаканал»:

— Маніторынг якасці вады ў сталіцы праводзіцца згодна з праграмай вытворчага кантролю на пяць гадоў. Яна зацвярджалася ў 2016 годзе Мінскім гарадскім выканаўчым камітэтам і праходзіла экспертызу ў Мінскім гарадскім цэнтры гігіены. Там прапісана перыядычнасць зняцця паказчыкаў, самі паказчыкі, па якіх адбіраюцца пробы. Мы прытрымліваемся санітарнага заканадаўства, і ўся пітная вада ў сталіцы адпавядае нормам. Кожны дзень праводзіцца маніторынг якасці кантрольных кропак у горадзе. У нас ёсць акрэдытаваная цэнтральная лабараторыя, якая выконвае вялікі спектр аналізаў. У сваю чаргу тэхналагічныя лабараторыі, якія знаходзяцца на некаторых водазаборах, могуць кантраляваць якасць вады кожны дзень. Але афіцыйна па рабочай праграме мы кантралюем якасць у свідравінах кожны квартал. Пры гэтым бываюць дадатковыя заборы ў залежнасці ад неабходнасці.

Згодна з правіламі карыстання «Мінскводаканал» займаецца падачай вады, абслугоўваннем сетак і адказвае за якасць паслугі да мяжы балансавай прыналежнасці. Значыць, калі, напрыклад, гэта жылы дом, то да фундамента — гэта зона адказнасці «Мінскводаканала», пасля — ЖЭСа ці таварыства ўласнікаў. Здараецца, што ў кране карыстальніка якасць пагаршаецца з-за няякаснага выканання рэгламентных работ ва ўнутрыдамавых сетках.

Я п'ю ваду з-пад крана. І як чалавек, які адказвае за водападрыхтоўку і якасць вады ў Мінску, не баюся гэтага рабіць. Я ведаю, што ўся вада ў горадзе адпавядае нормам.

Марыя ДАДАЛКА.

ЧЫСТАЯ ВАДА

«ВЫМЫЦЬ» ЛІШНЯЕ ЖАЛЕЗА

Станцыя па абезжалезванні вады ў аграгарадку Кракоўка ў Ашмянскім раёне павінна з'явіцца сёлета ў маі. Населенаму пункту такое прыстасаванне жыццёва неабходнае, кажуць мясцовыя ўлады. Узровень жалеза ў тутэйшай вадзе ўдвая перавышае дазволеныя нормы, хоць па астатніх параметрах у прынцыпе адпавядае гранічна дапушчальным канцэнтрацыям розных рэчываў.

Празмерная колькасць жалеза ў вадзе — праблема многіх беларускіх мястэчак, аднак у ашмянскім краі, дзе карыстаюцца ў асноўным паверхневымі водамі з іх не найлепшымі пітнымі якасцямі, гэта найбольш адчувальна, кажуць раённыя камунальнікі. Каб вада ў аграгарадку Кракоўка стала якаснай па ўсіх крытэрыях, патрэбна станцыя коштам 207 тысяч рублёў. Адпаведную суму плануецца атрымаць па абласной інвестыцыйнай праграме (з абласнога інвестыцыйнага фонду). Там ужо пацвердзілі факт фінансавання будаўніцтва станцыі, аднак графікаў паступлення грошай пакуль няма.

Тым не менш спецыялісты жыллёва-камунальнай гаспадаркі запланавалі работы па ўзвядзенні станцыі на лета. Ужо падрыхтавана праектна-каштарысная дакументацыя, пройдзена экспертыза аб'екта. Каторы год мясцовая ЖКГ працуе з інфраструктурай: рамантуюць і перакладаюць водаправодныя сеткі ў аграгарадку Кракоўка. З 2014-га тут заменена ўжо больш як 3,5 кіламетра «водных» камунікацый.

— Будзе няправільна, калі станцыя з добрай фільтрацыяй запрацуе, а вада пацячэ па трубах, якія пракладваліся ў далёкія часы і большай часткай іржавыя, — пракаменціраваў работу **Вячаслаў ЯНКОЎСКІ, намеснік дырэктара Ашмянскага РУП ЖКГ.** — Людзі не атрымаюць эфекту, на які разлічваюць, і работа па будаўніцтве станцыі пройдзе ўпустую. Каб гэтага не здарылася, мы і займаемся заменай сетак.

Будаўніцтва станцыі абезжалезвання, а фактычна — некалькіх павільёнаў — не такая ўжо і складаная тэхнічна рэч, кажуць спецыялісты. Прывозіцца дадатковае абсталяванне для фільтрацыі, якое ўразаецца ў існуючую сістэму, і цыркуляцыя вады пускаецца яшчэ па адным крузе. На ўсё гэта разам з добраўпарадкаваннем тэрыторыі вакол спатрэбіцца каля месяца.

Цэнтралізаванай водаправодной сістэмай у Кракоўцы карыстаецца 988 чалавек. Намеснік дырэктара Ашмянскай ЖКГ не выключае, што са з'яўленнем станцыі абезжалезвання іх колькасць павялічыцца.

Хоць з'яўленне чыстай вады ў кожнай дадатковай хаце, безумоўна, радуе, спецыялісты кажуць, што так павінна быць паўсюдна. Таму побач са станоўчым настроем у іх заўжды прысутнічае пачуццё дыскамфорту ад таго, што яшчэ не ўсё зроблена і наперадзе шмат работы па ўдасканаленні якасці піцця — ужо ў іншых месцах. Наступныя населеныя пункты ў Ашмянскім раёне, якім таксама вельмі патрэбны станцыі абезжалезвання, — гэта аграгарадкі Навасёлкі і станцыя Ашмяны.

Прагназаваць, калі сітуацыя выправіцца і там, спецыялістам цяжка. Можа, гэта здарыцца ў 2019-м, а можа і не. Праграма «Чыстая вада», якая паспяхова стартавала ў свой час у Беларусі, на працягу апошніх пяці гадоў буксавала. Сёлета вада зноў стала адным з прыярытэтных кірункаў работы. Думаецца, у немалой ступені садзейнічала гэтаму заўвага Прэзідэнта да якасці пітной вады на мінулагоднім кастрычніцкім рэспубліканскім семінары «Аб удасканаленні і развіцці жыллёва-камунальнай гаспадаркі краіны». Кіраўнік дзяржавы заўважыў тады: «26 % проб вады ў Гомельскай і Магілёўскай абласцях не адпавядаюць патрабаванням нарматываў па колькасці жалеза. Забяспечанасць станцыямі абезжалезвання па рэспубліцы — 42 %. Гэтае пытанне неабходна вырашыць да 2025 года».

— Мы не забываем аб праблеме людзей. Як толькі скончым станцыю ў Кракоўцы, адразу зойдземся праектаваннем наступных станцый, каб не губляць час, — запэўніў намеснік дырэктара ЖКГ. — Якасць вады непасрэдна ўплывае на стан здароўя чалавека. Так што будаўніцтва станцый абезжалезвання — гэта архіважная задача.

У Беларусі трэба збудаваць 1200 станцый абезжалезвання, і гэта толькі ў пасёлках, дзе пражывае звыш 100 чалавек. Аднак аблвыканкамі летась збудавана толькі 10 станцый на суму 8,6 млн рублёў. З якіх 7 млн — крэдытныя рэсурсы, афармленыя па мэтавых дзяржаўных праграмах. Пры гэтым Гомельская, Гродзенская і Магілёўская вобласці ў 2017-м не выдзелілі на гэты кірунак ні капейкі. *(З матэрыялаў выніковай калегіі Міністэрства жыллёва-камунальнай гаспадаркі за 2017 г.)*

Усяго ў Гродзенскай вобласці абласной інвестыцыйнай праграмай на будаўніцтва станцый абезжалезвання запланавана выдаткаваць каля мільёна беларускіх рублёў. Чыстая вада прыйдзе, як мяркуецца, у Ваўкавыскі, Слонімскі, Лідскі, Навагрудскі раёны. А ў Шчучынскім і Гродзенскім раёнах з'явяцца артэзіянскія свідравіны.

Ірына СІДАРОК.

ЗДАРЭННІ

Такія вітаміны нам не патрэбны

Неспрыяльнае надвор'е не перашкодзіла магілёўскім мытнікам разам з інспектарамі дарожнага руху годна несці сваю службу.

У Горацкім раёне прыпынены рух грузавога аўтамабіля SCANIA, які нелегальна перавозіў 20 тон яблыкаў на 61 тысячу рублёў. Як паведаміла прэс-служба Магілёўскай мытні, у кіроўцы не аказалася ні суправаджальных дакументаў на гэты груз, ні фітасанітарнага сертыфіката. Машына, дарэчы, належыць расійскаму суб'екту гаспадарання і трымала курс на Расію. За невыкананне беларускага заканадаўства парушальніку свеціць штраф у памеры да 50 % ад кошту тавару (частка 4 артыкула 12.17 КаАП Рэспублікі Беларусь).

Нэлі ЗІГУЛЯ.

Пажар са сталёвым адценнем

Увечары ў электраплавільным цэху Беларускага металургічнага завода спрацавала пажарная сігналізацыя. Літаральна праз адну хвіліну ратавальнікі былі на месцы падзей. Яны ўбачылі, што тунэль, у якім пракладзены сілавыя кабелі, па якіх падаецца электраэнергія, моцна задымлены.

— Нашы байцы аператыўна ліквідавалі ўзгаранне, — паведаміў **афіцыйны прадстаўнік Міністэрства па надзвычайных сітуацыях Віталь НАВІЦКІ.** — На шчасце, ніхто не пацярпеў. Але разам з тым полымя пашкодзіла больш за 30 тысяч пагонных метраў ізаляцыі электрычных кабеляў. З-за гэтага быў спынены тэхналагічны працэс выплаўкі сталі.

Як паведаміў **прэс-сакратар Беларускага металургічнага завода Аляксандр АЛЕСІК,** меркаванай прычынай пажару стала кароткае замыканне. Часова спыніліся тры цэхі — электрасталеплавільны № 1, сортапракатны № 1 і капаравы. Таксама была парушана заводская тэлефонная і інтэрнэт-сувязь.

— Зараз на прадпрыемстве распрацоўваецца пакрокавы план, які дапаможа пераадолець наступствы надзвычайнага здарэння. На шчасце, вытворчыя страты будуць мінімальныя. Сталеплавільную вытворчасць да гэтага планавалася прыпыніць з 7 да 14 сакавіка для мадэрнізацыйных работ. Але ліквідаваць наступствы здарэння мы будзем адначасова з гэтымі работамі.

На месца падзей асабіста выязджаў **міністр прамысловасці Віталь Воўк**, каб арганізаваць аператыўны штаб па ліквідацыі наступстваў узгарання на прадпрыемстве.

Валяр'ян ШКЛЕННІК.

УСЕ ПРЫЕДУЦЬ ДА ВАС!

На Шуміліншчыне штомесячныя Дні работы з насельніцтвам дазваляюць аператыўна вывучаць і вырашаць праблемныя пытанні, папярэджваць звароты грамадзян.

Толькі прамыя зносіны

— Дні работы з насельніцтвам — эфектыўная форма работы з вяскоўцамі. Галоўная мэта — прамыя стасункі прадстаўнікоў улады і людзей, вывучэнне і вырашэнне праблемных пытанняў. А паралельна — папярэджанне правапарушэнняў і злачынстваў, умацаванне супрацьпажарнай бяспекі, прафілактыка сацыяльнай неўладкаванасці. У дадатак адказныя асобы нагадваюць грамадзянам аб неабходнасці наводзіць парадак на падворку, браць удзел у добраўпарадкаванні вёскі, — расказвае **старшыня Шумілінскага раённага Савета дэпутатаў Ірына НОВІКАВА.**

Напярэдадні мерапрыемства на тэрыторыі канкрэтнага сельсавета праводзіцца падрыхтоўка праз раённую газету старэйшын, паведамляецца, калі яно адбудзецца і дзе.

Ствараюцца рабочыя групы, якія ўзначальваюць старшыня раённага Савета дэпутатаў, намеснікі старшыні райвыканкама. У складзе груп — прадстаўнікі аддзелаў і ўпраўленняў райвыканкама, спецыялісты тэрытарыяльнага цэнтра сацыяльнай абароны насельніцтва, работнікі РАУС, РАНС, дэпутаты, старэйшыны...

Старшыня сельскага Савета, на тэрыторыі якога праводзіцца Дзень работы з насельніцтвам, знаёміць членаў груп са становішчам спраў. Пры гэтым асаблівая ўвага скіравана на праблемныя пытанні і магчымыя шляхі іх вырашэння.

— Падчас такіх Дзён пастаянными сталі падворныя абходы дамоў грамадзян, якія злоўжываюць спіртным, адзінока пражываючых, шматдзетных, — працягвае Ірына Новікава.

Вяскоўцам раздаюць улёткі і буклеты па прафілактыцы пажараў, злачынстваў і правапарушэнняў, а таксама па відах і кошце сацыяльных паслуг.

Для «візіцёраў» усё цікава: ці ёсць нараканні на работу ЖКГ, устаноў аховы здароўя, культуры, гандлю і бытавога абслугоўвання? Як можна выправіць сітуацыю? Што для гэтага неабходна?

Калі вёсачкі невялікія, асаблівы інтарэс да «крам на колах»: ці прыязджаюць па графіку, ці прывозяць усё, што хацелі б купіць, ці спраўны халадзільнік, ці на ўсіх таварах указаны цэны?

Пастаянна ў рамках Дня работы з насельніцтвам арганізуецца і Дзень прафілактыкі. Падчас іх праводзіцца адкрытае пасяджэнне савета грамадскага пункта аховы правапарадку, індывідуальна працуюць з грамадзянамі нарколаг і псіхолаг раённай бальніцы.

Арганізуюцца і сустрэчы ў працоўных калектывах, установах адукацыі. А яшчэ адказныя асобы (старшыня райвыканкама і райсавета, намеснікі старшыні райвыканкама) праводзяць выязныя прыёмы, выслухоўваюць людзей, «бяруць на аловак» тое, што турбуе.

На кантролі, а не «для галачкі»

Па выніках Дзён работы з насельніцтвам складаецца пратакол даручэнняў па выкананні просьбаў грамадзян, па паляпшэнні работы арганізацый, размешчаных на тэрыторыі адпаведнага сельсавета.

— Значная частка пытанняў вырашаецца аператыўна. Па пытаннях, пастаўленых на кантроль, дакладваюць сітуацыю і старшыні іншых сельскіх Саветаў, на тэрыторыі якіх раней праводзіліся такія мерапрыемствы, — канстатуе старшыня райсавета.

Падчас падвядзення вынікаў заслухоўваюцца справаздачы кіраўнікоў арганізацый, раённых службаў аб рэагаванні на заўвагі, якія паступілі падчас правядзення сходаў, выязных прыёмаў.

Летась з 127 пастаўленых на кантроль пытанняў было вырашана 117, дзесяць застаецца на кантролі. З дапамогай правядзення Дзён работы з насельніцтвам удаецца аператыўна вырашаць праблемныя пытанні людзей, папярэджваць звароты грамадзян у больш высокія інстанцыі, умацоўваць давер да ўлады.

Найперш жыццёвыя пытанні

Асаблівай павагі заслугоўвае дзейнасць старэйшын Шумілінскага раёна, якіх у раёне 127 на 240 вёсак. У мінулым годзе ў сельскіх населеных пунктах з іх удзелам адбылося больш за 300 сходаў грамадзян, на якіх разглядаліся самыя злабадзённыя, жыццёвыя пытанні.

Як нагадала Ірына Новікава, старэйшыны ў першую чаргу прадстаўляюць і адстойваюць інтарэсы аднавяскоўцаў. Яны агітуюць прымаць удзел у работах па добраўпарадкаванні, спрыяюць вырашэнню пытанняў водазабеспячэння, закупкі лішкаў сельскагаспадарчай прадукцыі, а таксама кантралююць работу аўтамагазінаў, вулічнага асвятлення. Яны ж уваходзяць у склад назіральных камісій, саветаў грамадскіх пунктаў аховы правапарадку...

— Іх можна назваць «вачыма і вушамі, і рупарамі вёсак», бо ведаюць аб усім, што там адбываецца. Аператыўна паведамляюць у сельскі Савет, кіраўнікам арганізацый і службаў аб праблемных пытаннях. Усе старэйшыны — людзі з актыўнай жыццёвай пазіцыяй і добрымі арганізатарскімі здольнасцямі. У прыватнасці, дзякуючы актыўнаму ўдзелу старэйшын, летась у межах самаабкладання сабралі 2,3 тысячы рублёў, — працягвае Ірына Новікава.

Што за вёска без свята?

Марыя Цімафееўна Лялюга, старэйшына вёскі Лялюгі Дабейскага сельсавета, пастаралася, каб маленькі населены пункт з насельніцтвам 23 чалавекі быў дагледжаны. А яшчэ яна — майстар ладзіць святы.

З удзелам старэйшын, дэпутатаў сельскіх Саветаў, сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, работнікаў устаноў культуры пастаянна праводзяцца святы вёсак, вуліц, двароў «Павага табе, маё сяло». Толькі летась праведзена 21 такое мерапрыемства.

А па ініцыятыве старэйшыны вёскі Дабея Дабейскага сельсавета Алы Мікалаеўны Бубен праведзена карпатлівая праца па зборы матэрыялаў пра гісторыю гэтага населенага пункта, адкрыты памятны знак і мемарыяльная дошка ў гонар 610-й гадавіны першага згадвання вёскі, на сайце «Аднакласнікі» створана група «Дабея. Землякі».

Старэйшына вёскі Мікалаева Мікалаеўскага сельсавета Марыя Мацвееўна Кралько арганізавала работу па навядзенні парадку і яго падтрыманні на могілках...

Старэйшына вёскі Мішневічы аднайменнага сельсавета Святлана Пятроўна Зуева актыўна прапагандуе здаровы лад жыцця і займаецца прафілактыкай парушэнняў правапарадку. Матрона Уладзіміраўна Гушча, старэйшына вёскі Бубалі Мікалаеўскага сельсавета і дэпутат сельскага Савета, актыўна аказвае дапамогу адзінока пражываючым, а яшчэ жанчына пільна кантралюе работу аўтакрам, вулічнага асвятлення, сочыць за добраўпарадкаваннем населенага пункта.

Каб стымуляваць працу старэйшын, ім штоквартальна, у адпаведнасці з інструкцыямі, якія зацвярджаюцца рашэннямі сельскіх Саветаў дэпутатаў, выплачваюць грашовае ўзнагароджанне.

Аляксандр ПУКШАНСКІ.

ЗАВЕРЕНО
Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь
07.03.2018
Лихачевский В. В.

КРАТКАЯ ИНФОРМАЦИЯ
ОБ ЭМИССИИ ЖИЛИЩНЫХ ОБЛИГАЦИЙ СЕМНАДЦАТОГО ВЫПУСКА
Совместное общество с ограниченной ответственностью «ВильнюсСтрой»

1. Полное и сокращенное наименование Эмитента (на белорусском и русском языках).
Наименование:
на белорусском языке:
полное: Сумеснае таварыства з абмежаванай адказнасцю «ВільнюсБуд»;
сокращенное: СТАА «ВільнюсБуд»;
на русском языке:
полное: Совместное общество с ограниченной ответственностью «ВильнюсСтрой»;
сокращенное: СООО «ВильнюсСтрой».

2. Место нахождения Эмитента, телефон, факс, электронный адрес.
Республика Беларусь, 220039, г. Минск, ул. Воронянского, 7А, 1 этаж, каб. 60, телефон/факс: +375 17 222 79 80, электронный адрес: vilnusstroy@gmail.com.

3. Дата, номер государственной регистрации Эмитента и наименование органа, его зарегистрировавшего.
Совместное общество с ограниченной ответственностью «ВильнюсСтрой» зарегистрировано Минским городским исполнительным комитетом 20.10.2010 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за регистрационным номером 191434087.

4. Номера расчетных счетов Эмитента, на которые будут зачисляться средства, поступающие при размещении Облигаций, наименование обслуживающих банков.
Средства при размещении жилищных облигаций семнадцатого выпуска (далее – Облигации) будут поступать по следующим реквизитам Эмитента:
получатель: СООО «ВильнюсСтрой»;
УНП: 191434087;
расчетный счет:
BY36TECN30127220900120000000 в ОАО «Технобанк», г. Минск, ул. Кропоткина, 44, БИК TECNBY22;
BY40OLMP30120000707580000933 в ОАО «Белгазпромбанк», г. Минск, ул. Притыцкого, 60/2, БИК OLMPBY2X;
назначение платежа: оплата за жилищные облигации семнадцатого выпуска СООО «ВильнюсСтрой» согласно договору от _____.____.20____ №_____.

5. Сведения о депозитарии, с которым заключен депозитарный договор с Эмитентом.
Наименование: Закрытое акционерное общество «Агрокапитал», код депозитария – D01.
Место нахождения: Республика Беларусь, 220030, г. Минск, ул. Революционная, 6В.
Закрытое акционерное общество «Агрокапитал» зарегистрировано Минским городским исполнительным комитетом 18.08.2000 в Едином государственном регистре юридических лиц и индивидуальных предпринимателей за регистрационным номером 101000004.
Закрытое акционерное общество «Агрокапитал» действует на основании специального разрешения (лицензии) на право осуществления профессиональной и биржевой деятельности по ценным бумагам №02200/5200-1246-1097 Министерства финансов Республики Беларусь (срок действия лицензии – бессрочно).

6. Основные виды деятельности Эмитента.
Основным видом деятельности Эмитента является управление недвижимым имуществом (код 68320 согласно общегосударственному классификатору Республики Беларусь ОКРБ 005-2011 «Виды экономической деятельности»).

7. Дата принятия, дата утверждения и наименование органа, принявшего (утвердившего) решение о выпуске Облигаций.
Решение о семнадцатом выпуске жилищных облигаций принято Общим собранием участников Эмитента 29 декабря 2017 года (протокол от 29 декабря 2017 года).
Решение о семнадцатом выпуске жилищных облигаций утверждено Общим собранием участников Эмитента 12 февраля 2018 года (протокол от 12 февраля 2018 года).

8. Вид, форма и номер выпуска Облигаций.

Вид и форма Облигаций	Жилищные, бездокументарные, именные, конвертируемые
Номер выпуска Облигаций	Семнадцатый

9. Объем выпуска Облигаций, количество Облигаций, номинальная стоимость Облигации.
Объем выпуска Облигаций составляет 477 180 белорусских рублей.
Количество Облигаций – 723 штуки.
Номинальная стоимость одной Облигации составляет 660 белорусских рублей и имеет эквивалент, равный одному квадратному метру общей площади жилого помещения по СНБ в строящемся в составе объекта «Группа жилых домов типовых потребительских качеств в границах улиц Тимирязева, Панфилова, Москвина, Репина в г. Минске» (III-я очередь – жилой дом № 7 по генплану) жилом доме №7 по генплану.
Общий эквивалент номинальной стоимости Облигаций составляет 723 квадратных метра.
Эквивалент номинальной стоимости Облигаций не подлежит изменению в течение срока обращения Облигаций настоящего выпуска.

10. Дата и государственный регистрационный номер выпуска Облигаций.
Выпуск облигаций зарегистрирован Департаментом по ценным бумагам Министерства финансов Республики Беларусь 07 марта 2018 года.
Государственный регистрационный номер: 5-200-02-3290.

11. Цель эмиссии Облигаций и направление использования средств, привлеченных путем эмиссии Облигаций.
Целью эмиссии Облигаций является привлечение денежных средств физических и (или) юридических лиц – резидентов и нерезидентов Республики Беларусь – для осуществления строительства объекта «Группа жилых домов типовых потребительских качеств в границах улиц Тимирязева, Панфилова, Москвина, Репина в г. Минске» (III-я очередь – жилой дом №7 по генплану), в том числе для обеспечения хозяйственной деятельности Эмитента, связанной с выполнением им функций заказчика (застройщика).
Направление использования средств, привлеченных путем эмиссии Облигаций, – в соответствии с целями эмиссии.

12. Способ обеспечения исполнения обязательств Эмитента по Облигациям.
Эмитент в соответствии с абзацем четвертым части первой подпункта 1.8 пункта 1 Указа Президента Республики Беларусь от 28.04.2006 №277 «О некоторых вопросах регулирования рынка ценных бумаг» (далее – Указ № 277) осуществляет эмиссию необеспеченных Облигаций, то есть без учета положений, предусмотренных в подпункте 1.7 пункта 1 Указа №277.

13. Способ размещения Облигаций.
Размещение Облигаций осуществляется Эмитентом путем открытой продажи физическим и (или) юридическим лицам – резидентам и нерезидентам Республики Беларусь – на неорганизованном рынке на основании договора купли-продажи (размещения) Облигаций.
До момента приобретения Облигаций (как в процессе размещения Облигаций, так и в процессе обращения Облигаций) инвесторы должны заключить с Эмитентом договор (соглашение) в простой письменной форме, предусматривающий обязательства Эмитента по строительству жилого помещения владельцу Облигаций.
Открытая продажа Облигаций осуществляется по цене, определяемой Эмитентом в зависимости от ситуации на рынке строительства и недвижимости на момент продажи Облигаций, а также исходя из соотношения спроса и предложения на рынке ценных бумаг.

14. Срок размещения Облигаций.
Дата начала открытой продажи (размещения) Облигаций: 01 марта 2018 года.
Дата окончания открытой продажи (размещения) Облигаций: 25 февраля 2019 года, если иная дата не будет определена Общим собранием участников Эмитента в порядке и срок, установленные законодательством о ценных бумагах.

15. Сведения о месте, дате и времени проведения размещения Облигаций.
Размещение Облигаций путем открытой продажи осуществляется Эмитентом в течение срока, указанного в пункте 14 настоящего документа, самостоятельно ежедневно, за исключением выходных дней (субботы и воскресенья), государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством, с 9.00 до 18.00 по адресу: Республика Беларусь, 220039, г. Минск, ул. Воронянского, 7А, 1 этаж, каб. 60.

16. Срок обращения Облигаций устанавливается с 01 марта 2018 года по 28 февраля 2019 года включительно и составляет 364 календарных дня.

17. Доход по Облигациям не начисляется и не выплачивается.

18. Дата начала погашения Облигаций: 28 февраля 2019 года.

19. Дата формирования реестра владельцев Облигаций с целью погашения Облигаций.
Правом на получение денежных средств или жилого помещения при погашении Облигаций обладают лица, указанные в реестре владельцев Облигаций, сформированном депозитарием Эмитента по состоянию на 28 февраля 2019 года.

20. Место, время и способ ознакомления с Проспектом эмиссии Облигаций.
С более подробной информацией и Проспектом эмиссии Облигаций можно ознакомиться в течение срока размещения Облигаций ежедневно, за исключением выходных дней (субботы и воскресенья), государственных праздников и праздничных дней, установленных и объявленных нерабочими в соответствии с законодательством, с 9.00 до 18.00 по адресу: Республика Беларусь, 220039, г. Минск, ул. Воронянского, 7А, 1 этаж, каб. 60. Ознакамливающееся лицо имеет право читать и делать выписки из предоставляемых документов в соответствии с настоящим пунктом.

Директор СООО «ВильнюсСтрой» Н.М.Яколцевич
Главный бухгалтер СООО «ВильнюсСтрой» Т.С.Журавская

ПЫТАЛЬНІК

Хачу на дровы бабровы павал

Але ў лясніцтве сказалі: нельга. Чаму?

З вёскі Якавічы Браслаўскага раёна патэлефанавала Інеса Іванаўна Астапко. Сказала, што хацела нарыхтаваць дровы, званіла з гэтай нагоды ў Опсаўскае лясніцтва. Прасіла выдзеліць або дзялянку з лесам на пні, або бабровыя павалы.

— Мне адмовілі, сказалі, што не могуць выдзеліць. А мне сусед якраз даў пачытаць «Звязду» ад 27 лютага, дзе вы пішаце, як можна нарыхтаваць бураломную драўніну — па ордары і на платнай аснове. Чаму тады мне нельга? Купляць гатовыя дровы пры нашых невялікіх зарплатах дорага, мы хацелі б іх самі нарыхтаваць. Нас бы 10 кубоў цалкам задаволілі, — гаварыла заяўніца.

Па каментарыі мы звярнуліся да **Уладзіслава ЦЕЦЯРОНКА, галоўнага ляснічага Нацыянальнага парку «Браслаўскія азёры»,** на тэрыторыі якога знаходзіцца вёска жанчыны.

Суразмоўнік растлумачыў, што з 1 студзеня 2017 года ўступіў у сілу Лясны кодэкс Рэспублікі Беларусь. Дык вось, згодна з ім, на тэрыторыі нацпарку (гэта датычыцца не толькі яго) забаронены высечкі, калі яны не былі запланаваны лесаўладкаваннем. Таму фізічным асобам цяпер і нельга набыць лес на пні ці заняцца нарыхтоўкай дроў з бабровых павалаў. Тыя высечкі, якія прызначаюцца самастойна, можа праводзіць толькі сам лясгас. Адпаведна, толькі ў яго ахвотныя могуць набыць дровы, але ўжо гатовыя.

Як расказаў Уладзіслаў Віктаравіч, заяўніцы з вёскі Якавічы было прапанавана наведаць лясніцтва, каб на месцы атрымаць больш падрабязныя адказы на яе пытанні. Пакуль яна там не з'яўлялася.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ЁСЦЬ ВУЛІЦЫ ЦЭНТРАЛЬНЫЯ...

У кожнага з нас ёсць свая маленькая радзіма — вёска, вуліца, двор, з якімі звязаны самыя светлыя ўспаміны. Мы вяртаемся туды ў марах, наведваем іх на выхадныя, раз у месяц, год. І не заўсёды ўдзяляем увагу назве вёскі, вуліцы — адкуль яна пайшла, што абазначае, ці мілагучная...

Было гэта гадоў дзесяць таму. Патэлефанаваў знаёмы з Магілёўскай вобласці, папрасіў дапамагчы адшукаць чалавека з нашага раёна, пра якога вядома толькі наступнае: завуць яго Анатоль, 45 гадоў, жыве ў адной з вёсак Уздзеншчыны, кіламетраў за 10—15 ад райцэнтра, па вуліцы Цэнтральнай. Пачаў пошукі. І ўжо праз некалькі дзён пераканаўся, што наўрад ці ў мяне атрымаецца дапамагчы. Як высветлілася, вуліцы з такой назвай маюцца ў Борках і Цялякаве, Чурылаве і Ліцвянах, Нізку і Літве, Ракашычах і Слабадзе, Гарадку і Хароміцкіх...

Нядаўна з дапамогай кіраўнікоў спраў сельвыканкамаў вырашыў зрабіць «рэвізію» назваў вуліц сельскіх населеных пунктаў. І высветлілася, што вуліцы і завулкі з такой назвай маюцца ў... 164 вёсках і пасёлках са 199, што пазначаны на карце Уздзеншчыны. На тэрыторыі Хатлянскага сельсавета такія сустрэнеш у 37 з 38 паселішчаў, Уздзенскага — у 37 з 40, Слабадскога — у 43 з 50, Нёманскага — у 20 з 27.

З чаго пачыналася

Яшчэ гадоў дваццаць таму далёка не ўсе вёскі мелі назвы вуліц — у асноўным толькі тыя, дзе была не адна, а некалькі транспартных артэрый. І паштальёны, іншыя службы не блудзілі, а карэспандэнцыя з адрасам, скажам, «Ліцвяны, Пятрову П. П.» знаходзіла свайго адрасата, не кажучы ўжо пра вёсачку, дзе на адной вуліцы размяшчаўся дзясятак-другі дамоў. Пазней, прыкладна з пачатку XXI стагоддзя, калі пачалі інтэнсіўна развівацца аграгарадкі і больш масавы маштаб набылі аб'ёмы жыллёвага будаўніцтва па дзяржаўных праграмах развіцця вёскі, літаральна за некалькі гадоў у некаторых населеных пунктах з'явіліся цэлыя мікрараёны грамадскай і індывідуальнай забудовы. Пачалі ўзнікаць цяжкасці пры складанні спісаў выбаршчыкаў, афармленні пэўных дзяржаўных актаў, іншых афіцыйных дакументаў. А калі звычайных паштальёнаў замяніла мотадастаўка, і ўвогуле праблем стала больш.

Прыкладна ў 2005—2006 гадах было прынята рашэнне даць назву кожнай з вуліц сельскіх населеных пунктаў. Падобная акцыя праводзілася не толькі ў нашым раёне, а па ўсёй краіне. Магчыма, не ўсё было дасканала прадумана на адпаведным узроўні, магчыма, няшмат часу адвялі для выканання такой няпростай работы (падціскалі тэрміны канчатковай рэгістрацыі ўтвораных назваў), але скончылася ўсё тым, што маем і сёння. Каб паскорыць завяршэнне справы, хтосьці з чыноўнікаў раённага, а то і вышэй, звяна парэкамендаваў непасрэдным выканаўцам: а што тут доўга думаць, калі ў вёсцы адна вуліца — яна і ёсць цэнтральная, так і рэгіструйце.

У асноўным так і зрабілі. Хіба што на тэрыторыі былога Цепленскага сельсавета (цяпер гэта частка Дзешчанскага) праявілі ініцыятыву і пакінулі для нашчадкаў не бязлікія «цэнтральныя» вуліцы, а вытворныя ад назваў населеных пунктаў: вёска Прохады

Фота Сяргея ШАРАЯ.

— вуліца Прохадская, Сянное — Сянноўская, Трысцянец — Трысцянецкая, Подзелень — Подзеленская...

Яна такая не адна

Некаторыя населеныя пункты раёна маюць па 10—15, а то і больш вуліц. У аграгарадку Возера — 23 вуліцы і 2 завулкі, у Валодзьках і Зенькавічах — па 18, Каралёве — 16, Дзешчанцы — 15, Ліцвянах і Магільным — па 11. Зразумела, адразу прыдумаць ім цікавыя, адметныя менавіта для гэтай мясцовасці назвы было б няпроста. Не тое што ў вёсцы, нават у многіх райцэнтрах не існуе, у адрозненне ад сталіцы ды абласных цэнтраў, тапанімічных камісій. Толькі ў апошнія дзесяцігоддзі архітэктурныя службы ды спецыялісты райвыканкамаў пры планаванні раёнаў гарадской і індывідуальнай жылой забудовы для надання будучым вуліцам назваў заслухоўваюць меркаванні супрацоўнікаў музеяў, мясцовых краязнаўцаў. Раней падобныя пытанні вырашаліся на сходах жыхароў, будучых насельнікаў той ці іншай вуліцы: нам тут жыць, давайце падумаем, на вуліцу пад якой назвай нам будуць прыходзіць лісты ды газеты.

Не ў такой колькасці, як у гарадах, але і ў сельскай мясцовасці сярод тапонімаў, асабліва створаных яшчэ пры савецкім часе, прысутнічае так званая рэвалюцыйная тэматыка. На Уздзеншчыне можна знайсці такія назвы вясковых вуліц, як Кастрычніцкая, Пралетарская, Савецкая, Камсамольская, Першамайская, Інтэрнацыянальная, завулак Піянерскі. Крыху больш нейтральныя — вуліцы Партызанская, Перамогі, Дружная, Мірная; ад роду заняткаў — Калгасная, Рабочая, Прамысловая, Фабрычная, завулак Працоўны.

З мясцовым каларытам

Мне ж больш даспадобы назвы, якія ўказваюць на канкрэтную мясцовасць, падзею, асобу. Напрыклад, жыхары вёскі Прусінава, паблізу якой да 1939 года праходзіла мяжа паміж Усходняй і Заходняй Беларуссю, назвалі вуліцу Пагранічнай. Паблізу Возера ў гады Вялікай Айчыннай і пасля вызвалення Беларусі стаялі падраздзяленні авіяцыі — пра гэта сёння нагадвае вуліца Аэрадромная, а Інстытуцкая ў гэтым жа населеным пункце сведчыць пра цеснае супрацоўніцтва ў недалёкім мінулым мясцовага сельгаспрадпрыемства з інстытутам бульбаводства і плодаагародніцтва. Дзяржынская і Мінская з таго ж Возера падкажуць напрамак да найбліжэйшых гарадоў. Пра гэта засведчыць і вуліца Уздзенская з Калінінска. Бліжэй да дарогі размешчана Прыдарожная ў Язвінах, а завулак Клубны ў Віркове раней прыводзіў да ўстановы культуры. Чамусьці заблудзіла ў Касцяшы вуліца Алімпійская...

Асобная размова пра імянныя вуліцы. У адрозненне ад райцэнтра, дзе такіх шмат, з савецкага мінулага ў вёсках раёна засталіся толькі дзве вуліцы, названыя ў гонар расійскіх герояў: імя Ракасоўскага ў Магільным ды Гагарына ў Лошы. Сваіх землякоў уздзенцы шануюць больш. У вёсцы Кухцічы ёсць вуліца імя Героя Савецкага Саюза У. Карачуна, у Новым Шляху і Ліцвянах — імя воінаў-інтэрнацыяналістаў А. Мысліўца і У. Астравуха. Вялікая Уса — радзіма пісьменніка і грамадскага дзеяча П. Глебкі, гэта засведчыла і назва вуліцы. Імя абаронцы Брэсцкай крэпасці, пісьменніка Алеся Махнача ўвекавечана ў назвах вуліц у Світалаўцы і п. Новы, хоць нарадзіўся ён у Забалацці, што непадалёку. І Марат Казей родам з суседняй Дзяржыншчыны, але здзейсніў ён свой подзвіг паблізу нашай вёскі Хароміцкія, пра што нагадваюць сёння вуліцы ў гэтым населеным пункце і ў Лошы. А вось вуліца Уладзімірская ў Дзегцяным невядома каго праслаўляе, пэўную канкрэтную асобу ці ўвогуле ўсіх мужчын з такім імем.

Разам з тым чакаюць увекавечвання ў назвах вясковых вуліц П. Трус, К. Крапіва, Л. Арабей з Нізка, А. Пальчэўскі з Прусінава, А. Якімовіч з Чурылава, многія іншыя знакамітыя землякі — дзеячы навукі, культуры, літаратуры...

Мілыя сэрцу

Шмат на Уздзеншчыне вуліц, названых хай і без асаблівай фантазіі, але цёпла, шчыра, проста. Напэўна, больш як у дзесяці вёсках можна прайсціся па вуліцах Маладзёжнай, Садовай, не раз сустракаюцца і Зарэчная, Школьная, Лугавая, Лясная, Сонечная, Палявая, Зялёная, Набярэжная. Куды больш арыгінальна, мілагучна гучаць Рабінавая (вёска Рабінаўка), Сунічная, Бярозавая і Ягадная (Валодзькі), Дубовая алея (Басманоўка), Крынічная (Магільна), Азёрная (Сенажаткі), Ціхая, Прыгожая, Язмінавая ў Возеры. А яшчэ ёсць Вішнёвая, Кветкавая, Паркавая, Баравая, Сасновая, Пясчаная, Падлесная.

Гэта куды лепш, чым 1-я, 2-я, 3-я і 4-я ў аграгарадку Хатляны, 1-ы праезд Будаўнікоў і 2-і праезд Будаўнікоў у Валодзьках...

Віктар САБАЛЕЎСКІ, *Уздзенскі раён.*

МЯСЦОВАЕ САМАКІРАВАННЕ
ГАЗЕТА ДЛЯ ВЫБАРШЧЫКАЎ І ДЭПУТАТАЎ МЯСЦОВЫХ САВЕТАЎ

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ № 15 ад 17 лютага 2009 года выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.
Заснавальнікі: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Дырэктар — галоўны рэдактар СУХАРУКАЎ Павел Якаўлевіч.
Адказны за выпуск: КАРПЕНКА Н.У.

Грамадскі савет: **ПАПКОЎ А.А.,** старшыня Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні; **ЦУПРЫК Л.А.,** старшыня Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па дзяржаўным будаўніцтве, мясцовым самакіраванні і рэгламенце; **ПАПКО В.М.,** намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па міжнародных справах; **БЕЛЯКОЎ А.Э.,** намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіцці; **ПАНАСЮК В.В.,** старшыня Мінскага гарадскога Савета дэпутатаў; **ДРЫЛЁНАК Т.Л.,** старшыня Лёзненскага раённага Савета дэпутатаў; **СУШЧАНКА М.Л.,** старшыня Глушанскага пасялковага Савета дэпутатаў Бабруйскага раёна.

Выдавец — рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС РЭДАКЦЫІ:
220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

КАНТАКТНЫ ТЭЛЕФОН 292 44 12;
e-mail: info@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 03.04.2009. 220013, г. Мінск, пр. Незалежнасці, 79.

Тыраж 20.008. **Нумар падпісаны ў 19.30 9 сакавіка 2018 года.**